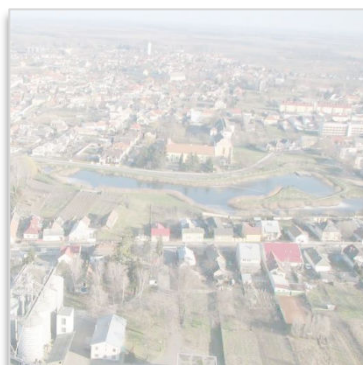

Nyírbátor Város Településrendezési Tervének készítéséhez

Településfejlesztési
Koncepció

2024. évi módosítás

Tervező:
Art Vital Tervező, Építő és Kereskedelmi
Kft.
(C-15-1062)
2018.

Tervező 2024. évi módosítás
URBAN Linea Tervező és
Szolgáltató Kft.
(C-15-1140)
2024.

Külzetlap

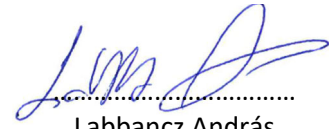
2018. évi Településfejlesztési Konceptió elkészítése

Település tervező/ Építész vezető tervező

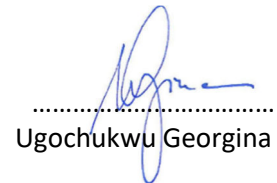
.....
Végh József
TT-15-0023
É/1-15-0124

Település tervező / projektvezető:

.....
Labbancz András
TT-15-0378

Tervező munkatárs:

.....
Ugochukwu Georgina

Szerkesztő:

.....
Barkaszi Richard

Társadalompolitikai szakértő:

.....
Papp György
társadalompolitikai
szakértő

Közreműködők:

Máté Antal
Nyírbátor Város
polgármestere

Pappné dr. Fülöp Enikő
Nyírbátor Város
jegyző

Marosán Andrea
Nyírbátor Város
önk. főépítész

Sipos Gábor
Nyírbátor Város
Városfejlesztési Csoport

Külzetlap
2024. évi módosítás

Településrendező tervező:

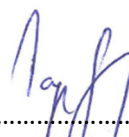
.....
Labbancz András
okl. településmérnök
terület-, és településfejlesztési
szakértő
TT-15 – 0378

Tervező munkatárs:

.....
Ugochukwu Georgina
településtervező,
terület- és településfejlesztési
szakértő

Társadalompolitikai szakértő:

.....
Papp György
társadalompolitikai szakértő

Ügyvezető igazgató:

.....
Labbancz András

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ A 2024. ÉVI MÓDOSÍTÁSHOZ.....	8
A Településfejlesztési Konceptió módosításának indoklása:	9
Közlekedési és humán infrastruktúra komplex fejlesztése zöldfelületi rendszer erősítésével (Településrendezési terv 2024, évi III. módosítás 2. beavatkozási pont).....	9
Megváltozott gazdasági, társadalmi környezet.....	9
A 2024. ÉVI MÓDOSÍTÁS	10
Nyírbátor Városra jellemző tendenciák az elmúlt időszakban	11
A Településfejlesztési Konceptió célrendszerének illeszkedés-vizsgálata hatályos magasabb rendű stratégiákhoz.....	17
Nemzetközi szintű fejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés	17
Nemzeti szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)	17
Kapcsolódás a vármegyei területfejlesztési dokumentumokhoz	19
CÉLRENDSZER MÓDOSÍTÁS – 2024.	22
Átfogó és részcélok módosítása – 2024.	23
Egyes részcélok kiegészítése, módosítása – 2024.	25
A „Közlekedési és humán infrastruktúra komplex fejlesztése zöldfelületi rendszer erősítésével (Településrendezési terv 2024, évi III. módosítás 2. beavatkozási pont)” rövid bemutatása.....	25
Kiegészített részcélok – 2024.	25
BEVEZETÉS	28
Jogsabályi háttér	30
Tervi háttér.....	30
1. KIHÍVÁSOK	31
2. JÖVŐKÉP	34
2.1. Nyírbátor Város jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan	35
2.2. Nyírbátor Város jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan	39
2.3. A településfejlesztési elvek	41
3. CÉLOK	42
3.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok	43
3.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása	45
3.2.1. Részcélok és beavatkozások.....	45
3.2.1.1. A „GAZDAGODÓ VÁROS - A város és vonzáskörzete lakosságának munkát adó gazdasági központ” átfogó cél rész céljai és beavatkozásai.....	46
3.2.1.2. A „LAKHATÓ VÁROS - Jó színvonalú, fenntartható lakókörnyezet, vonzó városközpont” átfogó cél rész céljai és beavatkozásai.....	56

3.2.1.3.	A „GONDOSKODÓ VÁROS - Jövőjében bízó, nyitott, szolidáris fenntartható társadalom” átfogó cél rész céljai és beavatkozásai	68
3.2.2.	A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a rész célok kapcsolata	74
3.2.3.	A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre.....	75
3.3.	Településfejlesztési Konceptió (TK) és Integrált településfejlesztési Stratégia (ITS) célrendszereinek összefüggés-vizsgálata	77
3.3.1.	Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) átfogó céljai.....	77
3.3.2.	Településfejlesztési Konceptió (TK) és Integrált településfejlesztési Stratégia (ITS) célrendszereinek összefüggés-vizsgálata	78
3.4.	A célrendszer illeszkedése az Európai Unió, a hazai és a megyei fejlesztési célokhoz	80
3.4.1.	EU 2020 stratégia	80
3.4.2.	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)	81
3.4.3.	Szabolcs – Szatmár – Bereg Megye Területfejlesztési Konceptiója	82
4.	KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	83
4.1.	A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása.....	84
4.2.	A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	87
4.3.	Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére.....	89
5.	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZE ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE	101

**Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének
122/2024 (XI.27.)
önkormányzati határozata**

Nyírbátor Város településfejlesztési koncepció módosításáról

A Képviselő-testület

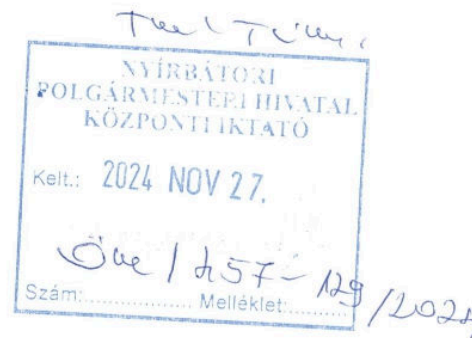
1. A település közigazgatási területére készített településfejlesztési koncepció 2024. évi módosítását jelen határozat 1. melléklete szerinti tartalommal megtárgyalta és elfogadja.

Máté Antal
polgármester

K.m.f

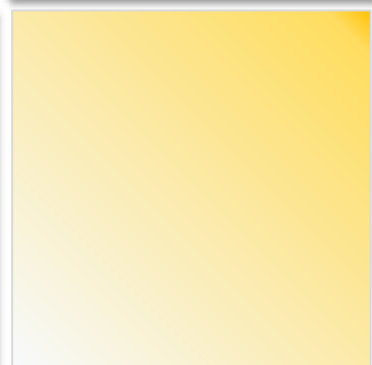

Badics Ildikó
jegyző

Nyírbátor Város Településfejlesztési Konceptió 2024. évi módosítás

Tervező 2024. évi módosítás:

URBAN Linea Tervező és Szolgáltató Kft.
(C-15-1140)
2024.

ELŐSZÓ A 2024. ÉVI MÓDOSÍTÁSHOZ

A Településfejlesztési Konceptió módosításának indoklása:

Nyírbátor Város Önkormányzata hatályos településrendezési eszközeinek (25/2022. (III. 25) számú határozat, Nyírbátor Város Településszerkezeti tervének és szerkezeti terv leírásának elfogadásáról valamint 5/2022. (III. 25) számú rendelet, Nyírbátor Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozás Tervének elfogadásáról szóló határozat illetve rendelet) módosítását tervezi **[„Módosítások III. – 2024 – 1. és 2. beav. pont”]**. A rendezési terv módosításának végső szakmai véleményezési dokumentációjának részeként a hatályban lévő Településfejlesztési Konceptió módosítása is indokolt.

Közlekedési és humán infrastruktúra komplex fejlesztése zöldfelületi rendszer erősítésével (Településrendezési terv 2024, évi III. módosítás 2. beavatkozási pont)

Nyírbátor Városa az alábbi jelentős fejlesztés végrehajtását tervezi:

Települési szintű közösségi közlekedési, és településrész szintű szociális, egészségügyi, közbiztonsági (pl. közösségi ház, közösségi játszótérrel, ...stb.) fejlesztések elhelyezése tervezett az Akácfa utca keleti végén az 1659/1-1663 hrsz-ek távlati ütemezett felhasználásával, kapcsolódva a 1656-1658 hrsz-ek tervezett zöldterületéhez. A közösségi fejlesztések által elfoglalni kívánt terület övezeti átsorolása kertvárosias lakó építési övezetből, településközpont építési övezetbe.

A fejlesztés komplexitása és szerteágazó hatása (közlekedési, szociális és egészségügyi funkciók erősítése mellett Nyírbátor zöld infrastruktúrájának fejlesztésével) miatt szükséges a hatályos Településfejlesztési Konceptióhoz való illeszkedés vizsgálata.

Megváltozott gazdasági, társadalmi környezet

Nyírbátor Város Településfejlesztési Konceptiójának hatályba lépése óta eltelt időszakban számos gazdasági, társadalmi folyamat alakította a város belső és külső környezetét. A külső tények közül kiemelten megemlítendő a koronavírus-járvány, amely kétségtelenül korunk legnagyobb gazdasági, társadalmi és egészségügyi kihívása volt, ezt a válsághelyzetet súlyosbította az energetikai és pénzügyi válság is, majd az szomszédságunkban zajló orosz-ukrán háború. Ezen kihívásoknak Nyírbátor próbált megfelelni. Az Európai Unió és Magyarország új fejlesztési keretek megalkotásával is igyekszik ezen kihívásokkal megküzdeni. A Településfejlesztési Konceptió 2024. évi módosítása során ezen új értelmezési keretekhez történő illeszkedés – vizsgálatok is megtörténtek.

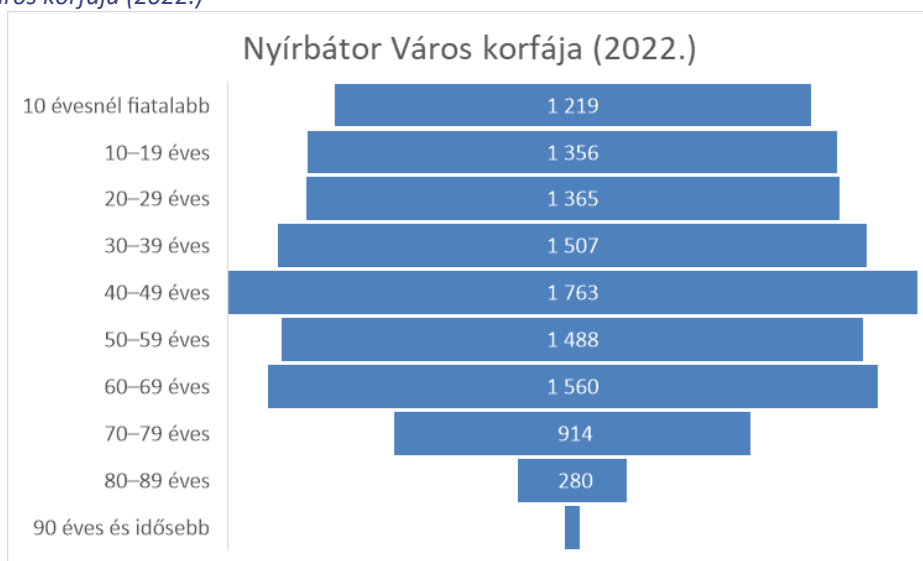
A megváltozott környezethez való alkalmazkodás érdekében szükséges, hogy erősítsük Nyírbátor gazdasági és társadalmi rezilienciáját, vagyis alkalmazkodó képességét. Tekintettel arra, hogy a hátrányosabb helyzetű társadalmi csoportok sérülékenyebbek, többek között a lakhatási, foglalkoztatási körülményekből és egészségügyi kapacitások gyengeségeiből eredő nagyobb társadalmi és egészségügyi kitettségük, szükséges ezek csökkentése a marginalizálódott társadalmi rétegek rezilienciájának növelése. A megvalósítani tervezett beavatkozások nagy mértékben hozzájárulnak a helyi a társadalom ellenállóképességének (rezilienciájának) erősítéséhez.

Nyírbátor Városra jellemző tendenciák az elmúlt időszakban

A Központi Statisztikai Hivatal 2022. év őszén végzett népszámlálást, amelyet az egész országban egy időben, azonos tartalommal és egységes módszertani alapon hajtottak végre, kiterjed minden lakásra és személyre. A népszámlálás révén pontos és részletes képet kaphatunk hazánk népességének nagyságáról, demográfiai jellemzőiről, egészségi állapotáról, iskolázottságáról, foglalkoztatottságáról, nemzetiségi és vallási összetételéről, élet- és lakáskörülményeiről. A 2022. évi népszámlálás adatai szerint Nyírbátor Városát 11 494 fő lakta a népszámlálás időpontjában. A település korfáját az alábbi ábra szemlélteti:

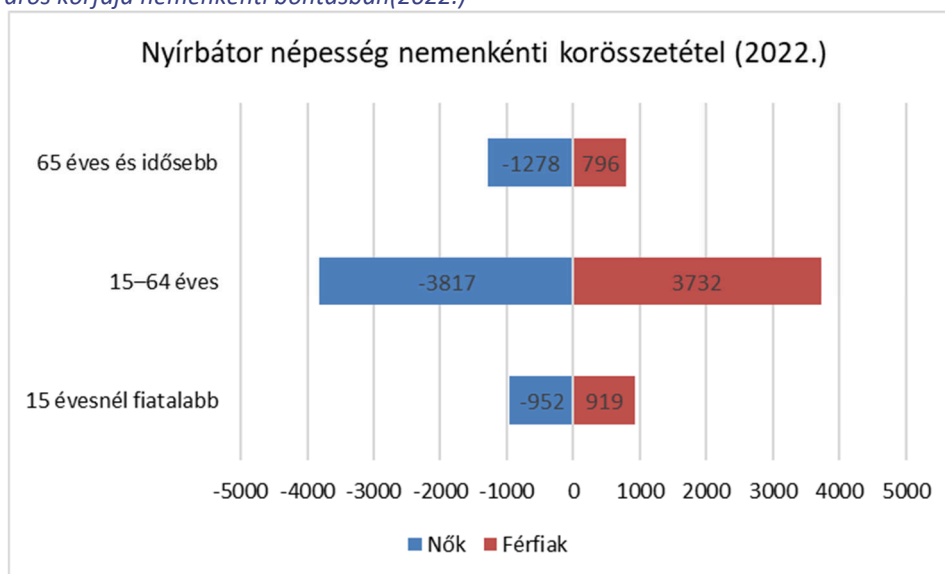
Nyírbátor Város korfája (2022.)

(Forrás: KSH – 2022. évi népszámlálás; saját szerkesztés)

A Város népessége csökkenő, 2001. évi census alkalmával még 13 433 fő, míg a 2011. évi népszámláláskor már csak 12.719 fő került regisztrálásra- A 2022. évi adatok alapján lakosság 52,6%-a nő, a település korfáját nemenkénti bontásban az alábbi ábra szemlélteti.

Nyírbátor Város korfája nemenkénti bontásban(2022.)

(Forrás: KSH – 2022. évi népszámlálás; saját szerkesztés)

A csökkenő lakosságszám egyik alapvető oka a természetes szaporodás negatív egyenlege. Nyírbátor Városára is jellemző az az országos tendencia, hogy egyre kevesebb gyermek születik. A gyermekvállalás visszaesése több tényezőre is visszavezethető, de a bevezetésben kifejtett külső tényezők (világjárvány, gazdasági válság, közeli háború) egyértelműen negatívan befolyásolja azt.

Természetes szaporodás, fogyás

Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)	2019	2020	2021	2022	2023
	-1,5	-2,9	-1,8	-3,2	0,4

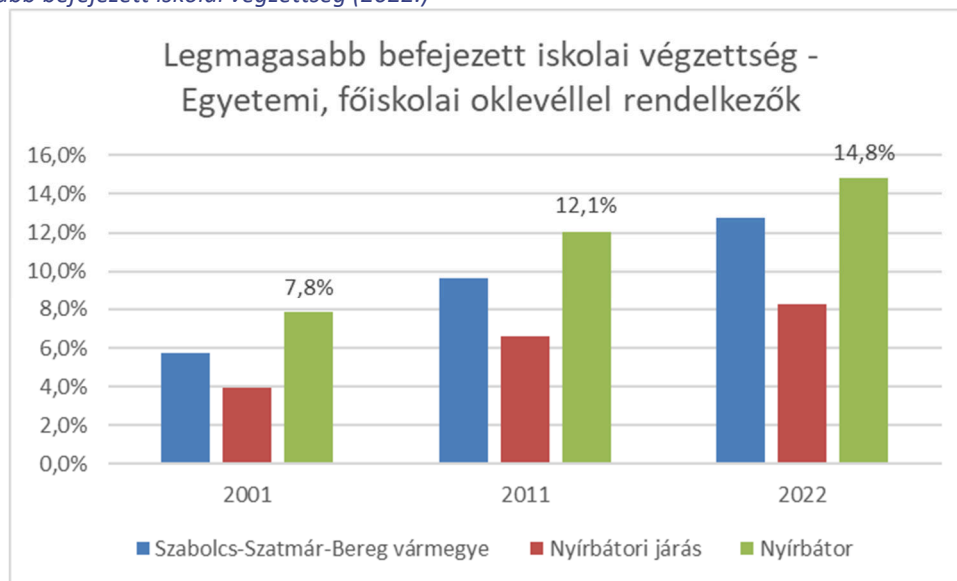
A népességcsökkenés további fontos okozója, hogy rendre többen költöznek el a városból, mint ahányan esetleg odaköltöznek. Vándorlási egyenleg értékét az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete adja (ezer lakosra vetítve). Az odavándorlási és elvándorlási arányszám különbsége a belső vándorlási egyenleg, amely azt mutatja meg, hogy egy adott település népessége valamely évben hány ezrelékkel nőtt vagy csökkent a belső vándorlás következtében. Az elmúlt évek tendencia szerűen negatív vándorlási egyenleget mutatnak a lentiek szerint:

Belföldi vándorlási egyenleg

Belföldi vándorlási egyenleg, ezer lakosra (ezrelék)	2019	2020	2021	2022	2023
	-10,3	-15,8	1,4	-9,7	-17,5

A lakosság képzettsége javuló tendenciát mutat. A lenti ábrán az elmúlt három országos népszámláláskori adatok tekinthetők meg, referencia értéként Nyírbátorra vonatkozó adatokon túl a vármegyei és a járási adatsorokkal kiegészítve. Megjegyzendő, hogy a vármegye egyik decentrumának tekintett Nyírbátor – hasonlóan a többi nagyobb vármegyei településhez – tömöríti a magasabb végzettségű lakosságot, míg a kis településeken – megfelelő munkalehetőség híján – eleve alacsonyabb a magasan képzettek aránya.

Legmagasabb befejezett iskolai végzettség (2022.)

(Forrás: KSH – 2022. évi népszámlálás; saját szerkesztés)

A 2022. évi népszámlálás során felmérésre került a lakosság gazdasági aktivitása is. A 2022. évi census alkalmával a településen 4564 darab háztartást regisztráltak, ezek közül 1461 darab háztartásnál (a háztartások 32,01%-ában (!) nincs foglalkoztatott a háztartásban. Az 20 évben (az megelőző kettő országos népszámlálás adatai alapján) a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya csökkent, de így is szignifikánsan magas ez az érték. Nyírbátorban az aktív korúak 45,0%-a tekinthető gazdaságilag aktívnek. Ezzel az értékkel a település a vármegyei járásszékhelyek által képviselt gazdasági aktivitási átlaghoz illeszkedő.

Gazdasági aktivitás (2022.)

(Forrás: KSH – 2022. évi népszámlálás; saját szerkesztés)

A lakosság 13,1%-ának legmagasabb befejezett iskolai végzettsége az általános iskola 8. évfolyama, középfokú végzettséggel, szakmával sem rendelkeznek. A lakosság képzettségi mutatói bár javuló tendenciát mutatnak, az országos értékektől még sajnos elmaradók. Többek között emiatt is elmondható, hogy a magas presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya sajnos alacsony. Referencia értéként a megyeszékhely adatai szerepelnek a lenti táblázatban, melyhez megjegyzendő, hogy az országos és a fővárosi átlaghoz képest alacsonyabb értékkel bír.

Magas presztízsű foglalkoztatási csoportok

Magas presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (%)	2019	2020	2021	2022	2023
Nyírbátor	15,9	16,7	19,8	19,9	20,1
Nyíregyháza	27,2	27,9	32,6	33,2	33,1

(Forrás: TEIR; saját szerkesztés)

A magas presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak arányának alacsony értékéből is adódóan az egy lakosra jutó SZJA adóalapot képező belföldi jövedelem alacsony; a járási értékekhez képest magas, de az országos értékektől jelentősen elmaradó. A vármegye és így Nyírbátor Város lakosainak iskolázottsági, képzettségi viszonyainak az országosnál lényegesen kedvezőtlenebb alakulásában lényegi összefüggés mutatható ki a változás és a munkamegosztás hierarchikus szerkezetének változása (a vezető állású- és értelmiségi foglalkozási státuszok kínálatának beszűkülése) és a vándorlási intenzitása között, ami azt sejteti, hogy a megfelelő munkamegosztási státuszok hiányában más képzettségi rétegeknél tömegesebbé vált a felsőfokú végzettségűek, az értelmiségiek elvándorlása, továbbá be- ill. visszaköltözésének elmaradása. Továbbá ismert, hogy

számos magas beosztásban a városban dolgozó lakhelyeül nem választja Nyírbátort, akár a 30-40 kilométeres távolságban lévő Nyíregyházáról is ingázva vállalnak munkát a településen.

Egy lakosra jutó SZJA adóalapot képező belföldi jövedelem (Ft)

Egy lakosra jutó SZJA adóalapot képező belföldi jövedelem (Ft)	2019	2020	2021	2022
Nyírbátor	1 318 921	1 386 940,6	1 550 854,4	1 882 052,1
Nyíregyháza	1 570 922	1 684 631,7	1 904 525,2	2 320 714,3

(Forrás: TEIR; saját szerkesztés)

Nyírbátor helyi gazdasági relatíve erős, ezt tükrözi, hogy naponta bejáró foglalkoztatottak száma magas, amely az országos népszámlálások közötti időszakban szignifikánsan nőtt is, ahogy a lenti táblázat mutatja.

Foglalkoztatottak (2022.)

A foglalkoztatott népesség településenként	2011	2022
Foglalkoztatottak száma	4 446	5 172
A helyben foglalkoztatottak száma	6 817	12 333
A helyben lakó és helyben dolgozó foglalkoztatottak száma	3 717	3 977
A más településre dolgozni járó foglalkoztatottak száma	729	1 195
A naponta bejáró foglalkoztatottak száma	3 100	8 356

(Forrás: KSH – 2022. évi népszámlálás; saját szerkesztés)

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat tartja nyilván a munkanélküli lakosságot. Regisztrált munkanélküli az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes kirendeltséggel együttműködik, és akit az illetékes kirendeltség álláskeresőként nyilvántart. Az elmúlt időszakban Nyírbátor tekintetében az alábbi adatsorok jellemzik a települési munkanélküliséget:

Munkanélküliségi adatok

	Nyilvántartott össz. fő	Foly.nyilv. hossz>365 nap	Munkav. korú népes. fő	Relatív mutató %	Arányszám
2024. szeptember hó	585	305	7 499	7,80	2,13
2024. augusztus hó	628	303	7 499	8,37	2,33
2024. július hó	673	303	7 499	8,97	2,50

(Forrás: NFSZ; saját szerkesztés)

A táblázat értelmezéséhez megjegyzendő, hogy munkavégzésre alkalmas korú népesség alatt a KSH népszámlási ill. népességnyelvántartási adatai az előző év január 1-i állapot szerinti 15-64 éves férfiak és 15-64 éves nők száma értéket értjük. A táblázatban szereplő relatív mutató az adott településen – esetünkben Nyírbátor - a nyilvántartott álláskeresők arányát jelzi a munkavállalási korú népesség %-ában. Az arányszám mutatja meg a relatív mutatóhoz az országos relatív mutatóhoz viszonyított arányát, amely Nyírbátor esetében több, mint kétszeres értékkel bír.

A munkaerőpiacon nehezebben helyezkednek el azok, akik alacsony iskolai végzettséggel bírnak. Sajnos Nyírbátor esetében igen magas azoknak az álláskeresőnek az aránya, akik legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel bírnak. nyilvántartott álláskeresők nagy része csupán általános iskolai

végzettséggel rendelkeznek. Az alacsony végzettség, a szakképzettség hiánya hátrányt jelent a munkaerő-piacon. A munkaügyi központ képzésekkel, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása – igyekszik reintegrálni az álláskeresőket a munka világába. Az alacsony iskolázottsági szint beszűkíti a munkahelyhez jutás lehetőségét. A változás egyik feltétele a képzettség megszerzése. A településen élő tartós munkanélküliek jövedelmi helyzete nem teszi lehetővé az iskolába járást, aminek egyik oka az anyagiakban keresendő. A képzés ideje alatt ugyanis elesnének az alkalmi munkából származó jövedelemtől. A munkaügyi központ számos eszközzel – átképzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú munka támogatása – igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába. A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű csoportok a gazdasági válság következményeként egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét.

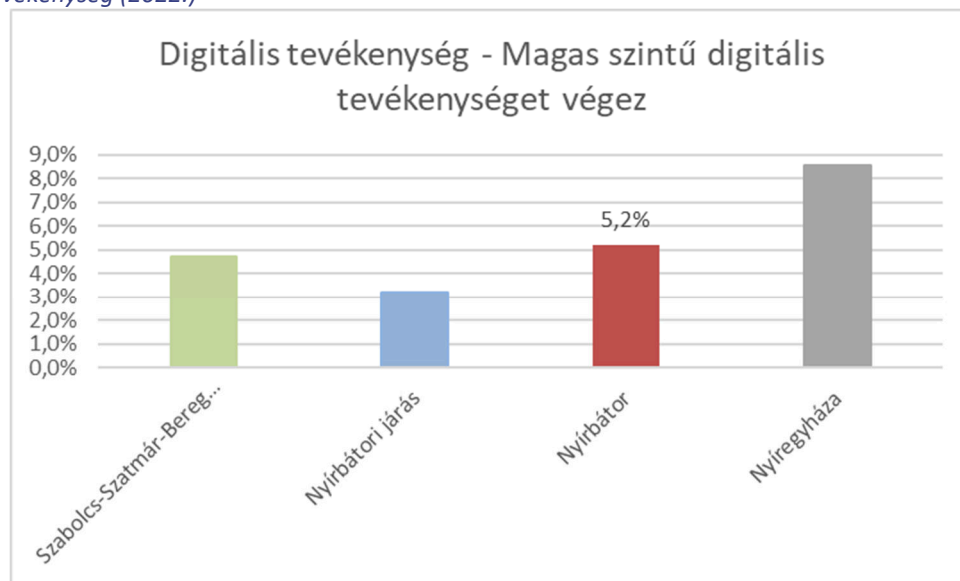
Legfeljebb 8 általános iskolát végzett nyilvántartott álláskereső

Legfeljebb 8 általános iskolát végzett nyilvántartott álláskereső aránya (százalék)	2019	2020	2021	2022	2023
	72	66,5	69,9	67,9	66,3

(Forrás: TEIR; saját szerkesztés)

A lakosság relatíve alacsonyabb iskolai végzettsége miatt is lehetséges, hogy a nyírbátoriak közül igen kevesen végeznek magas szintű digitális tevékenységet.

Digitális tevékenység (2022.)

(Forrás: KSH – 2022. évi népszámlálás; saját szerkesztés)

A 2022. évi népszámlálás alapján Nyírbátorban 4827 darab lakás volt, ebből lakott lakás 4564 darab volt. A lakásépítés az elmúlt időszakban Nyírbátorban is visszaszorult, 2001–2010 között 2030 darab, 2010 után 154 darab lakás épült a településen. A lakások közül 3033 darab összkomfortos. Jelentős azonban sajnos az alacsony komfort fokozatú lakások aránya.

Alacsony komfort fokozatú lakások

Alacsony komfort fokozatú lakások és lakott üdülők aránya (százalék)	2022
Nyírbátor	4,7
Nyíregyháza	1,6

(Forrás: KSH – 2022. évi népszámlálás; saját szerkesztés)

Nyírbátor Városra vonatkozó friss adatokból is megállapítható az a szükséglet, hogy a település humán infrastruktúrájának fejlesztése fontos feladat továbbra is. A tervezett beavatkozás ehhez egyértelműen hozzájárul.

A beavatkozás megvalósulása segíti a települést abban, hogy a folyamatosan változó külső környezetben és az egyre élesedő hazai és nemzetközi versenyhelyzetben a rezilienciája erősödjön Nyírbátornak. A megerősített humán infrastruktúra hatékonyabb abszorpciót eredményez, egy esetleges negatív társadalmi hatást már jelenleg is jó eséllyel ki tud védeni a város és gyorsan tud regenerálódni. Az egészségügyi és szociális ellátó intézmények számára a beavatkozás révén optimálisabb elhelyezése lenne, növelve ezzel a humán rendszer adaptációját, rugalmas alkalmazkodását.

A közszolgáltatások alapvető elemeit a települési önkormányzatok biztosítják, Nyírbátor Város felismerve lehetőségeit és kötelességeit az inkluzív és minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés javítása az oktatás, a képzés és az egész életen át tartó tanulás területén, a társadalmi reziliencia növelése érdekében tervezi a nevezett beavatkozás megvalósítását.

A Településfejlesztési Konceptió célrendszerének illeszkedés-vizsgálata hatályos magasabb rendű stratégiákhoz

Nemzetközi szintű fejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés

Szükséges, hogy Nyírbátor Város Településfejlesztési Konceptió (módosítás 2024.) átfogó- és rész céljai teljes mértékben összhangban álljanak az Európai Unió 2021-2027-es időszakra vonatkozó szakpolitikai célkitűzéseivel. Az Európai Parlament és a Tanács vonatkozó CPR rendelettervezete (COM(2018) 375 final, 2018/0196(COD)) határozta meg a 2021-2027 közötti időszak 5 szakpolitikai célkitűzését:

- Intelligensebb Európa – innovatív és intelligens gazdasági átalakulás,
- Zöldebb, karbonszegény Európa – tiszta és méltányos energetikai átállás, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a kockázatmegelőzés és -kezelés
- Jobban összekapcsolt Európa – mobilitás és regionális IKT-összekapcsoltság,
- Szociálisabb Európa – a szociális jogok európai pillérének végrehajtása,
- A polgárokhoz közelebb álló Európa – a városi, vidéki és part menti térségek fenntartható és integrált fejlesztése helyi kezdeményezések révén.

Az alábbi táblázat bemutatja, hogy az egyes európai uniós célkitűzésekhez mely nyírbátori célok illeszkednek.

EU szakpolitikai célkitűzésekkel való illeszkedésvizsgálat

EU szakpolitikai célkitűzés	Nyírbátor Város Településfejlesztési Konceptió (módosítás 2024.) átfogó céljai		
	GAZDAGODÓ VÁROS	LAKHATÓ VÁROS	GONDOSKODÓ VÁROS
(1) Intelligensebb Európa			
(2) Zöldebb, karbonszegény Európa			
(3) Jobban összekapcsolt Európa			
(4) Szociálisabb Európa			
(5) A polgáraihoz közelebb álló Európa			

	Erős koherencia
	Közepes koherencia
	Gyenge koherencia
	Nincs koherencia

(Forrás: saját szerkesztés)

Nemzeti szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

A Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg.

A koncepció jövőképe szerint Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.

Az OFTK-ban megfogalmazott magasabb rendű jövőképhez, célokhoz és elvekhez Nyírbátor Város Településfejlesztési Konceptió (módosítás 2024.) átfogó- és rész céljai teljes mértékben összhangban álljanak. Az OFTK és az Fejlesztési terv közötti összhangot a következő táblázat ismerteti.

Illeszkedésvizsgálat az OFTK célrendszeréhez

OFTK	Nyírbátor Város Településfejlesztési Konceptió (módosítás 2024.) átfogó céljai		
	GAZDAGODÓ VÁROS	LAKHATÓ VÁROS	GONDOSKODÓ VÁROS
Átfogó fejlesztési célok			
Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés	●●		●
Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,		●	●●
Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme	●	●●	
Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet	●	●	●
Szakpolitikákban érvényesítendő specifikus célok			
Versenyképes, innovatív gazdaság	●●		
Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság	●●	●	●
Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás	●●		●
Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I	●●		
Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom		●	●●
Jó állam: szolgáltató állam és biztonság		●	●
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme	●	●	
●●		Erős koherencia	
●		Közepes koherencia	
●		Gyenge koherencia	
		Nincs koherencia	

(Forrás: saját szerkesztés)

Kapcsolódás a vármegyei területfejlesztési dokumentumokhoz

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (a továbbiakban: Tftv.) határozza meg részletesen a vármegyei önkormányzatok területfejlesztéssel kapcsolatos feladat- és hatásköreit. A Tftv. 11. § (1) bekezdése a területfejlesztési feladatok kapcsán írja elő, hogy a vármegyei önkormányzatnak a területfejlesztési tervezéssel összefüggő feladatok ellátása körében az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepcióval összhangban ki kell dolgoznia és el kell fogadnia a vármegye területfejlesztési koncepcióját és területfejlesztési programját. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 27. § (1) bekezdése szerint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzat területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A törvény alapján a területfejlesztés lett a vármegyék (megyei önkormányzatok) egyik legfontosabb feladata, amelyet a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény későbbi módosításai tovább erősítettek. A 2021. év kiemelt feladata az átfogó céljait tekintve 2030-ig érvényes területfejlesztési koncepció felülvizsgálata és aktualizálása, valamint a 2021-2027-es időszakra új területfejlesztési program (stratégiai és operatív programrészek) kidolgozása.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Előzetes Integrált Területi Programja 2021-2027 c. dokumentum 1.0 verzióját 2021. június 15-én hagyta jóvá a Pénzügyminisztérium, majd a Közgyűlés 48/2021. (VI.28.) önkormányzati határozatával fogadta el.

2023. I. negyedévében a Miniszterelnökség Területfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárságának kezdeményezésére és koordinációjával megkezdődött a 2021-2027-es időszakra vonatkozó vármegyei integrált területi programok (ITP-k) újabb felülvizsgálata. Az aktualizálást a TOP Plusz Európai Bizottság általi elfogadását megelőző kormányzati szintű egyeztetéseken a programban eszközölt jelentősebb módosítások tették szükségessé.

Az Irányító Hatósággal lezajlott folyamatos egyeztetések eredményeként elkészült az ITP 2.0 verziója. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Közgyűlés 20/2023. (III.29.) határozata rögzíti a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027 (2.0) című dokumentum elfogadását.

A decentralizált forráselosztás alapjául szolgáló Integrált Területi Programok kidolgozásának alapja a vármegye jelenlegi állapotának felmérését szolgáló helyzetfelmérés, és az arra alapozott fejlesztési koncepció megalkotása volt. A 2021-2027. közötti programozási ciklus előkészítéséhez Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye Közgyűlése is megalkotta és elfogadta az alábbi dokumentumokat:

- Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei területfejlesztési koncepció (társadalmi egyeztetés utáni változat) – 2021.02.26.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Stratégiai Programja (társadalmi egyeztetés utáni változat) – 2021.05.06.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Operatív Programja (társadalmi egyeztetés utáni változat) – 2021.05.06.

Vármegyei Területfejlesztési Program 2021-2027 célrendszere

Vármegyei Területfejlesztési Program 2021-2027 célrendszere		
Átfogó célok		Az aktív megye (Értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése)
Átfogó célok		A szolidáris megye (A mélyszegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása)
Átfogó célok		A vonzó megye (Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése)
Stratégiai célok	Tematikus	Versenyképes élelmiszergazdaság (Az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon)
Stratégiai célok	Tematikus	Zöld megye (Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás)

Nyírbátor Város Településrendezési Tervéhez
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ - 2024. ÉVI MÓDOSÍTÁS

Vármegyei Területfejlesztési Program 2021-2027 célrendszere		
Stratégiai célok	Tematikus	Proaktív megye (A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása)
Stratégiai célok	Tematikus	Képzett megye (Rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet kialakítása)
Stratégiai célok	Területi	Fejlett centrum (A megye gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumának fejlesztése)
Stratégiai célok	Területi	Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok (A megyei gazdasági decentrumainak és járásközpontjainak funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése)
Stratégiai célok	Területi	Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák (A megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése)
Horizontális célok		Intelligens növekedés
Horizontális célok		Fenntartható növekedés
Horizontális célok		Befogadó növekedés
Horizontális célok		Reziliencia
Horizontális célok		Népesség- és családvédelem

(Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Stratégiai Programja (társadalmi egyeztetés utáni változat) – 2021.05.06.)

A Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei Területfejlesztési Program és jelen Településfejlesztési Konceptió módosítása átfogó céljainak illeszkedés-vizsgálatát a lenti táblázat tartalmazza.

Vármegyei Területfejlesztési Program és Nyírbátor Konceptió módosítás 2024. célrendszereinek koherencia-vizsgálata

Vármegyei Területfejlesztési Program 2021-2027 célrendszere		Nyírbátor Város Településfejlesztési Konceptió (módosítás 2024.) átfogó céljai		
		GAZDAGODÓ VÁROS	LAKHATÓ VÁROS	GONDOSKODÓ VÁROS
Átfogó célok	Az aktív megye (Értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése)			
	A szolidáris megye (A mélyszegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása)			
	A vonzó megye (Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése)			
Stratégiai célok Tematikus	Versenyképes élelmiszergazdaság (Az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon)			
	Zöld megye (Zöldgazdaság, klímabarát)			

Nyírbátor Város Településrendezési Tervéhez
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ - 2024. ÉVI MÓDOSÍTÁS

Vármegyei Területfejlesztési Program 2021-2027 célrendszere		Nyírbátor Város Településfejlesztési Koncepció (módosítás 2024.) átfogó céljai		
		GAZDAGODÓ VÁROS	LAKHATÓ VÁROS	GONDOSKODÓ VÁROS
	energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás)			
	Proaktív megye (A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása)			
	Képzett megye (Rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet kialakítása)			
Stratégiai célok Területi	Fejlett centrum	nr	nr	nr
	Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok (A megyei gazdasági decentrumainak és járásközpontjainak funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése)			
	Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák	nr	nr	nr
Horizontális célok	Intelligens növekedés			
	Fenntartható növekedés			
	Befogadó növekedés			
	Reziliencia			
	Népesség- és családvédelem			

	Erős koherencia
	Közepes koherencia
	Gyenge koherencia
	Nincs koherencia

(Forrás: saját szerkesztés)

A fentiek alapján megállapítható, hogy Nyírbátor Város Településfejlesztési Koncepciójának célrendszere megfelelően illeszkedik a hatályos magasabb rendű terület- és településfejlesztési stratégiákhoz, programokhoz.

Átfogó és részcélok módosítása – 2024.

Nyírbátor Város Településfejlesztési Konceptiójában lévő átfogó és részcélok a 2024. évi módosítása során azonos célrendszerként kerülnek meghatározásra. Az egyes átfogó és részcélok relevanciája a módosítás eredményeként meglévőnek bizonyult. Az egyes átfogó és részcélokat a módosítás változatlan megnevezéssel rögzíti, alábbiak szerint:

GAZDAGODÓ VÁROS

A város és vonzáskörzete lakosságának munkát adó gazdasági központ

Nyírbátor Város gazdaságfejlesztési célkitűzéseit az „**GAZDAGODÓ VÁROS - A város és vonzáskörzete lakosságának munkát adó gazdasági központ**” átfogó cél rögzíti, melyet a 2024. évi módosítás az alábbiak szerint erősít meg:

Részcélok	Módosítási státusz 2024.
Korszerű, hatékony ipar (1.1. rész cél)	Adott rész cél módosítás nélkül része marad a Konceptiónak. A tervezett beavatkozás (Közlekedési és humán infrastruktúra komplex fejlesztése zöldfelületi rendszer erősítésével (Településrendezési terv 2024, évi III. módosítás 2. beavatkozási pont) nem kapcsolódik közvetlenül az adott rész célhoz, annak módosítása, kiegészítése nem indokolt.
Több lábon álló (diverzifikált) gazdaság (1.2. rész cél)	Adott rész cél módosítás nélkül része marad a Konceptiónak. A tervezett beavatkozás (Közlekedési és humán infrastruktúra komplex fejlesztése zöldfelületi rendszer erősítésével (Településrendezési terv 2024, évi III. módosítás 2. beavatkozási pont) nem kapcsolódik közvetlenül az adott rész célhoz, annak módosítása, kiegészítése nem indokolt.
A gazdaságfejlesztés támogatása "soft" programokkal (1.3. rész cél)	Adott rész cél módosítás nélkül része marad a Konceptiónak. A tervezett beavatkozás (Közlekedési és humán infrastruktúra komplex fejlesztése zöldfelületi rendszer erősítésével (Településrendezési terv 2024, évi III. módosítás 2. beavatkozási pont) nem kapcsolódik közvetlenül az adott rész célhoz, annak módosítása, kiegészítése nem indokolt.
Turisztikai fejlesztések és a kapcsolódó szolgáltatások (szuprastruktúra) fejlesztése (1.4. rész cél)	Adott rész cél módosítás nélkül része marad a Konceptiónak. A tervezett beavatkozás (Közlekedési és humán infrastruktúra komplex fejlesztése zöldfelületi rendszer erősítésével (Településrendezési terv 2024, évi III. módosítás 2. beavatkozási pont) nem kapcsolódik közvetlenül az adott rész célhoz, annak módosítása, kiegészítése nem indokolt.

LAKHATÓ VÁROS

Jó színvonalú, fenntartható lakókörnyezet, vonzó városközpont

Nyírbátor Város épített és természeti környezettel kapcsolatos célkitűzéseit a „**LAKHATÓ VÁROS - Jó színvonalú, fenntartható lakókörnyezet, vonzó városközpont**” átfogó cél rögzíti, melyet a 2024. évi módosítás az alábbiak szerint erősít meg:

Részcélok	Módosítási státusz 2024.
Minőségi lakókörnyezet megteremtése (2.1. rész cél)	A rész célban megfogalmazott elvárásokhoz, fejlesztési irányokhoz illeszkedik a tervezett beavatkozás (Közlekedési és humán infrastruktúra komplex fejlesztése zöldfelületi rendszer erősítésével (Településrendezési terv 2024, évi III. módosítás 2. beavatkozási pont)), emiatt a rész cél releváns.

Részcélok	Módosítási státusz 2024.
A környezet védelme (2.2. rész cél)	A beavatkozás a zöld infrastruktúra fejlesztését is szolgálja, hozzájárulva a „A környezet védelme (2.2. rész cél) ” rész célban foglalt jövőkép eléréséhez. A rész cél releváns.
A városrészek harmonikus fejlesztése, épített örökség, műemlékek védelme, külterületi fejlesztések és tájhasználat optimalizálása, koncentrált terület-felhasználás (2.3. rész cél)	A rész célban megfogalmazott elvárásokhoz, fejlesztési irányokhoz illeszkedik a tervezett beavatkozás (Közlekedési és humán infrastruktúra komplex fejlesztése zöldfelületi rendszer erősítésével (Településrendezési terv 2024, évi III. módosítás 2. beavatkozási pont)), emiatt a rész cél releváns.
Megújuló energiaforrások részarányának növelése és energiahatékony építés (2.4. rész cél)	Közvetlen kapcsolódás mutatható ki; a beavatkozás során az egyes épületek kivitelezése során szükséges a megújuló energiaforrások arányának növelésére törekedni. Adott rész cél módosítás nélkül része marad a Konceptciónak. A tervezett beavatkozás (Közlekedési és humán infrastruktúra komplex fejlesztése zöldfelületi rendszer erősítésével (Településrendezési terv 2024, évi III. módosítás 2. beavatkozási pont) közvetlenül kapcsolódik közvetlenül az adott rész célhoz, annak módosítása, kiegészítése nem indokolt.
Helyi és térségi közlekedési rendszer fejlesztése, modernizálása (2.5. rész cél)	Közvetlen kapcsolódás mutatható ki; a beavatkozási terület közelében lévő tömegközlekedés tekintetében. Adott rész cél módosítás nélkül része marad a Konceptciónak. A tervezett beavatkozás (Közlekedési és humán infrastruktúra komplex fejlesztése zöldfelületi rendszer erősítésével (Településrendezési terv 2024, évi III. módosítás 2. beavatkozási pont) közvetlenül kapcsolódik közvetlenül az adott rész célhoz, annak módosítása, kiegészítése nem indokolt.

GONDOSKODÓ VÁROS

Jövőjében bízó, nyitott, szolidáris fenntartható társadalom

Nyírbátor Város társadalmi célkitűzéseit az „**GONDOSKODÓ VÁROS - Jövőjében bízó, nyitott, szolidáris fenntartható társadalom**” átfogó cél rögzíti, melyet a 2024. évi módosítás az alábbiak szerint erősít meg:

Részcélok	Módosítási státusz 2024.
Szolidáris és befogadó társadalom (3.1. rész cél)	Egyértelműen hozzájárul a „Közlekedési és humán infrastruktúra komplex fejlesztése zöldfelületi rendszer erősítésével (Településrendezési terv 2024, évi III. módosítás 2. beavatkozási pont)” beavatkozás a humán infrastruktúra fejlesztéséhez. A rész cél releváns.
Egészséges társadalom (3.2. rész cél)	Egyértelműen hozzájárul a „Közlekedési és humán infrastruktúra komplex fejlesztése zöldfelületi rendszer erősítésével (Településrendezési terv 2024, évi III. módosítás 2. beavatkozási pont)” beavatkozás a humán infrastruktúra fejlesztéséhez. A rész cél releváns.
Kulturált és képzett társadalom (3.3. rész cél)	Részben, közvetetten érintett rész cél.

Egyes részcélok kiegészítése, módosítása – 2024.

A „Közlekedési és humán infrastruktúra komplex fejlesztése zöldfelületi rendszer erősítésével (Településrendezési terv 2024, évi III. módosítás 2. beavatkozási pont)” rövid bemutatása

A tervezési terület a belterületen, a vasútvonal (110. sz. vasútvonal), az Ady Endre utca, az Akácfa utca és a Gyulaji utca által közre zárt tömbben helyezkedik el.

(Forrás: <https://ekozmu.e-epites.hu/alkalmazas/lakossag/menu/terkep/tajekoztatasi/kozmuterkep>)

Települési szintű közösségi közlekedési, és településrész szintű szociális, egészségügyi, közbiztonsági (pl. közösségi ház, közösségi játszótérrel, ...stb.) fejlesztések elhelyezése tervezett az Akácfa utca keleti végén az 1659/1-1663 hrsz-ek távlati ütemezett felhasználásával, kapcsolódva a 1656-1658 hrsz-ek tervezett zöldterületéhez. A közösségi fejlesztések által elfoglalni kívánt terület övezeti átsorolása kertvárosias lakó építési övezetből, településközpont építési övezetbe.

Kiegészített részcélok – 2024.

A városrészek harmonikus fejlesztése, épített örökség, műemlékek védelme, külterületi fejlesztések és tájhasználat optimalizálása, koncentrált terület-felhasználás (2.3. rész cél) kiegészítése – 2024:

A beavatkozás tartalma indukálja, hogy „A városrészek harmonikus fejlesztése, épített örökség, műemlékek védelme, külterületi fejlesztések és tájhasználat optimalizálása, koncentrált terület-felhasználás” megnevezésű 2.3. rész cél kiegészítésre kerüljön az települési alközpontok témakörével, alábbiak szerint:

A városi közlekedés energiafogyasztása és környezeti terhelése mindenképp csökkentendő, azonban a járművek, buszok technológiai fejlesztése (üzemanyag-takarékos megoldások, kipufogógázok tisztítása, elektromos meghajtás), a városi közlekedési rendszerben a közösségi közlekedési arány minél nagyobb arányú megjelenése mellett a városszerkezet indokolt fejlesztései is meg kell, hogy valósuljanak. Szükséges, hogy megteremtődjenek annak a feltételei, hogy a lakosság a szűkebb lakókörnyezetében a mindennapi szükségleteit minél hatékonyabban kielégíthesse, így csökkentve a napi utazások számát, hosszát. A kompakt és nagyobb lakósűrűségű városi elemek megléte mellett elengedhetetlen, hogy az egészségügyi, szociális, kulturális és nevelés –oktatási funkciók, kereskedelemnek egyaránt teret adó városszövetek, vagyis települési alközpontok jöjjenek létre.

A környezet védelme (2.2. rész cél) kiegészítése – 2024:

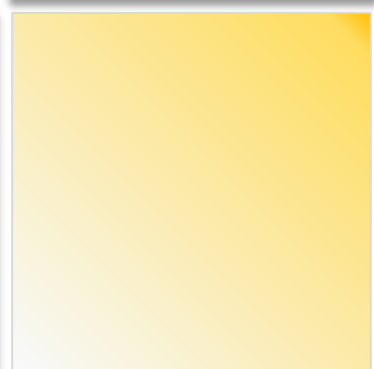
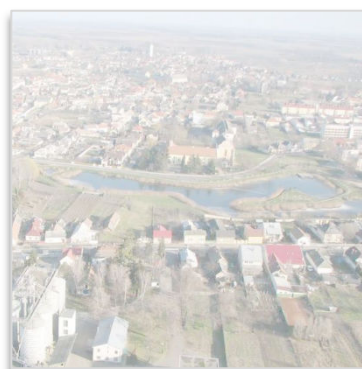
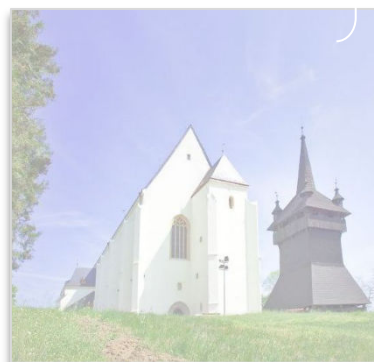
A beavatkozás kapcsolódik a 1656-1658 hrsz-ek tervezett zöldterületéhez, így a „A környezet védelme” megnevezésű 2.2. rész cél kiegészítésre kerül az alábbiakkal:

A modern és egészséges városi környezet elengedhetetlen eleme a magas minőségű zöldfelületek megléte, amelyek a kedvezőtlen klímaváltozás hatásait is mérsékelni tudják mikro- és makro szinten. A minimum zöldfelületi ellátottság WHO ajánlás alapján: 9 m²/lakos. Optimális zöldinfrastruktúra hálózat esetén lakott területeken 5 perc sétával (300 m-en belül) javasolt elérni rekreációs és ökológiai szolgáltatást nyújtó közparkot, zöldfelületet. Ezen területek egy része nemcsak zöldfelületi rendszer részeként, hanem a városi lakosság kellemes, biztonságos és egészséges szabadidő eltöltéséhez helyszínt biztosító rekreációs terekként szükséges, hogy funkcionáljanak. A zöldfelületi rendszer legnagyobb előnye, hogy egy-egy elemmel egyszerre több problémára is képes reagálni. (Például egyetlen fa egyszerre árnyékol, párologtat és levegőt szűr, míg épített elemek közül szükségünk lenne egy épített árnyékoló tetőre, egy párapapura és egy légszűrő berendezésre, hogy mindezt nyújtani tudjuk.) A fentiekén túl aktív teret biztosít a társadalmi részvételre, a választópolgárok bizalmának erősítésére. Rekreációs, kikapcsolódási lehetőségeket biztosít, hozzájárul a település lakóinak fizikai és mentális egészségének javulásához. Mindezzel vonzóvá teszi a települési környezetet és erősíti a polgárok kötődését, a népesség megtartását. A „zöldben” való tartózkodás mentális feltöltődést jelent. Kiemelten fontos, hogy nagyobb léptékű, nagy látogatottsággal rendelkező rendezvények, közösségi események megtartásához is megfelelő volumenű területei legyenek. Nyírbátor Város esetében szükséges a rekreációs zöldfelületi elemek számának és minőségének növelése.

A Településfejlesztési Konceptió 2024. évi módosítása a hatályos Településfejlesztési Konceptió célrendszerét megerősítette. Az egyes rész célok a jelen fejezetben tett kiegészítésekkel együttesen kezelendők!

Nyírbátor Város Településfejlesztési Konceptió 2018.

Tervező:
Art Vital Tervező, Építő és
Kereskedelmi Kft.
(C-15-1062)
2018.

BEVEZETÉS

Jelen dokumentum Nyírbátor Város településfejlesztési koncepciója, amely a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” alapján készült. A város településfejlesztési koncepciója egy hosszútávra szóló dokumentum, amely kijelöli a város eléréndő jövőképét a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan.

Nyírbátor Város településfejlesztési koncepciója a vonatkozó előírásoknak megfelelően három fő fejezetre tagolódik:

- meghatározza a város gazdasági, társadalmi, táji, természeti, épített környezetére, térségi szerepére vonatkozó jövőképet,
- megfogalmazza a jövőkép eléréséhez szükséges átfogó és részcélokat,
- összefoglalja a további tervezési feladatok kiinduló adatait

A 2014-2020-as európai uniós tervezési időszakra való felkészülésben fontos szerepe van a megfelelő módon előkészített, megalapozott településfejlesztési terveknek, így a településfejlesztési koncepciónak. A tervezési folyamat tétje jelentős:

- egyrészt a most kijelölendő irányok (milyen városban szeretnénk élni) hosszú távra meghatározzák városunk fejlődését, jövőjét;
- másrészt jelentős mértékben függ a tervezés sikerétől, hogy a 2014-2020-as EU-s tervezési időszakban milyen területeken mennyi forrás áll majd rendelkezésre Nyírbátor Város fejlesztésére, és hogy ezeket a forrásokat mennyire hatékonyan és eredményesen tudja a város felhasználni.

A jogszabályi beágyazottság alapján a Településfejlesztési koncepció „az épített környezet alakításáról és védelméről” szóló 1997. évi LXXVIII. törvény rendelkezései alapján az alábbi:

„2. § 27. pont: Településfejlesztési koncepció: a település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira alapozó, a település egészére készített, a változások irányait és a fejlesztési célokat hosszútávra meghatározó dokumentum.

9/A. § (1) A településfejlesztési koncepció hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti.

(2) Az integrált településfejlesztési stratégia a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá a megvalósítás eszközeit és nyomon követését.

(3) A településfejlesztési koncepciót és az integrált településfejlesztési stratégiát a települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg”

A városvezetés a koncepcionális és stratégiai munka módszerének meghatározásakor partnerségi tervet fogadott el, mely mentén került sor a fejlesztésben érdekelt szereplők tervezési folyamatban történő részvételére, bevonására, illetve a szakmai munka és döntés-előkészítés hivatalon belüli koordinációjának megvalósítására.

Jogszabályi háttér

Nyírbátor Város településfejlesztési koncepciójának összeállítását helyzetfeltáró, elemző és értékelő munkafázisok alapozták meg. E fejlesztési dokumentumok elkészítésének alapja a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet illetve a Belügyminisztérium által kiadott „Útmutató a kis- és középvárosok számára az integrált településfejlesztési stratégia 2014 – 2020 elkészítéséhez” című segédlet. A koncepció összhangban van az Európa 2020 európai növekedési stratégiával, az Európai Unió 2014 – 2020-ra meghatározott Tematikus célkitűzéseivel, a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióval, a Magyar Növekedési Tervvel és Szabolcs – Szatmár - Bereg Megye Területfejlesztési Koncepciójával.

- **Az EU 2020-as céljai:** energiahatékonyság növelése; megújuló energiaforrások arányának növelése; CO₂-kibocsátás csökkentése; foglalkoztatás növelése; szegénység elleni küzdelem, társadalmi leszakadás megállítása, felzárkózás lehetősége
- **A kohéziós politika 11 tematikus célja:**
  1. Kutatás, technológia-fejlesztés és innováció erősítése
  2. Információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés és ezek minőségének fejlesztése
  3. Kis- és közepes vállalkozások, agrárszektor és halászati szektor versenyképességének fejlesztése, vízkultúrák támogatása
  4. Az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás elősegítése minden ágazatban
  5. A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése és kockázat-megelőzés és –kezelés
  6. Környezetvédelem és erőforrás-hatékonyság ösztönzése
  7. A fenntartható közlekedés fejlesztése és a kulcs hálózati infrastruktúrák szűk keresztmetszeteinek feloldása
  8. A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása
  9. A társadalmi befogadás segítése és a szegénység elleni harc
  10. Befektetés az oktatásba, készségekbe és az élethosszig tartó tanulásba
  11. Intézményi kapacitások fejlesztése és hatékony közigazgatás
- **314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet**
- **1600/2012.(XII.17) Korm. határozat**
- **az Országos Fejlesztéspolitikai és Területfejlesztési Koncepció célrendszere (OFTK)**
- **a Terület- és településfejlesztési Operatív Program (TOP) célrendszere,**
- **Szabolcs – Szatmár - Bereg megye területfejlesztési koncepciója,**
- **Szabolcs – Szatmár - Bereg megye területfejlesztési programja.**

Tervi háttér

- 44/2004 (VII. 15.) számú határozat, Nyírbátor Város módosított Településszerkezeti tervének és szerkezeti terv leírásának elfogadásáról
- 8/2004. (VII.15.) rendelet, Nyírbátor Város módosított Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozás Tervének elfogadásáról

1. KIHÍVÁSOK

Jelen tervezési időszakban Nyírbátor városának számos **európai és makrogazdasági szintű kihívással** kell szembenéznie, s megfogalmaznia az azokra adható **települési léptékű válaszait**. Az elmúlt években jelentős világgazdasági átalakulások zajlottak, s a legfontosabb törekvéssé a gazdasági válságból való kilábalás vált. Mindeközben egyes tevékenységek esetében (így például az ipari termelés területén) európai szerepvesztés tapasztalható, a kontinens – s vele együtt Magyarország – világgazdasági jelentősége átalakul. Ugyanakkor az infokommunikációs technológia fejlődésével és jelentőségének rohamos növekedésével a települési terek is átértékelődnek. Magyarország települései között az utóbbi évtizedekben jelentős területi differenciálódás zajlott, egyes területeket a leszakadás jellemez, míg a központi helyek – így a közigazgatási változások révén a járásszékhelyek is – felértékelődtek.

Nyírbátor geoföldrajzi elhelyezkedése révén az ország keleti, viszonylag periférikus részén fekszik, de jelentősen javult az elmúlt években a város közlekedés-földrajzi elhelyezkedése (M3 autópálya). A település a térség gazdasági értelemben is vett központjaként funkcionál. A helyi gazdaságra elaprózott vállalkozási szerkezet, a mikro- és kisvállalkozások dominanciája jellemző.

A városvezetés hatékony és sikeres aktív helyi gazdaságfejlesztési és befektetés-ösztönzési tevékenységet folytat, így magas kihasználtságú Ipari Parkkal és Inkubátorházzal jellemezhető a település, a betelepült vállalkozások foglalkoztatási kapacitása kiemelkedő, mely révén Nyírbátor kiemelkedő ingázási célpont. Az Ipari Parkban azonban a rendelkezésre álló szabad kapacitások területe korlátozott, mely akadályozza az újabb jelentős befektetők megjelenését. Az európai és makrogazdasági kihívásokra Nyírbátor válasza egyrészt a gazdasági övezet fejlesztése, K+F+I tevékenységek ösztönzése (az infokommunikációs technológia, a magas hozzáadott értéket képviselő technológiai iparágak bevonása), a határon átnyúló gazdasági kapcsolatok erősítése kell, hogy legyen. A városvezetés célja kell, hogy legyen, hogy az önkormányzati és a vállalkozó szféra közötti együttműködés erősödjön.

A következő évtizedekben kiemelt figyelmet kell fordítani a **klímaváltozás globális és lokális hatásaira**, adaptációs és mitigációs stratégiákat kell alkotni. A klímaváltozás és egyéb globális környezeti problémák fokozódó környezettudatosságra kell ösztönözzék a társadalmat. A fenntarthatósági szemléletet ugyanakkor nemcsak környezeti, hanem társadalmi és gazdasági értelemben is érvényre kell juttatni. A fenntarthatósággal összefüggésben az élelmiszergazdaság felértékelődése figyelhető meg, melyből Magyarország települései egyértelműen profitálhatnak, ha megfelelően használják ki adottságaikat.

Nyírbátor magas erdősültséggel, gazdag flóra- és faunavilággal és kielégítő környezeti állapottal (pl. víz- és levegőminőség) jellemezhető. A várost övező természeti környezet minőségi fenntartásával, az értékek védelmével és megőrzésével, valamint megfelelő hasznosításával, a megújuló energiaforrások széles körű felhasználásával a fenntarthatóság szempontjai és a klímaadaptációs szempontok érvényesülnek.

Nyírbátorban jelentősek a mezőgazdasági hagyományok, bár a mezőgazdasági termőterületek többsége alacsony minőségű, és a termőterületekre elaprózott birtokszerkezet jellemző. Cél az alternatív mezőgazdasági tevékenységek (bio mezőgazdasági termékek iránti kereslet növekedése) ösztönzése, a birtokszerkezet optimalizálásával a mezőgazdasági tevékenységek káros hatásai csökkentendők.

A következő évek kihívásai között hangsúlyosan jelenik meg az Európai Unión belüli **mobilitás átalakulása**, mely – megfelelő intézkedések hiányában – Magyarországról továbbra is jelentős munkaerő elvándorlást eredményezhet. Makrogazdasági szinten erős gazdasági integrálódásra van szükség, s az erős nagytérségi **energiafüggőség enyhítésére**. Ezen célok mentén a települések is megtalálhatják pozícióikat, az európai elvárásokhoz és folyamatokhoz alakíthatják gazdasági szerkezetüket, s törekedhetnek a **helyi energiafüggőség csökkentésére** (pl. alternatív energiaforrások alkalmazásával). A következő időszakban Kelet-Közép-Európában is a **határmentiség folyamatos felértékelődése** várható, a korábban hátrányos helyzetű határmenti települések gazdasági pozíciói javulhatnak a határon átnyúló, interregionális kapcsolatok élénkülésével.

Nyírbátor városvezetésének, a vállalkozásainak és civil szervezeteinek határmenti partnerségeinek erősítése, intenzívebbé tétele valamint a város logisztikai szerepkörének erősítése fontos célkitűzés kell, hogy legyen. Fontos a határ menti gazdasági kapcsolatok bővítése, a határon átnyúló intézményesült együttműködések erősítése, pozitív arculat kialakítása és megőrzése a potenciális nemzetközi célcsoportok körében (pl. befektetők, vállalkozások, turisták).

Nyírbátor számára az elkövetkező évek egyik legfontosabb kihívása, hogy miként tudja mérsékelni a fosszilis energiahordozóktól való külső függőségét. Ennek elsődleges eszközei az energiahatékonyság növelése, valamint a megújuló energiaforrások széleskörű használata. A város az alternatív energiák hasznosítása szempontjából kedvező adottságokkal rendelkezik (termálvíz, napenergia, földhő). Ezek tudatos és bővülő használatával Nyírbátor a megújuló energia hazai és nemzetközi mintavárosává válhat, ami a növekvő hírnév mellett az önkormányzati, lakossági és vállalkozói kiadások csökkentését is eredményezheti.

Magyarországon a nagytérségi közlekedési infrastruktúra fejlődése komoly változásokat hozhat a versenyképesség vonatkozásában, ugyanakkor továbbra is kiemelt célként fogalmazható meg egyes települések **elérhetőségének javítása**. A globális és európai folyamatok következményeként a helyi erőforrások felértékelődése várható, nemcsak gazdasági (pl. energiagazdaság), hanem társadalmi értelemben is.

Nyírbátor jól szervezett közösségi közlekedéssel bír, cél a környezetbarát közlekedési módok arányának növelése, ösztönzése. Nyírbátor gazdaságának további megerősödésével a fokozódni fog mikroközponti szerepe, és ez a városba irányuló személy- és teherforgalom növekedését vonja maga után, így a város külső és belső közlekedési feltételeinek és elérhetőségének javítása folyamatos kihívások elé állítja a települést.

A következő időszakban a **népességcsökkenés**, az **előregedés**, a **migráció** következtében növekvő szociális problémák kezelését, **a foglalkoztatottsági szint javítását**, és a helyi lakosság tudásának jobb kihasználását is ösztönözni kell.

Nyírbátor Városának legfőbb társadalmi kihívásai többek között a szelektív elvándorlás mértékének folyamatos növekedése (a fiatal, képzettebb munkavállalói rétegek folyamatos elvándorlása, csökkenése), az előregedő korfa, a gazdaságilag inaktív lakosok és a hátrányos helyzetű roma lakosság magas aránya. A lakosság képzettségi szerkezetének gazdasági igényekhez igazítása a város versenyképességének egyik alappillére. A városvezetés stratégia célkitűzése kell, hogy legyen, hogy a lakosság gazdaság által elvárt képzettségek megszerzésének lehetőségét az oktatás, valamint az át- és továbbképzések rendszerének összehangolt fejlesztésével biztosítsa, valamint a magas hozzáadott értéket képviselő technológiai iparágak bevonásával egyrészt a kvalifikált fiatalabb nemzedéket helyben tartsa, illetve az ingázó munkavállalók betelepülését ösztönözze. A kvalifikált fiatalabb nemzedék és a bevonzani kívánt magasan képezett munkavállalói réteg számára megfelelő minőségű társadalmi és épített környezet, szolgáltatás-struktúra (oktatástól a tercier szektorig bezárólag) biztosítása szükséges.

2. JÖVŐKÉP

2.1. Nyírbátor Város jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

A jövőkép Nyírbátor Város hosszútávon bekövetkező víziója, azt az ideális állapotot határozza meg, amelyet város 2030-ra szeretne elérni. Nyírbátor Városa egy erősödő, vonzó, versenyképes város, amely gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból is fenntarthatóan és harmonikusan fejlődik.

TÁRSADALOM

- Nyírbátor Városa gondoskodó, nyitott és szolidáris helyi közösséggel rendelkező város, ahol erős a belső kohéziója a társadalomnak. A társadalmi polarizáltság megszűnik. Megvalósul a teljes körű integráció, szegregálódás és a szlömösödés elleni harc (a közbiztonság javítása) sikeres volt, a település minden lakosa hasznos és tudatos tagja a Város társadalmának. Nyírbátor Város lakosságát erős városi identitástudat és lokálpatriotizmus jellemzi. A helyi közösségek erősek, befogadóak, integrációs erejük nagy, öntudatosak és büszkék városukra.
- A szegregáció és a szegényebb lakossági rétegek szegregációjával járó szlömösödési folyamat sikeres megállítása megvalósult a korábban romló fizikai állapotú városrészekben lévő önkormányzati tulajdonú ingatlanok tudatos – legalább mintául szolgáló – fejlesztésével és a szegregációval szembeni sikeres bérlakáspolitikával, valamint a korábban a leszakadással veszélyeztetett rétegek integrációja sikeresen megtörtént. Egyrészt a munkaerőpiacra való visszavezetésük (az átgondolt oktatási rendszerben szerzett piacképes szaktudás birtokában), másrészt a szociális hálózat és a befogadó, gondoskodó városi közösség révén.
- A város demográfiai folyamatai igen kedvezőek. Nyírbátor lakosságszáma továbbra is gyarapodik, amely egyrészt a természetes szaporulatnak, másrészt a vándorlási nyereségnek köszönhető.
- A magyarországi városokra jellemző előregedés, a produktív korban lévő népesség számának csökkenése mellett a demográfiai folyamatokat olyan országos trendek is befolyásolják, mint a gyermekvállalási hajlandóság általános csökkenése, valamint a mobilitás általános szintjének növekedése - különösen a fiatalabb generációk vonatkozásában. Ezek a tényezők egyaránt abba az irányba mutatnak, hogy a népességszám tartós és jelentős számú növekedésére nem számíthatunk. A város népességmegtartó erejének növelésével a családok, fiatalok számára vonzóvá vált a város, elsősorban most a biztos megélhetés, a megfelelően erősödő gazdasági háttér megvalósításával. A pozitív migrációs egyenleg mellett a 40 év alatti lakosság számának növelésével kiegyensúlyozottabb korszerkezete van a településnek.
- A jövőben a város lakosságának fogyási üteme csökken, sőt a javuló gazdasági környezetnek köszönhetően növekszik, stabilizálódik.
- A népesség növekedése nem csak a pozitív vándorlási különbözetnek köszönhető, hanem elsősorban az egyre magasabb számban helyben maradó fiataloknak, akik perspektívát és pozitív jövőképet látnak Nyírbátorban és büszkék arra, hogy itt élhetnek.
- A magas hozzáadott értéket képviselő technológiai iparágak bevonásával egyrészt a kvalifikált fiatalabb nemzedéket elvándorlása megszűnik, másrészt a magasan képzett, korábban ingázó munkavállalók betelepülése folyamatos.
- A kvalifikált fiatalabb nemzedék és a bevonzani kívánt magasan képezett munkavállalói réteg számára megfelelő minőségű társadalmi és épített környezet biztosított, a szolgáltatás-struktúra (oktatástól a tercier szektorig bezárólag), a lakossági alap- és kiegészítő szolgáltatások spektruma magas minőségben lefed minden elvárható területet.
- A képzett (diplomás és nyelveket beszélő valamint piacképes szakképesítéssel bíró) lakosság arányának növelésével a gazdasági fejlődés humán erőforrás oldala is biztosított.
- A lakosság képzettségi szerkezetének gazdasági igényekhez igazítása - mint a város versenyképességének egyik alappillére - megvalósult. Az oktatás, valamint az át- és továbbképzések

rendszerének összehangolt fejlesztésével a helyi gazdaságban jelen lévő munkáltatók elvárásainak megfelelő képzés, szakképzést biztosít a helyi oktatási infrastruktúra.

- A település népességmegtartó ereje magas a megfelelő oktatási, képzési háttérre, segítő – közvetítő és információnyújtó – szolgáltatásokra építve, mely rendszerek magas színvonalú, a külső környezet változásaiból fakadó igényekre rugalmasan képes válaszolni.
- A biztos megélhetés, tehát családok, háztartások anyagi biztonsága mellett a legfontosabb célként a lakosság egészségi állapota is javul, a prevenció fontos szemponttá válik. A Városban ehhez szükséges infrastruktúrák és szolgáltatások kiépítettsége magas színvonalú. Az öngondoskodás szintje magas a településen.
- A közigazgatás a helyi közösséggel partnerségben működik, demokratikus önkormányzatiság jellemzi a települést.
- A szolgáltatási hálózat fejlesztése, illetve bővítése az integráló, gondoskodó és befogadó társadalom megteremtése érdekében a társadalmi szolgáltatásokat nyújtó, - különös tekintettel a rászorulóknak, hátrányt szenvedők különböző problémáit kezelő -, civil szerveződések és vállalkozások, valamint azok együttműködésében valósul meg.
- Egyre több civil szervezet alakul, a társadalmi felelősségvállalás és az önkéntesség szerepe egyre fontosabb, a helyi közösségek egyre aktívabb részesei a közösségi ügyeknek. A civil szervezetek közösségi szolgáltató szerepe egyre erősebb, ennek hatására a közösségi élet szervezésének katalizátorai.
- Nyírbátor a lakosai számára kiemelkedő életminőséget biztosító, fenntartható módon és kiegyensúlyozottan fejlődő település.

GAZDASÁG

- Nyírbátor kiegyensúlyozott gazdasági struktúrájának kialakításával és megtartásával a város gazdasági életének két meghatározó eleme a korszerű, magas hozzáadott-értékű ipari termelés és a turizmus.
- Nyírbátor a város és vonzáskörzete lakosságának munkát adó gazdasági központtá válik.
- Nyírbátor felzárkózik Európa tudásalapú gazdaságait fenntartó kisvárosainak sorába, kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I szektor erős jelenléte jellemzi a települést. Az infokommunikációs technológia, a magas hozzáadott értéket képviselő technológiai iparágak bevonása sikeres a település Ipari Parkjába. A fejlesztések révén a település jóléti és fejlődési perspektívát kínál a város, a térsége lakói számára.
- A városvezetés sikeresen ösztönzi a határ menti gazdasági kapcsolatok bővítését, intézményesült együttműködések jellemzik a határon átnyúló gazdasági kapcsolatokat.
- Az első számú gazdasági cél – és célállapot – a piacgazdasági értelemben vett teljes foglalkoztatottság elérése. Nyírbátor Városában minden aktív korú és munkaképes lakos, aki dolgozni szeretne, munkalehetőséget kap. Ez a cél összhangban van az országos foglalkoztatási politikával, helyi szinten annak leképezését jelenti. Az értékorientált közmunka-programok mellett a település gazdaságát erőssé tevő helyi vállalkozások is nagy foglalkoztatóként vannak jelen az Ipari Parkba betelepült multinacionális vállalatok mellett. Jelentősen csökkent a munkanélküliek száma, a foglalkoztatottak száma pedig dinamikusan nő, a munkaerőpiaci folyamatok ismét tartósan kedvezővé váltak.
- A település gazdasági súlya – többek között az elérhetőségének javulása révén – jelentősen megnövekszik.
- Megfelelőek és vonzóak az új betelepülő vállalkozások fogadásának feltételei, korszerű és optimális az Ipari Park befogadó kapacitása, az Inkubátorház és Szolgáltató Központ szolgáltatásai és a városvezetés ideális, a helyi gazdaság érdekeit szem előtt tartó struktúrát jelent. Az önkormányzati és a vállalkozó szféra közötti együttműködés erős.
- Az Önkormányzat önkormányzati befektetés-ösztönzési tevékenysége intenzív, proaktív.

- A Város gazdaságának térségen belüli jelentőségét biztosítják a pozitív versenyképességi tényezők. A település versenyképességét, a komparatív előnyeit elsősorban a megfelelően kvalifikált humán-erőforrás, a kooperáció magas foka, az együttműködések jó minősége, valamint a valós gazdasági és társadalmi innováció, a megújulásra való képesség fenntarthatósága jelenti. Az ágazatokban a K+F+I térnyerése és az ágazatokon belüli és ágazatok közötti jó együttműködés, kooperáció segíti a húzóágazatok megerősödését.
- Az Ipari Park területének jelentős növelésével valamint a helyi önkormányzat által biztosított inkubációs szolgáltatások folytatásával a város rendelkezik fejlett üzleti infrastruktúrával, jelentős az inkubációs tevékenység a településen, és emellett megjelenő kutatás-fejlesztési potenciál segíti a város gazdaságának növekedését. Így az üzleti környezet és a közlekedés fejlesztése hozzájárul további új befektetések városba településéhez.
- A gazdasági háttér működésében továbbra is fontos szempont a mobilitás feltételeinek magas szintű biztosítása, mely az „árak” és a munkavállalók mobilitását egyaránt jelenti, a klasszikus közlekedés feltételeinek biztosítása mellett az infokommunikációs szolgáltatások magas szintű, korszerű kiépítettségét is jelenti, megvalósítva a „smart city” vízióját.
- A szükséglet-orientált, magas színvonalú szakképzésnek köszönhetően a város munkaerő-potenciálja jól képzett és rugalmas, megfelelő bázist jelent a turisztikai szolgáltatók és a korszerű technológiát alkalmazó ipari cégek megtelepedéséhez, amelyek stabil munkaerő-piaci helyzetet teremtenek. A jó színvonalú szakoktatás maga is piacképes terméké válik.
- Magas szaktudást igénylő és magas jövedelmet ígérő fejlesztések révén a város gazdaságának diverzifikálása megtörténik, jelentőssé válik az élelmiszeripari feldolgozás is és tovább erősödik a szekunder szektor.
- Nyírbátor jelentős a mezőgazdasági hagyományaira alapozva, a birtokszerkezet optimalizálása megtörtént, alternatív mezőgazdasági tevékenységek (bio mezőgazdasági termékek iránti kereslet növekedése) aránya magas.
- Kiemelt figyelmet kap a mezőgazdasági feldolgozóipar, a szálláshely-szolgáltatás, valamint az időskorú lakosság számarányának növekedése miatt az idősellátás a szolgáltatások egyik meghatározó szegmensévé válik.
- A városnak fokozatosan sikerült elmozdulnia a mezőgazdasági alapanyaggyártástól a késztermék előállításig, ezáltal az élelmiszeripar jövedelemkoncentrációja növekedett.
- A mikro vállalkozások túlsúlyát a kis- és középvállalkozások támogatása fokozatosan mérsékli, megszüntetve a vállalatok nagyságrendje között meglévő jelentős fokozati különbségeket, a helyi gazdaságban a mikro- és kisvállalkozások dominanciája csökken.
- A magas hozzáadott értéket képviselő technológiai iparágak bevonásával egyrészt a kvalifikált fiatalabb nemzedéket elvándorlása megszűnik, másrészt a magasan képzett, korábban ingázó munkavállalók betelepülése folyamatos. A kvalifikált fiatalabb nemzedék és a bevonítani kívánt magasan képzett munkavállalói réteg számára megfelelő minőségű társadalmi és épített környezet biztosított, a szolgáltatás-struktúra (oktatástól a terciér szektorig bezárólag), a lakossági alap- és kiegészítő szolgáltatások spektruma magas minőségben lefed minden elvárható területet.
- Nyírbátor idegenforgalma tovább erősödik, a fenntartható turizmus jellemzi a települést.
- Nyírbátor az idegenforgalom fejlesztése szempontjából több területen is kiemelkedő adottságait sikeresen ápolja, számos további magasabb színvonalú, és így magasabb bevételt eredményező idegenforgalom feltételeinek megteremtését eredményező beruházásokat hajtott végre.
- Jelentős az egyik legfőbb kitörési pontként az egészségturizmus, ezen belül a gyógyturizmus részesedése a város idegenforgalmából, a kapcsolódó magas színvonalú orvosigógyászati szolgáltatások kiépítésével fejlődik a szektor.
- Az attrakciófejlesztésen túl megfelelőek a kiszolgáló infrastruktúra és szolgáltatások (szállás- és vendéglátóhelyek) is.
- A kulturális és épített örökségi értékeket a város megfelelő módon ápolja, a kapcsolódó hagyományőrzés és ápolás, és az erre épülő nemzetközi és helyi érdeklődésre egyaránt számot rendezvény – turizmus kiegyensúlyozott idegenforgalmat jelent.

- A település sikeres a turisztikai marketingkommunikáció intenzív és differenciált megvalósításában, erős partnerségi kapcsolatot ápol a térség egyéb turisztikai célpontjaival, nemzetközileg ismertté váltak a térség idegenforgalmi hálózatai és egymásra épülő programcsomagjai.
- Az idegenforgalomnak köszönhetően Nyírbátor Város imázsa sokat javult.

KÖRNYEZET

- Nyírbátor Város élhető, vonzó város. Zöldterületi ellátottsága, a közterületek minőségének átlagos színvonala magas, az értékőrző hasznosítás, fejlesztés folyamatos, a kulturális, közösségi infrastruktúra kínálata széles. Ennek a színvonalnak a megtartása, növelése a jövőkép fontos része, hiszen ez biztosítja a lakók, munkavállalók aktív, sokszínű életvitelének feltételeit, közvetetten pedig a gazdasági és társadalmi célállapotok elérését támogatja. A vonzó környezet, s benne a városhoz kötődő, aktív közösségi életet élő helyi társadalom együttesen teremti meg azt a miliőt, amely a vendégek számára is vonzóvá, szerethetővé teszi a várost.
- Nyírbátor területfejlesztési beavatkozásait a kompakt város elveinek érvényesítése hatja át: törekszik a település a horizontális terjeszkedés visszaszorítására, a növekedési igény részben vertikális irányban, részben pedig a ritka beépítettségű területeket hatékonyabb kihasználásával vagy intenzívebb terület-felhasználással (szabadon álló helyett soros beépítés, társasházi struktúra) kielégítésére. Azaz az organikus és intenzív városfejlődés jellemzői szerint a foghíjszerűen kiüresedő telkeken, helyben átépülő lakóházak jelentik a belső városrészek folyamatos és harmonikus megújulását.
- Kompakt településként hatékonyabb az infrastruktúra üzemeltetés is.
- A fenntartható fejlődés szempontját figyelembe véve a város beépítése intenzív, megfelelő sűrűségű, Nyírbátor őrzi a természeti környezet arányát az épített környezettel szemben. A környező értékes mezőgazdasági területek hozzájárulnak a város gazdaságának kiegyensúlyozottságához, a megkímélt természeti terület lehetőséget biztosít a város lakói számára a rekreációhoz, a szabadidő hasznos eltöltéséhez. A korábban jellemző mennyiségi szemlélet helyett előnyt élvez a minőségi javulást hozó, intenzív terület-felhasználások.
- A város sikeresen megőrzi és kiváló állapotban tarja gazdag építészeti örökségét, és a kortárs építészet eszközeivel folyamatosan gazdagítja azt.
- A közterületek jól karban tartottak, attraktivitásuk magas.
- A városközpont és a városi közterek a közösségi élet legfontosabb találkozási pontjaivá váltak, ahol számos kulturális és közösségi program, szolgáltatás várja a város polgárait.
- A szegregáció és a szegényebb lakossági rétegek szegregációjával járó szlömösödési folyamat sikeres megállítása megvalósult a korábban romló fizikai állapotú városrészekben lévő önkormányzati tulajdonú ingatlanok tudatos – legalább mintául szolgáló – fejlesztésével és a szegregációval szembeni sikeres bérlakáspolitikával, valamint a korábban a leszakadással veszélyeztetett rétegek integrációja sikeresen megtörtént, egyrészt a munkaerőpiacra való visszavezetésük (az átgondolt oktatási rendszerben szerzett piacképes szaktudás birtokában), másrészt a szociális hálózat és a befogadó, gondoskodó városi közösség révén.
- A város ökológiai imázsa sokat javult. A város óvja természeti értékeit és természetvédelmi területeit, amelyek egyre jobb állapotban vannak. Jelentősen növekedtek a városi zöldterületek, különösen a város eddig alulhasznosított zöldfelületeinek biológiai aktivitása növekedett. A belvárosban rekreációs területek segítik a lakosság komfortérzetének növelését. Az iparterületeket gazdag növényállomány, véderdők veszi körbe, amelyek ellensúlyozzák az ipari kibocsátását. Az alulhasznosított zöldfelületek funkciógazdag városi közterületekké váltak. Nyírbátor Város zöldfelületi koncentráltsága sokat javult, a zöldfelületek többsége szolgáltatásokkal rendelkezik, amelyet a helyi közösség előszeretettel használnak.

- A város lakossága rendkívül környezettudatos, ennek rendeli alá a közlekedési és fogyasztási szokásait. Tudatában van, hogy ő is részese a klimatikus változások előidézésének ezért mérsékli a kibocsátását. A helyi lakosság energiafelhasználási szokásai sokat változtak, kifejezetten előnyben részesítik az építkezéseknél a megújuló energiafelhasználást. Az Önkormányzat környezeti politikája igen sikeres, a város közintézményei alacsony kibocsátással és megújuló energiák felhasználásával működnek, amellyel jó példát tudott mutatni a polgároknak is.
- Olyan minőségi lakóterületei vannak Nyírbátor Városának, amelyek vonzzák a lakosságot. A lakásállomány energetikai korszerűsítése befejeződött, egyre nagyobb azoknak a lakásoknak a száma akik megújuló energiákat alkalmaznak (az energiatudatos otthontervezés gyakorlata adaptálódott a lakossághoz). Eltűntek a lepusztult, a leamortizálódott lakókörnyezetek.
- A megfelelő átszellőzési viszonyok, az ökológiai kapcsolatok biztosítása, a hősziget-hatás mérséklése érdekében a település törekszik a zöldfelületi rendszer fenntartására, folyamatos fejlesztésére.

Nyírbátor Város jövőképe 2030-ig a következő:

2030
Nyírbátor Városa

a tovább erősödő iparra és fejlődő mezőgazdaságra,
élelmiszeriparra támaszkodva **gazdagodó**, Szabolcs – Szatmár
– Bereg megye kiemelkedő jelentőségű decentruma,
gazdasági központja valamint hagyományait és kultúráját
őrző és ápoló, jelentős idegenforgalmi célpontú településévé;

megerősödött identitástudattal bíró, élhető és vonzó,
egészséges, emberközpontú, inspiráló, integráló és
gondoskodó várossá;

valamint a lakosság egészségét védő és elégedettségét
biztosító magas minőségű környezete miatt **lakható** várossá
fejlődik.

2.2. Nyírbátor Város jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

- Nyírbátor megőrzi és megerősíti Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében betöltött decentrum szerepét.
- Nemzetközi szinten a város jelentősége egyfelől a turisztikai szolgáltatásoknak, másfelől az intenzívebbé váló határon átnyúló együttműködéseknek köszönhetően megnő.
- A városvezetés ösztönzi a határ menti gazdasági kapcsolatok bővítését, megerősödött határon átnyúló intézményesült együttműködésekkel bír, és pozitív arculat alakult ki a potenciális nemzetközi célcsoportok körében (pl. befektetők, vállalkozások, turisták) Nyírbátorról.
- Nyírbátor nemcsak a nyírbátori járásban tekinthető gazdasági központnak, és a közösségi szolgáltatásokban (oktatás, egészségügy, kultúra, sport) vezető szerepű településnek, hanem megyei és nemzetközi szinten is jegyzett.

- Nyírbátor térségi szerepének elemzésekor külön ki kell térni arra is, hogy a város és környezete szoros – agglomerációs jellegű – együttműködésben él elsősorban járásszékhely szerepéből adódóan a járáshoz tartozó településekkel (Bátorliget, Encsencs, Kisléta, Máriapócs, Nyírbétek, Nyírbogát, Nyírcsászári, Nyínderzs, Nyírgelse, Nyírgyulaj, Nyírlugos, Nyírmihálydi, Nyírpilis, Nyírvasvári, Ömböly, Penészlek, Piricse, Pócspetri, Terem)
- Nyírbátor Városa együttműködik a funkcionális várostérség szereplőivel. Mind a közigazgatás, önkormányzatok, mind a gazdaság területén működik a kooperáció, egymás érdekeinek kölcsönös figyelembe vétele, a szinergiákból adódó lehetőségek kihasználása.
- Nyírbátor Városa a térségi szerepkörét elsősorban gazdasági bázisának megerősítésével, K+F+I szektor megjelenésével és megerősítésével, és egyre stabilabban növvő ipari szektorával érte el, megerősítve Szabolcs – Szatmár – Bereg megyében betöltött decentrum szerepkörét.
- A térségi munkamegosztás és együttműködés különösen példaértékűen működik a turisztikai szolgáltatások területén. Nyírbátor Városa Szabolcs – Szatmár – Bereg megye jelentős desztinációja, együttműködve a környező településekkel (például Máriapócs)
- Nyírbátor irányító szerepének és a tudatos márkaépítésnek köszönhetően a desztináció piaci részesedése a belföldi turizmuson belül erősödik. Intenzív együttműködés alakult ki a járás számos településével. **Közös marketing kampányok** indulnak, a **turisztikai szervezetrendszer** fejlesztése **térségi alapon** zajlik.
- Nyírbátor Városa a térség kulturális, művészeti központjaként működik, mely mind az identitás, mind a turisztika szempontjából meghatározó jelentőségű a város életében.
- **Nyírbátor elérhetősége sokat javult** a szomszédos települések számára. A város kerékpárutakon, közösségi közlekedéssel és jó minőségű közutakon egyaránt jól megközelíthető. Ezeket a közlekedési fejlesztéseket az ingázók számának növekedése tette elsősorban indokolttá.
- **A város és vonzáskörzete között intenzív együttműködés bontakozott ki a fejlesztési projektek összehangolása érdekében, a térség forrás abszorpciós képessége javult.**

2.3. A településfejlesztési elvek

A településfejlesztési irányok kijelölése során vannak olyan meghatározó alapelvek, amelyek indikátorokkal ugyan nem feltétlenül mérhetőek, ám meghatározóak a város fejlesztésének egésze, a beavatkozások tervezése, a források allokálása szempontjából. Nyírbátor Város horizontális településfejlesztési alapelvei az alábbiak:

Fenntartható növekedés: Környezetileg fenntartható növekedés elősegítése, amely elsősorban a meglévő erőforrások hatékonyabb felhasználását, a környezetbarát városfejlesztést segíti (ez különösen lényeges, hiszen a városban lévő ipari tevékenység környezetszennyezése jelentős). Ennek a legfőbb elemei a következők:

- A város fejlesztési koncepciója a klímabarát növekedést alapelvnek tekinti. Bármilyen fejlesztés is valósul meg a jövőben, az bizonyíthatóan járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez, csökkentse a környezeti terhelést.
- Megújuló energia arányának növelése
- Fenntartható építés, a fenntartható építés-technológia alkalmazása a városfejlesztés során.
- Környezetbarát iparfejlesztés a gazdaságfejlesztés kapcsán.

A fenntartható társadalom és gazdaság elveit saját környezetükben, a realitások talaján kis lépésenként az egyes fejlesztési projektekből valósággá tenni.

Harmonikus növekedés: Nyírbátor Város fejlesztése során kiemelt szempont a harmonikus társadalmi, gazdasági és területi fejlődés elve (**közösségi szemlélet és szolidaritás**). A városi fejlesztések során figyelembe kell venni az eltérő fejlettségű városrészek, eltérő életminőségű társadalmát. A területi kohézió, a hátrányok mérséklése, a szolidaritás mind olyan alapelvek, amelyek lehetővé teszi, hogy Nyírbátor Város elkülönülő városrészei ne ellentmondásosan fejlődjenek.

Versenyképes fejlődés: A városfejlesztése során kiemelten kell azokra a területekre fókuszálni, ahol Nyírbátor Város komparatív előnyei, vagyis egyedi adottságain alapuló versenyelőnyei vannak. Ezeknek a területeknek a fejlesztésével biztosítható, hogy stabilizálódjanak és kibontakozzanak a város tartós versenyelőnyei. Nyírbátor Város esetében komparatív előnyként a mezőgazdaságban és a turisztikában rejlő potenciál azonosítható be.

Integrált fejlődés: Az integrált megközelítés egyszerre tartalmazza a fizikai és az ágazati szemléletet. Az integrált fejlesztési szemlélet legfőbb alapelemei a következők:

- Olyan fejlesztésekre van szükség, amelyek egyszerre járulnak hozzá a város fizikai, társadalmi, gazdasági, környezeti és műszaki környezetének fejlődéséhez.
- Az infrastruktúrák kizárólagos fejlesztése helyett, olyan városi fejlesztéspolitika bontakozzon ki, amely a „soft” beavatkozási típusokat is kiemelten kezeli.
- A pontszerű fejlesztések helyett, a komplex, egymással szinergikus hatással bíró fejlesztéseket kell előtérbe helyezni.
- Az integrált fejlesztési szemlélet része, hogy a városfejlesztési politikában az önkormányzati fejlesztések ösztönzik a magánérő, magántőke mobilizálását.

Településfejlesztési elvek bemutatása

(Forrás: saját szerkesztés)

3. CÉLOK

3.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok

Nyírbátor Város településfejlesztési koncepciója átfogó fejlesztési célokat határoz meg, amelyek hozzájárulnak a jövőképpen megfogalmazottak realizálódásához. A négy átfogó cél kijelöli a város legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti, műszaki kihívásokra adott válaszait, pozicionálja Nyírbátor Várost és kijelöli a legfőbb hosszútávon megvalósítandó céljait. A város jövőképeének legfőbb alkotóelemei, pillérei az átfogó célok, melyekből jelen koncepcióban négy átfogó cél került meghatározásra.

Nyírbátor Város átfogó céljainak bemutatása

(Forrás: saját szerkesztés)

Nyírbátor Város Településfejlesztési koncepciójának célrendszere

(Forrás: saját szerkesztés)

3.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

3.2.1. Részcélok és beavatkozások

Nyírbátor Város tervezett jövőképeének elérése érdekében az átfogó célokhoz részcélok kerültek kijelölésre, a részcélok az átfogó célok elérését segítő stratégiai területek.

GAZDAGODÓ VÁROS

A város és vonzáskörzete lakosságának munkát adó gazdasági központ

Nyírbátor Város gazdaságfejlesztési célkitűzéseit az „**GAZDAGODÓ VÁROS - A város és vonzáskörzete lakosságának munkát adó gazdasági központ**” átfogó cél rögzíti, melyhez az alábbi részcélok kerültek rögzítésre:

- Korszerű, hatékony ipar **(1.1. rész cél)**
- Több lábon álló (diverzifikált) gazdaság **(1.2. rész cél)**
- A gazdaságfejlesztés támogatása "soft" programokkal **(1.3. rész cél)**
- Turisztikai fejlesztések és a kapcsolódó szolgáltatások (szuprastruktúra) fejlesztése **(1.4. rész cél)**

LAKHATÓ VÁROS

Jó színvonalú, fenntartható lakókörnyezet, vonzó városközpont

Nyírbátor Város épített és természeti környezettel kapcsolatos célkitűzéseit a „**LAKHATÓ VÁROS - Jó színvonalú, fenntartható lakókörnyezet, vonzó városközpont**” átfogó cél rögzíti, melyhez az alábbi részcélok kerültek rögzítésre:

- Minőségi lakókörnyezet megteremtése **(2.1. rész cél)**
- A környezet védelme **(2.2. rész cél)**
- A városrészek harmonikus fejlesztése, épített örökség, műemlékek védelme, külterületi fejlesztések és tájhasználat optimalizálása, koncentrált terület-felhasználás **(2.3. rész cél)**
- Megújuló energiaforrások részarányának növelése és energiahatékony építés **(2.4. rész cél)**
- Helyi és térségi közlekedési rendszer fejlesztése, modernizálása **(2.5. rész cél)**

GONDOSKODÓ VÁROS

Jövőjében bízó, nyitott, szolidáris fenntartható társadalom

Nyírbátor Város társadalmi célkitűzéseit az „**GONDOSKODÓ VÁROS - Jövőjében bízó, nyitott, szolidáris fenntartható társadalom**” átfogó cél rögzíti, melyhez az alábbi részcélok kerültek rögzítésre:

- Szolidáris és befogadó társadalom **(3.1. rész cél)**
- Egészséges társadalom **(3.2. rész cél)**
- Kulturált és képzett társadalom **(3.3. rész cél)**

3.2.1.1. A „GAZDAGODÓ VÁROS - A város és vonzáskörzete lakosságának munkát adó gazdasági központ” átfogó cél rész céljai és beavatkozásai

1.1.rész cél: Korszerű, hatékony ipar

Az „1.1. rész cél: Korszerű, hatékony ipar” rész cél kihívásai, kiinduló főbb adatok:

A gazdasági szerkezetváltás Nyírbátort kevésbé érintette érzékenyen, mivel az erőltetett szocialista iparosítás elkerülte. A kedvezőtlen tendenciák leginkább a primer szektor erőteljes hanyatlásában és a munkahelyek számának nyilvánult meg az 1990-es évek elején, ezt követően a tendenciák kedvezőbbre fordultak, ezt a lendületet törte meg a gazdasági világválság, amely miatt néhány üzem bezárásra került (pl. kábelkorbácsológár). Nyírbátor Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyik decentruma, szerepe a megye gazdaságában kiemelkedő.

Nyírbátor a szabad vállalkozási zónák létrehozásának és működésének, valamint a kedvezmények igénybevételének szabályairól szóló 27/2013. (II. 12.) Korm. rendelet alapján szabad vállalkozási zónává kijelölt település.

Az ipari tevékenység egyik fő helyszíne a 2005-ben létrehozott Ipari Park, amely a 471. számú főút mellett fekszik. A szállítási és logisztikai feltételeket segíti vasúti kapcsolata (két ipar- és három rakodóvágány). A jelenleg bővítés alatt álló zöldmezős iparterület közművesített, jelenleg beépítettsége több, mint 80%-os, több, mint 20 vállalkozásnak ad helyet. Az Ipari Parkon kívül a város másik gazdasági centruma a Déli iparterület.

A vállalkozói szféra – beleértve a helyi mikro- és kisvállalkozásokat is – foglalkoztatási kapacitása nagy, aminek köszönhetően Nyírbátor meghatározó ingázási célpont: nemcsak a közeli településekről, hanem például Nyíregyházáról és Debrecenből is érkeznek munkavállalók.

A település ipari szektorában a mezőgazdasági feldolgozóipari kapacitások aránya kiemelkedő, emellett nagy jelentőséggel bír a gépgyártás és a könnyűipar is. Nyírbátorban a mezőgazdaságban regisztrált vállalkozások aránya átlépte az 50%-ot.

Regisztrált vállalkozások száma (db) - GFO11 (2014): **2.071 db**

1-9 fős regisztrált vállalkozások száma (db) - GFO11 (2014): **1.430 db**

10-49 fős regisztrált vállalkozások száma (db) - GFO11 (2014): **24 db**

50-249 fős regisztrált vállalkozások száma (db) - GFO11 (2014): **9 db**

250-x fős regisztrált vállalkozások száma (db) - GFO11 (2014): **0 db**

Mezőgazdaságban regisztrált vállalkozások aránya (az összes regisztrált vállalkozás százalékában) - GFO11 (2014): **50,4%**

Az „1.1. rész cél: Korszerű, hatékony ipar” rész cél részletezése:

A gazdaságfejlesztés célja a stabil, erős helyi gazdaság megalapozása, amely a meglévő munkahelyeket képes megtartani és új munkahelyeket létrehozni. Olyan munkahelyeket, amelyek a város lakói számára képzettségüknek és készségeiknek megfelelő, vonzó lehetőséget kínálnak, és olyan jövedelmet biztosítanak, amely megalapozza a jólétüket.

Az alapanyag termelés és élelmiszer-feldolgozás terén kitörési pontot a magasabb hozzáadott értékű, kiemelkedő minőségű termékek előállítása jelenthet, kihasználva a kiváló beltartalmi értékekkel rendelkező alapanyagok által nyújtott lehetőségeket. Az agrártermékek versenyképességének és piaci stabilitásának kiemelkedő tényezője a minél magasabb szintű és minőségű feldolgozottság. A mikro- és kisméretű élelmiszer feldolgozóknak jelentős szerepük van a helyi, járási ellátásban, és a foglalkoztatásban, azonban kiemelkedően fontos, hogy a szoros együttműködés (például szövetkezeti forma, integrátori szerepkör) jellemezze a termelés és értékesítés folyamatát. Az adott iparág

munkaerő keresleti igénye az alacsony képzettségű, betanított munkaerő, ezért képes lenne a magas számú képzetlen munkaerő foglalkoztatására.

Felismerve a helyi foglalkoztatásban betöltött jelentős szerepüket, meg kell teremteni a fejlődésre képes mikro- és kisvállalkozások piaci versenyképességének stabilizálásához szükséges feltételeket. A helyi erőforrásokból előállított **helyi termékek** kiemelkedő gazdasági potenciállal bírnak ezért a fejlesztési stratégia fontos elemét képezhetik. A helyi gazdaságok elérhetik azt az áttörést, hogy a helyben, magas színvonalon előállított és feldolgozott termékeknek jelentős szerepük legyen a piacon. A megerősödéshez a megfelelő marketingtevékenység elengedhetetlen.

Fontos az **iparterület-fenntartási, fejlesztési/bővülési** tervének kivitelezése, az Ipari Parkban és az Inkubátorházban rendelkezésre álló szabad kapacitások területe jelenleg korlátozott

A település alapvetően olyan gazdasági vállalkozásokat kíván támogatni, amelyek **magas hozzáadott értékű tevékenységet** folytatnak, foglalkoztatási hatásuk érvényesül, és környezetbarát technológiákat alkalmaznak. Az európai és makrogazdasági kihívásokra Nyírbátor válasza egyrészt a gazdasági övezet fejlesztése, **K+F+I tevékenységek** ösztönzése (az infokommunikációs technológia, a magas hozzáadott értéket képviselő technológiai iparágak bevonása), a határon átnyúló gazdasági kapcsolatok erősítése kell, hogy legyen.

Cél a vállalatok K+I beruházásainak, a vállalkozások és K+F központok és oktatási intézmények egymás közötti kapcsolatainak és szinergiáinak kialakításának támogatása, különösen a termék- és szolgáltatásfejlesztés elősegítése, technológiaátadás, szociális innováció és közszolgálati alkalmazások, keresletélnéklítés, hálózatépítés, klaszterek és nyílt innováció intelligens specializáció által.

Az átfogó cél elérése kiszámítható, munkalapú, értéket és hasznat eredményező, valamint takarékos, hatékony és adottságokhoz illeszkedő erőforrás-felhasználásra épülő gazdasági növekedést, fejlődést és jövedelemtermelés biztosítást, leszakadás meggátolását és a helyi foglalkoztatás bővítését eredményezi. A cél eléréséhez a város eszköze a vállalkozásfejlesztést segítő körülmények megteremtése, ezzel a kis- és középvállalkozások megerősítésének segítése.

A cél eléréséhez a finanszírozási háttérrel jellemzően az Európai Unió fejlesztési források jelenthetik. A hosszú távú gazdasági sikerek érdekében javítani szükséges a helyi vállalkozások forrás abszorpciós képességét, melyhez elengedhetetlen a vállalkozói réteg és a helyi döntéshozók között már meglévő együttműködési formák továbbépítése, tartalmi fejlesztése.

A rész cél tekintetében rögzített célállapot, hogy Nyírbátor felzárkózik Európa tudásalapú gazdaságait fenntartó kisvárosainak sorába, kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I szektor erős jelenléte jellemzi a települést. Az infokommunikációs technológia, a magas hozzáadott értéket képviselő technológiai iparágak bevonása sikeres a település Ipari Parkjába. A fejlesztések révén a település jóléti és fejlődési perspektívát kínál a város, a térsége lakói számára.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- A meglévő gazdaság, ipar bővítése, továbbfejlesztése
- Differenciált befektetői kedvezményeket kínáló önkormányzati vállalkozásfejlesztési és befektetés-ösztönzési program megerősítése, az aktuális gazdasági folyamatokhoz igazodni képes, rugalmas rendszer fenntartása. A vállalkozásfejlesztési és befektetés-ösztönzési program nemcsak a potens betelepülő vállalkozások, hanem a helyi mikro-, ki- és közepes vállalkozások segítségét is szolgálja.
- A működési környezet javítása: hiányzó infrastrukturális elemek megvalósítása, meglévők minőségi fejlesztése
- Alapinfrastruktúra kiépítése, innovációs háttér infrastruktúra fejlesztése kialakítása

1.2.rész cél: Több lábon álló (diverzifikált) gazdaság

Az „1.2. rész cél: Több lábon álló (diverzifikált) gazdaság” rész cél kihívásai, kiinduló főbb adatok:

Nyírbátor városában **az ipari szektor domináns ágazatnak** számít, az iparban működő vállalkozások aránya alacsony, mégis ezek szerepe Nyírbátor gazdasági életében és munkaerőpiacán meghatározó, hiszen foglalkoztatotti számuk jellemzően magas. A településen működő vállalkozások közel 7%-a a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, közel 15%-a az ipar, építőipar, míg közel 80%-a a szolgáltatás gazdasági ágazatban tevékenykedik.

A tercier szektor növekvő számú vállalkozásának harmada a kereskedelem és gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban működik, ezen kívül még a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység és az oktatás tekinthető jelentősnek a vállalkozások száma alapján.

Nyírbátorban a lakossági alapszolgáltatások spektruma lefed minden elvárható területet, a tercier szektorban működő vállalkozások száma emelkedik, azonban **elaprózott a vállalkozási szerkezet**, mikro- és kisvállalkozások dominanciája jellemző, viszonylag **alacsony a vállalkozássűrűség**, és Nyírbátor gazdasága szerény, az egy lakosra jutó jegyzett tőke valamint az egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték alacsony, az országos átlagot messze el nem érő értékekkel bír.

Regisztrált vállalkozások száma a **mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat** nemzetgazdasági ágakban (TEÁOR '08: **A gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **1.044 db**

Regisztrált vállalkozások száma a **bányászat, kőfejtés** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **B gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **0 db**

Regisztrált vállalkozások száma a **feldolgozóipar** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **C gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **70 db**

Regisztrált vállalkozások száma a **villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **D gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **0 db**

Regisztrált vállalkozások száma a **vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyvezérlésmentesítés** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **E gazdasági ág** szerint) (db) - GFO11 (2014): **3 db**

Regisztrált vállalkozások száma az **építőipar** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **F gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **64 db**

Regisztrált vállalkozások száma a **kereskedelem, gépjárműjavítás** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **G gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) (2014): **237 db**

Regisztrált vállalkozások száma a **szállítás, raktározás** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **H gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **35 db**

Regisztrált vállalkozások száma a **szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **I gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **41 db**

Regisztrált vállalkozások száma az **információ, kommunikáció** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **J gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **21 db**

Regisztrált vállalkozások száma a **pénzügyi, biztosítási tevékenység** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **K gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **41 db**

Regisztrált vállalkozások száma az **ingatlanügyletek** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **L gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **134 db**

Regisztrált vállalkozások száma a **szakmai, tudományos, műszaki tevékenység** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **M gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **128 db**

Regisztrált vállalkozások száma az **adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **N gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **40 db**

Regisztrált vállalkozások száma a **közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **O gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **0 db**

Regisztrált vállalkozások száma az **oktatás** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **P gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **86 db**

Regisztrált vállalkozások száma a **humán-egészségügyi, szociális ellátás** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **Q gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **31 db**

Regisztrált vállalkozások száma a **művészet, szórakoztatás, szabadidő** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **R gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **33 db**

Regisztrált vállalkozások száma az **egyéb szolgáltatás** nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: **S gazdasági ág**, vállalkozási demográfia szerint) (db) - GFO11 (2014): **61 db**

Az „1.2. rész cél: Több lábon álló (diverzifikált) gazdaság” rész cél részletezése:

Nyírbátor gazdaságának dinamizálása és diverzifikálása, a jövedelemtermelő képesség javítása érdekében szükséges, hogy a helyi vállalkozások munkahelymegtartó ereje rövid távon megerősödjön, versenyképessége pedig hosszabb távon javuljon.

Nyírbátor Városában a mezőgazdasági vállalkozások aránya magas, a regisztrált vállalkozások több, mint 50%-a a mezőgazdasági szektorban működik. A **több lábon álló (diverzifikált) gazdaság további erősítése** fontos feladat Nyírbátor Városa számára. A **logisztikai iparágak, a kreatív iparágak fejlesztése és differenciált kereskedelmi ellátás erősítése** mellett a térségi együttműködéssel az idegenforgalom fejlesztése a cél. Hiányosságok tapasztalhatók a tudástranszfert biztosító szereplők közötti kapcsolati hálók erősítésében, azaz a piac, illetve a képzést és kutatást-fejlesztést végző helyek közötti információáramlásban. Ez hátráltatja a hatékony reagáló képességet, lassítja az innováció (K+F+I) gazdasági transzformációjának sebességét. Ennek megfelelően, előnyben szükséges részesíteni a változó gazdasági környezethez alkalmazkodni képes, magas hozzáadott értéket létrehozó ágazatokat.

A **logisztikai potenciál** teljes körű hasznosítása, az ágazat foglalkoztatási hatásának maximalizálása érdekében cél a kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések végrehajtása, a fizikai beruházások mellett a nyújtott szolgáltatások minőségének javításával.

A rész cél tekintetében rögzített célállapot, hogy Nyírbátor Városában stabilan jelen van a korszerű, hatékony, diverzifikált gazdaság, nő az ipari és szolgáltató szektor hozzáadott értéktermelése, részben a helyi kis- és közepes méretű vállalkozások, részben a közepes és nagyobb vállalkozások teljesítménye révén.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- A megújuló energiák széleskörű felhasználásán alapuló élelmiszer-feldolgozás fejlesztésével a mezőgazdasági szektor diverzifikációjának segítése
- A gazdasági övezet bővítése; az önkormányzati ingatlanok bérbeadása, portfólió kialakításával, megfelelő telephelykínálat kialakítása
- A tercier szektor megerősítése, szolgáltató cégek betelepülésének elősegítése befektetés-ösztönzési programok segítségével, a városmarketing intenzitásának növelése
- A kutatás, fejlesztés és innováció potenciálnövelése

1.3.részcél: A gazdaságfejlesztés támogatása "soft" programokkal

Az „1.3. részcél: A gazdaságfejlesztés támogatása „soft” programokkal” részcél kihívásai, kiinduló főbb adatok:

Az üzleti szolgáltatások terén Nyírbátor adottságai az **Inkubátorház** és **Szolgáltató Központ** 2011-es átadásával jelentős mértékben bővültek. A Központ célja, hogy a térségben rejlő innovációs lehetőségeket működő vállalkozássá, illetve terméké fejlessze, üzleti alapokra helyezze, valamint az Ipari Parkban működő, újonnan betelepülő kezdő vagy új, fejlődési szakaszba lépő mikro- és kisvállalkozások növekedési pályára állását elősegítse – az alábbi szolgáltatások biztosításával:

- az irodahelyiségek, műhelyek, tárgyalók, rendezvénytermek, valamint az irodatechnikai, telekommunikációs berendezések igénybevételével a vállalkozó nagy beruházási költségeket takarít meg;
- az inkubátorházba beköltöző, illetve köré csoportosuló szaktanácsadó (adó-, könyvelő-, marketing-, külkereskedelmi, jogi, műszaki stb.) vállalkozások szolgáltatásait helyben, kedvezményes vállalkozásbarát környezetben vehetik igénybe.

Nyírbátorban a **lakosság képzettségi szintje alacsony**, és nincs jelen a településen a megfelelő szakképesítéssel bíró lakosság. Aggasztó adat, hogy a legfeljebb 8 általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek aránya több, mint 60%, ami jelentősebb rosszabb érték, mint az országos átlag.

A **településre ingázók számára** a települési épített és társadalmi környezet **nem ad megfelelő inspirációt a betelepülésre**, ennek orvoslása tudatos városfejlesztési eszközökkel lehetséges.

Legfeljebb 8 általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek aránya (az összes munkanélküli százalékában) (2013): **62,8%**

Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak megoszlása az aktív korúak arányában (2012): **23,7%**

Az „1.3. részcél: A gazdaságfejlesztés támogatása „soft” programokkal” részcél részletezése:

A gazdaság fejlesztéséhez gyakran nem csak a költséges beruházások, hanem az emberi erőforrások fejlesztését célzó, ún. „soft” programok is nagymértékben hozzájárulhatnak. A gazdaságfejlesztés támogatása „soft” programokkal teremthető meg a több lábon álló (diverzifikált) gazdaság lehetősége. Az önkormányzat továbbra **inkubációs folyamatokkal** kell, hogy segítse a település meglévő és létrejövő mikro- és kisvállalkozásait; a fizikai inkubáció (gazdasági övezet bővítése, minőségi fejlesztése, telephely-szolgáltatás) mellett mentorálási, tanácsadás jellegű inkubációs tevékenységet is továbbra is végeznie kell.

Az önkormányzat saját hatáskörében lévő adó – és egyéb közterhek tekintetében kedvezményekkel kell, hogy segítse a helyi vállalkozásokat, valamint **vonzhat jelentősebb befektetőket** Nyírbátor Városába.

A **helyi gazdasági szereplők együttműködésének**, **hálózatosodásának** támogatása, segítése elengedhetetlen (klaszteresedés elősegítése).

Fontos, hogy a kapcsolattartás természetes és organikus módon, kölcsönös érdekeket felismerve történjen. A legfontosabb feladat a tudásgazdaság szereplői közötti **kooperáció ösztönzése**, annak érdekében, hogy a gazdaság minél több innovatív terméket hozzon létre, minél több magasan képzett munkaerőt kössön le, illetve növelje a város gazdasági versenyképességét.

A helyi gazdaságra ható tényezők közül a munkaerőpiac a leghangúlyosabb – a közlekedési és közmű ellátottság, valamint a közösségi intézményhálózat elérhetősége és minősége mellett. Feladat a

képzés, az átképzés és a továbbképzés feltételeinek, intézményrendszerének erősítése, együttműködés a munkáltatókkal (igényfeltárás, gyakornoki programok) és képzőhelyekkel.

Prioritásként kell kezelni az ún. klímapartnerség kialakítását, amelynek fő célja a kibocsátás-csökkentés: tiszta technológiák bevezetése, szállítási igények csökkentése, klímakomfortosítás, klímakutatás és előrejelzés, szemléletformálás, fenntartható közszolgáltatások és hulladékgazdálkodás. A potenciális klíma-partnerek: a termelő-üzemek, kereskedelmi, szolgáltató cégek, K+F+I és oktatási intézmények.

A kvalifikált fiatalabb nemzedék és a bevonzani kívánt magasan képezett munkavállalói réteg számára **megfelelő minőségű társadalmi és épített környezet, szolgáltatás-struktúra** (oktatástól a tercier szektorig bezárólag) **biztosítása szükséges.**

A **Smart City víziója** több átfogó célhoz illetve azokhoz rendelt részcélok területével átfedést mutat, azonban a Smart City víziója a települési önkormányzat teljes működési spektrumát át kell, hogy hassa, így jelen részcéliban rögzítettek érvényesnek tekintendők az említett egyéb célok esetében is.

Az **„okos város”** olyan település, amely a rendelkezésre álló technológiai lehetőségeket (elsősorban az **információs és kommunikációs technológiát**) **innovatív** módon használja fel, elősegítve ezzel egy jobb, diverzifikáltabb és fenntarthatóbb városi környezet kialakítását. Innovatív technológiákat alkalmaz, hogy **csökkentse a költségeit** és az energiafelhasználását, valamint **szélesíti a szolgáltatási kínálatát**, ily módon javítva lakói életminőségét.

A már ma is rendelkezésre álló információs és kommunikációs technológia nyújtotta lehetőségek kihasználásával és alkalmazásával jobb válaszok adhatók a városok előtt álló kihívásokra.

A Smart City víziójához tartozik a belső fogyasztás ösztönzése és szervezése is, az önállóság felé való elmozdulás a helyi javak helyi felhasználásának erősítése, a pénzügyi ciklusok lezárása. A kínálati oldal fejlesztése mellett párhuzamosan szükséges megteremteni a keresleti feltételeket, illetve meg kell teremteni az önállóság szervezési mechanizmusait. A belső fogyasztás ösztönzését és szervezését Nyírbátor Város Önkormányzatának kell végeznie, ezeknek a folyamatoknak ő a katalizátora.

A közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően sikerült az elmúlt években mérsékelni a munkaerő piaci krízist a városban. A közfoglalkoztatásnak köszönhetően már a **település egyik legnagyobb foglalkoztatója az önkormányzat lett.** A közfoglalkoztatás mára egy olyan potenciállá változott, amelynek gazdasági erőt is képvisel. A közfoglalkoztatásnak azonban fokozatosan **el kell mozdulnia a szociális gazdaság irányába**, hogy fenntartható váljon. A szociális gazdaságfejlesztés során egyszerre kell fókuszálni a kínálatfejlesztésre és a keresletélénkítésre

Belső fogyasztás ösztönzése és szervezése: A kínálati oldal fejlesztése mellett párhuzamosan szükséges megteremteni a keresleti feltételeket, illetve meg kell teremteni az önállóság szervezési mechanizmusait. A belső fogyasztás ösztönzését és szervezését Nyírbátor Város Önkormányzatának kell végeznie, ezeknek a folyamatoknak ő a katalizátora. A helyi önkormányzatnak ugyanis rendelkezésére állnak azok az eszközök, amellyel segíteni tudják a belső fogyasztás erősödését (rendelet alkotás, szemléletformálás, infrastruktúrafejlesztés, tárgyalási pozíció, közintézmény hálózat). Meg kell szervezni a belső fogyasztást, ennek érdekében a helyi termelés vertikális és horizontális megszervezése az önkormányzat egyik feladata. Az önkormányzatoknak ösztönözniük kell, hogy a helyi kereskedelmi láncok, a helyi vendéglátó egységek és közintézmények a helyi termékeket vásárolják fel elsősorban, ezáltal mesterséges keresletet lehet generálni a szociális gazdaság által előállított termékek számára. Továbbá lényeges azoknak a kereskedelmi infrastruktúráknak a fejlesztése, ahol szabályozott körülmények között tudnak a helyi termékek piacot találni.

A rész cél tekintetében rögzített célállapot, hogy Nyírbátor Városa aktív vállalkozásfejlesztési és befektetés-ösztönzési politikát folytat, a gazdaság és a település vezetése között érdemi párbeszéd van. A szükséglet-orientált, magas színvonalú szakképzésnek köszönhetően a város munkaerő-potenciálja jól képzett és rugalmas, megfelelő bázist jelent a turisztikai szolgáltatók és a korszerű technológiát alkalmazó ipari cégek megtelepedéséhez, amelyek stabil munkaerő-piaci helyzetet teremtenek. A jó színvonalú szakoktatás maga is piacképes terméké válik.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- A vállalkozói kultúra segítése, mentorálási és inkubációs folyamatok erősítése
- A helyi gazdasági szereplők adatbázisának folyamatos frissítése (Fejlett online információs bázis az elérhető erőforrások és folyamatok átláthatóságának biztosítására)
- A helyi és a térségi vállalkozók együttműködésének, hálózatosodásának támogatása, területileg vagy ágazatilag szerveződött gazdasági szereplőket tömörítő klaszterek, hálózatok és egyéb valós együttműködések kialakításának segítése, ösztönzése
- A helyi termékek és javak fogyasztásának ösztönzése, rövid ellátási láncok kialakítása
- A piaci szereplők igényeinek megfelelő oktatás, szakképzés megerősítése, képzési programok kialakítása, önkormányzat partneri viszonyának erősítése a gazdasági szereplők és az oktatási intézmények között (Kompetencia ismeretek bevitele az oktatásba, oktatás és gyakorlat kapcsolatának erősítése)
- Klaszter-szervezés;
- Vezérprojektek és területi integráció.
- A társadalmi és az épített környezet minőségi fejlesztése a kvalifikált munkaerő helyben tartása és betelepülése érdekében
- A minőségi oktatás (számítógépes kapacitás felhő alapú megosztása oktatási intézményekkel; távoktatás és e-learning a felsőfokú és felnőttképzésben; intelligens táblák)
- Önkormányzati kezdeményezések szélesítése a foglalkoztatottság növelésére, a szegénység felszámolására (a szociális gazdaság irányába való elmozdulással)
- Integrált foglalkoztatási projektek indítása, közmunka plusz program – közmunkából a szociális szövetkezetig)
- Oktatás, szakképzés helyi igények szerinti rugalmas fejlesztése, regionális szakképzési központ funkciók erősítése
- Belső fogyasztás ösztönzése, irányítása

1.4.részcél: Turisztikai fejlesztések és a kapcsolódó szolgáltatások (szuprastruktúra) fejlesztése

Az „1.4. részcél: Turisztikai fejlesztések és a kapcsolódó szolgáltatások (szuprestruktúra) fejlesztése” részcél kihívásai, kiinduló főbb adatok:

A gazdaság egyre gyorsabban fejlődő ágazata Nyírbátorban a turizmus, a pénzügyi-gazdasági válság miatt bekövetkező kedvezőtlen tendenciák az elmúlt években egyértelműen megfordultak – köszönhetően elsősorban az elmúlt években végrehajtott jelentős turisztikai fejlesztéseknek:

- dinamikusan növekedett a vendégek és különösen a vendégéjszakák száma, ami kedvezően hat az általuk elköltött összegre is;
- jöllehet a belföldi turizmus tekintetében is pozitív változások mutatkoznak meg, Nyírbátor esetében elsősorban a külföldi kereslet élénkült meg – 2013-ban a külföldiek már csaknem ugyanannyi éjszakát töltöttek el a településen, mint a hazai turisták (a megyében a külföldiek aránya csak 25%-os).

Nyírbátor főbb idegenforgalmi vonzerői:

Báthori család

Nyírbátor Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyik leggazdagabb történelmi értékekkel rendelkező települése. Több mint 7 évszázados történelmének legsikeresebb időszaka a Báthori családhoz köthető. Műemlékei, amelyek többsége szintén a 15-16. században országos jelentőségű családhoz fűződik, ma is a város meghatározó értékei, kulturális és turisztikai életének színterei.

A Szárnyas Sárkány legendája

A történelmi értékek és hagyományok mellett jelentős identitásképző és arculatformáló elem az Ecsedi-lápban élő sárkány legendája, amihez több köztéri alkotás, intézmény és rendezvény is kötődik (Várostarténeti Sétány, Sárkány Wellness és Gyógyfürdő, Szárnyas Sárkány Hete Nemzetközi Utcaszínházi Fesztivál stb.).

Vallási zarándoklat

A Nyírbátortól 12 km-re elhelyezkedő Máriapócs kiemelt nemzeti zarándokhely, de Nyírbátorban is jelentős egyháztörténeti emlékek és építmények találhatóak. A két település korábbi együttműködése alapot nyújt egy közös zarándokhely kialakításához, amely az identitás és a turizmus szempontjából is kiemelt jelentőséggel bír.

Az idegenforgalom területén fokozódik a verseny, hiszen

- Egyre több versenyképes kínálattal rendelkező desztináció világszerte;
- A desztinációk közötti egyre kiélezettebb verseny;
- Növekvő kereslet európai városlátogatások, ún. „city break” utazások iránt;
- A desztinációk egyre könnyebben-gyorsabban elérhetőek – gyakoribb és rövidebb utazások;
- A versenyt az dönti el, hogy mely desztináció tudja színesebben, egyedibben, figyelemfelkeltőbben megfogalmazni (pozícionálni) magát a fogyasztók tudatában;
- Ma már minden valamirevaló desztináció nyújt gyógy- és wellness, kulturális, bor- és gasztronómiai, valamint aktív időtöltést lehetővé tevő szolgáltatásokat, tehát a komplex kínálat ma már nem elég: erősödik az egyedi, speciális termékek szerepe.

Összes szálláshely szállásférőhelyeinek száma (kereskedelmi és magánszállásadás) (db) (2014): **548 db**

Szállodai szállásférőhelyek aránya (összes szállásférőhelyből) (%) (2014): **25,4%**

Vendégforgalom (db) (2014): **10.788 db**

Vendégéjszakák száma a szálláshelyeken (db) (2014): **25.069 db**

Külföldi vendégéjszakák aránya a szálláshelyeken (%) (2014): **49,3%**

**Az „1.4. rész: Turisztikai fejlesztések és a kapcsolódó szolgáltatások (szuprestruktúra) fejlesztése”
részről részletezése:**

A nyírbátori gazdaság egyik legmarkánsabb ágazata a turizmus, amelynek kiemelt jelentősége van a város versenyképességének fejlesztésében, gazdasági teljesítményének fokozásában. A turizmus fejlesztésének fő tényezői közül is kiemelkedő az értékalapúság, a tudás- és készségtartalom növelése, illetőleg a környezetbarát jelleg.

A turisztikai és rekreációs piaci jelenlét növeléséhez szükséges a város idegenforgalmi vonzerejének növelése, a kiszolgáló infrastruktúra és szolgáltatások (szállás- és vendéglátóhelyek) összehangolt fejlesztése, a turisztikai marketingkommunikáció intenzív és differenciált megvalósítása, valamint a turizmus helyi szervezeti rendszerének megújítása, idegenforgalmi hálózatok és egymásra épülő programcsomagok létrehozása.

A város idegenforgalmának két pillére a gyógy-, wellness- és egészségturizmus, valamint a kulturális turizmus. Az elmúlt időszakban mindkét területen jelentős fejlesztéseket hajtottak végre, amelyek folytatása a jövőben is szükséges kulturális és szabadidős kínálat minőségi és mennyiségi fejlesztése szintén olyan terület, ahol célszerű továbbfolytatni a már megkezdett tevékenységeket, infrastrukturális és tartalmi fejlesztéseket: helyi szellemi és tárgyi értékek fizikai védelme és ahol lehetséges, funkcionális megújítása, országos és helyi védettségű műemlékek védelme, hagyományörzés és ápolás, nemzetközi és helyi érdeklődésre egyaránt számot rendezvények szervezése, civil közösségek kulturális kezdeményezéseinek támogatása, sportolási és egyéb szabadidős szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek javítása és a kínálat bővítése.

A település kulturális értékei, az egyházi és települési kultúrtörténeti emlékei, a kulturális hagyományai pedig hozzájárulnak a város identitásának erősödéséhez.

A turizmus multiplikátor hatása révén a turizmust kiszolgáló ágazatok (pl. kézművesség, szálláshely és vendéglátás) számára is többletbevételt jelentenek a fejlesztések megvalósításai. A turisztikai adottságok kihasználása (vendégbarát kiépítése, programok megszervezése, megismertetése) elősegíti a turisztikai vendégforgalom és a tartózkodási idő növekedését, ami a turisták nagyobb és hosszabb költési hajlandóságával párosul.

Az idegenforgalommal kapcsolatos fejlesztéseket integráltan, térségi alapon zajló turisztikai szervezetrendszer fejlesztése révén szükséges megvalósítani. Térségi vendégforgalmi stratégia alapján integrált szemléletű fejlesztés, szolgáltatások minőségi és mennyiségi fejlesztése: mind az attrakciók, mind a háttér infrastruktúra minőségi és mennyiségi fejlesztése, diverzifikálása.

Cél egy turisztikai klaszter létrehozása, ahol szabályozott keretek között, széleskörű partnerségben, több területen folyhatna a helyi, térségi turizmus fejlesztése. A klaszter megfelelő szervezeti keretet nyújthat többek között térségi szintű turisztikai programcsomagok kialakítására is.

Az imázs formálás egyik leghatékonyabb módja a turizmus fejlesztése. A turisztikai vonzerők és szolgáltatások minősége, jellege nagymértékben befolyásolja a rólunk kialakult képet az ide érkező emberek szemében. Általában azok a városok, térségek, amelyek jelentős idegenforgalmi vonzerővel rendelkeznek, pozitív imázs alakul ki róluk. De nem csak az ideiglenes ide érkező emberekre gyakorol pozitív hatást a turizmus, hanem az itt élő lakosságra is, hiszen pozitívan befolyásolja kötődéseket, identitásukat, kulturális fogyasztási lehetőségeiket és gazdasági lehetőségeiket. Ebből eredően a turizmus a város marketing stratégia kulcsterülete. Szükséges létrehozni egy olyan kompetens szervező erőt, amely a térség turisztikai versenyképességének javításán dolgozik, egy olyan legitim, megfelelő humán erőforrással rendelkező organizátor szervezetre van szükség, amely felvállalja a katalizátor szerepet a város turizmusfejlesztésben. A másik kiemelt terület a turizmusmarketing mechanizmusainak kialakítása, célunk a városi turisztikai szereplők közösségi marketing tevékenységének elvégzése, valamint a marketing munkák hatékonyságának fenntartása, szinkronizálása. Ez két szinten igényel beavatkozásokat, egyrészt promóciós eszközrendszer kialakítása, másrészt egy folyamatos marketing aktivitás biztosítása.

A rész céljában rögzített célállapot, hogy Nyírbátor Városában a turizmus jövedelemtermelő képessége nő, a turisztikai szolgáltatás, vendéglátás és szálláshelykínálat a különböző célcsoportok számára; az idegenforgalmi termékpaletta optimális kihasználása, desztinációs összefogás és az idegenforgalmi vállalkozások ösztönzése magas fokú, valamint a turisztikai fejlesztések során a környezeti egyensúly megőrzése kiemelt hangsúlyt kap. Nyírbátor sikeresen őrzi, és ápolja hagyományait.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- A térségi turisztikai alapú meglévő kapcsolatok erősítése, újabbak kialakítása; szuprastruktúra minőségi fejlesztése, bővítése
- A meglévő turisztikai infrastruktúra és szervezeti hálózat hatékony kihasználásának segítése
- A meglévő attrakciók fejlesztése, új vonzerők kialakítása
- A turizmussal foglalkozó szervezet(ek) megerősítése, klaszteresedés
- A helyi termékek termelésének, feldolgozásának, kereskedelmének integrálása a turizmus rendszerébe (A város vonzerejének és ismertségének növelése érdekében elengedhetetlen egy olyan termék portfólió kialakítása, mely egyértelműen a városhoz és a szűk térséghez rendelhető.)
- A szálláskínálat fejlesztése: a közép- és magas kategóriájú szálláshelyek számának növelése
- Városi és térségi zöldterületek és zöldfelületek hálózatának fejlesztése, értékőrző hasznosítása fontos turisztikai vonzerő, ugyanakkor a lakosok számára is fontos rekreációs, szabadidős kínálati elemeket jelent
- Múzeumok interaktívabbá, szórakoztatóbbá, illetve vonzóbbá tétele, az információra egyre kevésbé, ugyanakkor az élményre egyre inkább éhező közönség megszólítása, többnyelvűség és látogatóbarátság fejlesztése;
- Egészségturizmus fejlesztése: fürdők gyógyászati szolgáltatásainak fejlesztése mellett a preventív kezelések és szolgáltatások fejlesztése;
- Az aktív kikapcsolódás feltételeinek javítása – kerékpárutak, túrázás-természetjárás, parkok nyújtotta kikapcsolódási lehetőségek, lovaglás, úszás, golfozási lehetőségek;
- Családi élményturizmus kínálatának bővítése;
- A kényelmesebb és vonzóbb turisztikai szolgáltatások (megfelelő információs és navigációs rendszerek, online foglalási lehetőségek)
- Településmarketing (szolgáltatási regiszter, kiadványok, internetes tájékoztató felület)
- Befektetés ösztönzés, a város népszerűsítése, „eladása”, a piacok bővítése, új, beruházások számának növelése

3.2.1.2. A „LAKHATÓ VÁROS - Jó színvonalú, fenntartható lakókörnyezet, vonzó városközpont” átfogó cél rész céljai és beavatkozásai

2.1.rész cél: Minőségi lakókörnyezet megteremtése

A „2.1. rész cél: Minőségi lakókörnyezet megteremtése” rész cél kihívásai, kiinduló főbb adatok:

A lakáskörülmények alapvetően befolyásolják a lakosok életminőségét. A környezeti tényezők mellett fontos a lakókörnyezet társadalmi elfogadottsága, valamint gazdasági szempontból a lakás megfizethetősége. A város beépített területeinek legnagyobb részarányát a lakóterületek jelentik. A differenciált élethelyzetben lévő társadalmi rétegek differenciált lakáskínálatot igényelnek. **Nagyarányú a leromlott, városrésznyi lakóterületek aránya, leszakadó rétegekkel.** Egyes helyeken – különösen a városközpontban – **roncsolt**, illetve **alulhasznosított területek** találhatók, amelyek alkalmas helyszínt kínálnak funkcióváltásra vagy új funkciók betelepítésére. A városkép nem teljesen egységes, de alapvetően esztétikus és városias jellegű, a városszerkezet pedig kiegyensúlyozott, illetve kisebb beavatkozásokkal azzá tehető. Nagy kiterjedésű **szegregált területek** találhatók a turisztikai övezethez viszonylag közel. A területeken az épületek nagy részének állapota igen rossz, mivel magas a munkanélküliek, illetve az alacsony jövedelmű keresők száma. Az ipari területek helyenként lakófunkciójú területek szomszédságában terülnek el. A közparknak kínálkozó közterület teresedések, sok esetben beépültek.

Lakások száma (2016.01.01.): **4 730 db**

Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (2011): **7,0%**

A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (2011): **6,6%**

Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (2011): **6,1%**

Épített lakások aránya (éves lakásállomány százalékában) (2014): **0,0%**

Közütemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%) (2014): **96,3%**

Közütemi hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%) (2014): **84,3%**

Távvezetési lakások aránya (%) (2014): **2,5%**

A „2.1. rész cél: Minőségi lakókörnyezet megteremtése” rész cél részletezése:

A fenntarthatóság érdekében elsősorban a **megelevő lakóterületi térségek tartalékainak kihasználása** feladat a területeket új zöldfelületekkel, forgalomcsillapítással vonzóvá kell tenni, a **kisvárosi léptéket megtartva**. A lakóterületi fejlesztéseket a **kompakt város elveinek** érvényesítése hasza át: törekedik a település a horizontális terjeszkedés visszaszorítására, a növekedési igény részben vertikális irányban, részben pedig a **ritka beépítettségű területeket hatékonyabb kihasználásával vagy intenzívebb terület-felhasználással** (szabadon álló helyett soros beépítés, társasházi struktúra) kielégítésére. Azaz az **organikus** és **intenzív** városfejlődés jellemzői szerint a foghíjszerűen kiüresedő telkeken, helyben átépülő lakóházak jelentik a belső városrészek folyamatos és harmonikus megújulását. A tömbfeltárásokra mind a város belső területein, mind a peremeken van lehetőség.

Új lakások építése mellett fontos feladat az üresen álló – elrendezésben, műszakilag vagy funkcionálisan nem megfelelő – lakások bevonása az ingatlanpiacra, ami szorosan összefügg a bérlakásépítéssel és a leromlott lakóterületek megújításával.

A **városias fogadóövezet**, központi zöldfelülettel, szoborparkkal ellátott főtér fejlesztése szükséges. Az élehető városkép megteremtéséhez **újabb zöldfelületek** kell kialakítani, egyes városrészekben belül igény mutatkozik a **központi területek fejlesztésére**, városiasabb jellegének erősítésére. A megelevő **központok rekreációs célú bővítése** és programokkal való megtöltése hozzájárul az egészséges életmód és a hasznos szabadidő eltöltéséhez.

A lakhatási költségek csökkentésének egyik útja a **közüzemek működési hatékonyságának javítása** által a fajlagos közüzemi díjak csökkentése, a másik a lakások energiahatékony felújításának támogatása, de tulajdonképpen ide tartozik a színvonalas tömegközlekedés és a kerékpár közlekedés lehetőségeinek megteremtése is, hiszen mindkettő a költséges személygépkocsi használatot csökkenti. A testi és lelki egészség alapja a **sport** és a **rekreáció**. Az ehhez kapcsolódó feltételek mind szélesebb körű biztosítása nemcsak az életminőség javításához, de a közösségi összetartozás és identitástudat növekedéséhez is hozzájárul.

A humán szolgáltatások fejlesztése során figyelembe kell vennünk a környezetvédelmi és üzemeltetés gazdaságossági szempontokat is, melyek érvényesítése érdekében, számos esetben, **energetikai korszerűsítések** megvalósítására is törekednünk kell.

Mivel a lakás mérete és minősége mellett a lakókörnyezet minősége is döntően befolyásolja az életminőséget, új lakóterületek építésénél, illetve meglévő lakóterületek megújításánál biztosítani kell a rekreációhoz szükséges zöldfelületeket és közcélú zöldterületeket oly módon, hogy a magántulajdonú és köztulajdonban lévő területek funkcionális sokszínűséget tükrözzenek.

A városvezetés célja a magas hozzáadott értéket képviselő technológiai iparágak bevonásával egyrészt a kvalifikált fiatalabb nemzedéket helyben tartsa, illetve az ingázó munkavállalók betelepülését ösztönözze. A kvalifikált fiatalabb nemzedék és a bevonzani kívánt magasan képezett munkavállalói réteg számára megfelelő minőségű társadalmi és épített környezet, szolgáltatás-struktúra (oktatástól a tercier szektorig bezárólag) biztosítása szükséges. A fentiek érdekében számukra **jó minőségű, urbánus lakóterületek kialakítása** a feladat, ahol a **kvalifikáltabb réteg magasabb minőségigényét kielégítő**, speciális helyigényeit kell a mai helyzetnél lényegesen jobban figyelembe venni, biztosítani a sport, a játék, a kommunikáció lehetőségeit.

A rész cél tekintetében rögzített célállapot, hogy Nyírbátor Városában minőségi lakókörnyezet és ellátórendszer teszi vonzóvá és élhetővé a várost. A lakóingatlanok komfortfokozata egységesen magas, modern kisváros képét mutatja Nyírbátor.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- A meglévő lakóterületek minőségi fejlesztése
- Kompakt város elve alapján intenzívebb területfelhasználás ösztönzése
- Alacsony komfortfokozatú lakások felszámolása kiváltással
- Jó minőségű önkormányzati bérlakás portfólió kialakítása, magas komfortfokozat elérése
- A közterületek környezettudatos és fenntartható fejlesztése, zöldfelületi rendszer minőségi fejlesztése, sport- és rekreációs területek fejlesztése, számuk növelése
- A közösségi terek számának növelése, meglévők minőségi fejlesztése
- Védendő értékek megőrzése (jogi eszközök, védelem alá helyezés) és népszerűsítése, megismertetése a helyi lakossággal és vendégekkel.
- A funkcióváltások és új építések kapcsán magas építészeti minőség létrehozása.
- Lakóterületek fásítása, zöldterületi gazdagítása, közterületi minőség javítása.
- Lakásépítési és -felújítási támogatási rendszer
- Vegyes területhasználat megkövetelése a szabályozás eszközeivel.
- Tömbfeltárások új lakóterületek kialakítása miatt
- A meglévő lakóterületeken a helyi ellátás színvonalának javítása;

2.2.részcél: A környezet védelme

A „2.2. részcél: A környezet védelme” részcél kihívásai, kiinduló főbb adatok:

A Nyírbátor és térsége hazánk második legnagyobb **futóhomok területén**, a Nyírségben található. Nyírbátor 99,9 és 173 m közötti tszf-i magasságú, szélhordta homokkal fedett hordalék-kúpsíkság. A homok nagy része kötött, a deflációveszély alacsony. Nyírbátor **száraz, mérsékelten vízhiányos** területen fekszik, a természetes felszíni vízfolyás és víztározók száma alacsony. Az időszakos vízfolyásokon nagyobb vízhozamokra általában csak tavasszal lehet számítani, az év nagyobb részében a vízállás alacsony. A növényzet a Nyírség flórajárásba tartozik: a mélyebben fekvő területeken lápok, mocsarak, a magasabb buckatetőkön homok pusztagyeppek voltak megfigyelhetők, de mellettük különböző fafajok (tölgy, nyír, kőris, szil) elterjedése is számottevő volt. A térség nagy kiterjedésű erdői évszázadokkal ezelőtt **hatalmas vadállományt** (szarvas, őz, róka, borz, siketfajd, császármadár) tartottak el. A táj állománya csökkent, de gazdagabb, mint az ország más területein. Az Országos Területrendezési Terv keretében Nyírbátor területén országos vagy térségi jelentőségű **tájképvédelmi területet nem jelöltek** ki, tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület tehát nincs a településen. **NATURA 2000 területek** a települést **nem érintik**, továbbá nem lettek kijelölve nemzeti természetvédelmi oltalom alatt álló területek sem. A Településrendezési Terv szerint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága 32 országos jelentőségű természeti területet tart nyilván, amelyek többsége gyepek, kisebb része erdő. Nyírbátor területén jelentős erdő területek találhatók, amelyek szinte összefüggő szövetet képeznek. Nyírbátor közigazgatási területének közel 25%-át települési területek (belterületek) foglalják el. Ezek kiterjedése a jövőben várhatóan növekszik az Ipari Park tervezett bővítése és az új lakófunkciójú területek kijelölése következtében. 2013-ban Nyírbátor belterületén a közhasználatú zöldterületek (parkok, játszótérek, parkerdő, pihenőerdő és a védőerdők) 273 801 m² volt, ami a város teljes területének 0,4%-a. Az egy lakosra jutó zöldfelület nagysága 22,2 m², ami lényegesen meghaladja az országos és a megyei átlagot. Nyírbátorban jelenleg 4 játszótér áll a gyermekes családok rendelkezésére, ezek összterülete 11 498 m². A fentiek alapján **a város zöldfelületi ellátottságának mennyiségi mutatói tehát kedvezőek**, azonban a területi eloszlás és a **minőség szempontjából a belterület zöldfelületi rendszere jelenleg nem megfelelő**. A közterek és parkok előfordulása elsősorban a belvárosi területeken jellemző, más városrészekben alacsony a közösségi és szabadidős sport tevékenységekre alkalmas zöldfelületek aránya.

Egy lakosra jutó védett természeti terület nagysága (m²): **0,0 m²**

Egy lakosra jutó zöldterület nagysága (m²) (2014): **15,1 m²**

NATURA 2000 területek Nyírbátorban: **0,0 m²**

A „2.2. részcél: A környezet védelme” részcél részletezése:

A **természeti értékek**, a **biodiverzitás** megőrzéséhez szükséges a jelenleg érvényes védelmek megerősítése. A természeti és tájképi értékek megőrzésében, veszélyeztetettségük csökkentésében szerepet kell, hogy kapjon a velük **határos lakóterületi fejlesztések koordinálása**. Mivel a természeti területek sok esetben a rekreáció színterei is egyben, megőrzésük szempontjából további lényeges feladat azok tehermentesítése.

Nyírbátor Város lakosságának egészségi állapota nem kielégítő. Ehhez hozzájárul a belterületi zöldfelületek alacsony területe és azok területi kapcsolatának hiánya. A **zöldterületek hálózatba történő fejlesztése** elengedhetetlen feladat, hiszen egyrészt javítja a városképet, ugyanakkor hozzájárul a városklíma és ezzel a helyi lakosság egészségi és pszichés állapotának javulásához. Fontos feladat a **prevenció** és a **tájékoztatás** erősítése több vonatkozásban, mint pl. a környezetvédelem vagy

például a veszélyes anyagok átmenőszállítása kapcsán. A klímaváltozással kapcsolatos **szemléletformálás** és a **helyi klímastratégiák kidolgozása** révén bővülnek a lakosság, a helyi köz- és gazdasági szereplők klímaváltozással összefüggő ismeretei, aminek következtében javul a **klímaadaptációs intézkedések végrehajtásának** hatékonysága.

A környezet védelme így a zöldfelületek fejlesztésével (mikroklimatikus hatások biztosítása), a víz, a levegő, a talaj, a klíma és az élővilág védelmének erősítésével, a város-sziluett védelme, kilátásvédelem megvalósításával tervezett.

A következő évtizedekben kiemelt figyelmet kell fordítani a klímaváltozás globális és lokális hatásaira, **adaptációs és mitigációs stratégiákat** kell alkotni. A klímaváltozás és egyéb globális környezeti problémák fokozódó környezettudatosságra kell ösztönözzék a társadalmakat.

A klímaváltozás okozta extrém időjárási körülmények következtében bekövetkező károk világszerte óriási gazdasági, társadalmi és környezeti nyomást helyeznek a városokra. A jövőben bekövetkező károk elkerülése érdekében kiemelten fontos ezen negatív hatásokra való felkészülés.

A **vízgazdálkodás** és **vízkárelhárítás** kérdésköre szintén kiemelten kezelendő.

Bár jelenleg Nyírbátor városában zavaró magasságú építmény nem található, azok esetleges megjelenése a város épített és tájképi értékek látványát egyaránt befolyásolja, ezért továbbra is szükséges a város területén létesíthető **magasépítmények elhelyezésének szabályozása**.

A rész cél tekintetében rögzített célállapot, hogy Nyírbátor Városa magas fokon valósítja meg - az országos hatókörű fenntartható környezetet biztosító törekvésekkel összhangban - a helyi klímaadaptációs és mitigációs stratégiáit.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- A termőföldekkel való takarékos gazdálkodás
- A felszíni vízrendezés minőségi fejlesztése
- A városi célok és a környezeti fenntarthatóság közötti lehetséges konfliktusok elkerülése érdekében történő átgondolt fejlesztési és beavatkozások meghatározása
- Adaptációs és mitigációs stratégiák
- Szemléletformálás
- Meglévő vízbázis minőségjavítása, ivóvízminőség-javító projektek
- Korszerű hulladékgazdálkodás
- Csapadékvíz elvezetés rendszerszerű fejlesztése
- Kilátás- és sziluettvédelem szempontjainak feltárása és elemzése a településrendezési eszközök készítése során
- Természet- és értékvédelmi szempontból jelentős, de még nem védett területek, természeti értékek jogszabályi védelme
- Az erdőtelepítések ösztönzése

2.3.részcél: A városrészek harmonikus fejlesztése, épített örökség, műemlékek védelme, a külterületi fejlesztések és tájhasználat optimalizálása, koncentrált terület - felhasználás

A „2.3. részcél: A városrészek harmonikus fejlesztése, épített örökség, műemlékek védelme, a külterületi fejlesztések és tájhasználat optimalizálása, koncentrált terület- felhasználás” részcél kihívásai, kiinduló főbb adatok:

Nyírbátor Városában található műemlékek:

Református templom, műemléki törzsszám: 6140, hrsz.: 2031/1, Báthori utca

Református faharangtorony, műemléki törzsszám: 6141, hrsz.: 2031/1, Báthori utca

Római katolikus templom, volt minorita templom, műemléki törzsszám: 6143, hrsz.: 1939/1, Károlyi utca

Báthori Múzeum, volt minorita rendház, műemléki törzsszám: 6144, hrsz.: 1940/8; 1940/9, Károlyi utca

Báthori várkastély, műemléki törzsszám: 6145, hrsz.: 2451/1; 2451/2, Vár utca

A számottevő középkori előzményekkel rendelkező város belterületén a kevés országosan védett egyedi műemlék mellett számos épületet helyeztek helyi védelem alá. A helyi védett épületek között középületeket, egyházi épületeket, lakóépületeket és ipari építményeket is találunk. A város mai szerkezete megtartotta középkori eredetét. A középkori eredetű városszervező erők máig hatnak Nyírbátor településszerkezetére: a református templom, a minorita rendház és a piactér meghatározó elemei a városnak, amelyek biztosítják Nyírbátor egyedi arculatát. Jellegzetes, örökségvédelmi szempontból értékes építészeti elemek elsősorban ezekhez a csomópontokhoz köthetők.

Nyírbátor utcahálózata napjainkig megőrizte **archaikus vonásait**. A modern beépítések, új városrészek kialakítása és az ipari fejlesztési területek kijelölése élesen elkülönülnek a történeti városmagtól, így az még mindig **őrzi történeti arculatát**. A település központban a Szabadság téren, a Báthori, Szentvér, Várad, Kossuth, Ady Endre utcákban még sok régi, hagyományos építésű, beosztású épület áll, igaz többet közülük modernizáltak, átépítettek. Az utcaképet még ma is meghatározzák a XX. század elején épült lakóépületek, annak ellenére is, hogy több már üresen áll.

A település önkormányzata a helyi értékvédelmi rendelet megalkotása mellett további rendeletekkel törekszik a város építészeti **kulturális örökségének megőrzésére**. Nyírbátor Város Önkormányzata rendeletet alkotott a városközpontra vonatkozó arculati stratégiáról (Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének 21/2012. (XII. 22.) önkormányzati rendelete a városközpontra vonatkozó arculati stratégiáról), a településképi véleményezési eljárásról (Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2015. (II. 25.) önkormányzati rendelete a településképi véleményezési, településképi bejelentési és kötelezési eljárásról), városképet meghatározó hirdető-berendezések, hirdetmények elhelyezéséről (Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2015. (III. 25.) önkormányzati rendelete a városképet meghatározó hirdető-berendezések, és hirdetmények elhelyezéséről), homlokzat-felújítási alap létrehozásáról. (Nyírbátor Város Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2013. (III. 28.) önkormányzati rendelete a homlokzat-felújítási alap létrehozásáról).

Nyírbátorban **8 városrész** került kijelölésre, amelyek egy része külterületeket is érint:

1. Városközpont
2. Víztorony, Csűrőskert, Rózsakert
3. Ipari Park
4. Vasútállomás környéki ipari-gazdasági terület
5. Északi lakóterület
6. Széna réti turisztikai övezet

7. Délnyugati lakóterület

8. Déli iparterület

Az elsősorban funkcionális alapon történő lehatárolás eredményeként jelentős különbségek rajzolódhatnak ki a városrészek népességszámát és lakásállományát tekintve.

Alulhasznosított barnamezős területként a BUNGE Zrt. egykori területe, illetve a korábbi dohánybeváltó, ami jellegzetes, de jelenleg kihasználatlan ipari emlék épületeivel a városképbe is illeszkedő fejlesztési terület lehet (pl. kulturális hasznosítás). Az itt található, használaton kívüli iparvágány, amely a MÁV tulajdonát képezi, nehezíti a terület barnamezős rehabilitációját. Szintén alulhasznosítottak a belváros egyes területei (bankudvar, illetve a városháza mögötti terület), amelyek kiváló lehetőséget adnak a funkcióváltásra, új funkciók betelepítésére, illetve a városközpont szerkezeti, építészeti és településképi megújítására.

A „2.3. rész cél: A városrészek harmonikus fejlesztése, épített örökség, műemlékek védelme, a külterületi fejlesztések és tájhasználat optimalizálása, koncentrált terület- felhasználás” rész cél részletezése:

Nyírbátor város külterületi terület-felhasználás alapelveinek, követelményeinek kiemelt elemei a **természet** és **értékvédelem**: a **tájkarakter** a települési és táji értékek **megőrzése**, **ökológiai folyosók megtartása** és **bővítése**, tájhasználati korlátozások és szabályozások bevezetése, termőföld- és talajvédelem, állattartó telepek környezetterhelő hatásainak csökkentése, vízrendezés, vízminőség javítása, zaj- és levegőtisztaság-védelmi megoldások érvényesítése, a gyepek (rétek, legelők) mint értékes növénytakaságoknak megtartása.

A település szerkezetét a fenntartható környezet alapelveinek megfelelően és a zavaró egymásmelletti ségek, konfliktusforrások kiiktatásával, de legalább azok mérséklésével kell alakítani. A településrészek beépítési sűrűségének növelése sok esetben a gazdaságos fenntarthatóság feltétele, a túlzott sűrűség miatt keletkező konfliktusok azonban problémákhoz vezethetnek, ezért differenciált kezelésük szükséges.

A szétterülő városszerkezet nehezen működtethető, így a kifelé vonzó fejlesztések a város hatékonyabb működésének ellenében hatnak, így **indokolatlan a város további növekedése a szabadterületek rovására**. A fenntartható fejlődés szempontjából kedvező, ha a **város beépítése intenzív**, megfelelő sűrűségű, minél kisebb területet foglal el, minél több a természeti környezet, minél kevesebb az épített. Ez esetben a város működése is gazdaságosabb, a környező értékes mezőgazdasági területek hozzájárulnak a város gazdaságának kiegyensúlyozottságához, a megkímélt természeti terület lehetőséget biztosít a város lakói számára a rekreációhoz, a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

Szükséges, hogy Nyírbátor területfejlesztési beavatkozásait a **kompakt város elveinek** érvényesítése hassa át: szükséges törekedni a település a horizontális terjeszkedés visszaszorítására, a növekedési igény részben **vertikális** irányban, részben pedig a ritka beépítettségű területeket hatékonyabb kihasználásával vagy **intenzívebb terület-felhasználással** (szabadon álló helyett soros beépítés, társasházi struktúra) kielégítésére. Azaz az **organikus** és **intenzív városfejlődés** jellemzői szerint a foghíjszerűen kiüresedő telkeken, helyben átépülő lakóházak jelentik a belső városrészek folyamatos és harmonikus megújulását. Kompakt településként hatékonyabb az infrastruktúra üzemeltetés is. Energiatakarékos területfelhasználás során a kompakt város elvének érvényesítése elengedhetetlen. **A felhagyott, barnamezős és/vagy funkcióvesztett területek revitalizációja** előnyben részesítendő a zöldmezős beruházásokkal szemben. Szükséges, hogy a településfejlesztés során a területtel és a termőfölddel való takarékos gazdálkodás igénye megjelenjen.

Az önkormányzati ingatlan-stratégia erősítésével az energiatakarékos területfelhasználás szempontjait az önkormányzat hatékonyabban érvényesítheti.

A **középkori épületállomány** üresen álló épületeinek megőrzése szempontjából alapvető fontosságú a **XXI. századi funkció megtalálása**, amely egyedüli biztosítéka a régi épületek fennmaradásának. A megtalált funkció mellett fontos szerepet játszik még az új funkcióhoz kapcsolódóan az épületek modernizálása, esetleges bővítése, amelyet csak az épületek építészeti értékeinek figyelembevételével, hangsúlyozásával, megőrzésével lehet megvalósítani.

A szuburbanizációs folyamatok alakulásával párhuzamosan nem történt meg a megfelelő kiszolgáló létesítmények infrastrukturális kialakítása. Több települési funkció biztosítása is hiányzik az egyes településrészek ellátottságából. Kiemelten fontos, hogy a **központi funkciók minden egyes városrész számára elérhetővé váljanak**. Szükséges egy többközpontú, a gazdaság és a lakosság igényeit helyben kiszolgálni képes települési struktúra megvalósítása alközpontok kialakításával. A települési alközpontok kialakításának szükséglete a **városrészek parallel, harmonikus fejlesztését** igényli.

Az egyik legfontosabb városszerkezeti feladat a **városrészek közötti közlekedési kapcsolatok** javítása. A városrészek közötti integráció erősítése a harmonikus és kiegyensúlyozott fejlődés alapja Nyírbátor Városában.

Kiemelt jelentőségű a jelenleg **degredálódó, leszakadással fenyegetett településrészek, szegregált területek integrált programjának megvalósítása**, lakókörnyezet fizikai megújításának folytatásával és a felzárkózást, esélyeket növelő beavatkozásokkal, melyek az érintett célcsoportokra szabott speciális tartalommal valósulnak meg. Kapcsolódóan az előbbiekhöz, szükséges az önkéntesség népszerűsítése, társadalmi felelősségvállalás erősítése.

A település épített örökségének megőrzése az épített környezet alapvető minőség-védelmét adja. A műemléki védettségű épületek rekonstrukcióinak bevonása javasolt a funkcióbővítő integrált fejlesztések körébe, amely javítja az ellátási színvonalat, segíti az identitástudat megerősítését.

Biztosítani kell az európai (és egyben nemzeti) **ökológiai hálózat folytonosságát** annak érdekében, hogy a biológiai és tájképi sokféleség, továbbá az ökológiai rendszerek működőképessége fenntartható legyen. Teljes értékűvé a város zöldfelületi rendszere akkor válik, ha a belterületi zöldfelületek és a meglévő ökológiai hálózat tömbszerűen és szigetszerűen elhelyezkedő elemei az ökológiai folyosókon és zöldfolyosókon keresztül összekapcsolásra kerülnek.

Természeti értékekben gazdag területeken, tájképileg védendő területeken a területhasználat tervezésekor, épületek, építmények elhelyezésekor a természeti értékek védelmének, a **tájkarakter megőrzésének** elsőbbséget kell biztosítani. A rendezési tervekben le kell határolni tájképvédelmi vagy látványvédelmi területeket, és védelmüket biztosító előírásokat, rendezési és intézkedési feladatokat meg kell határozni.

A városi beépítettség minősége alapvetően befolyásolja, hogy a települési fejlesztések humánkomfort szempontok alapján valósuljanak meg, kiemelten gondolva a **városi levegőminőség** és **mikroklíma** témakörére.

A városszerkezet jelentős hatást fejt ki a **település átszellőzésére** is. A beépítés sűrűsége, a különböző magasságú és elhelyezkedésű épületek kijelölnek a városokban olyan területeket (**átszellőzési vagy ventilációs folyosókat**), amelyeken keresztül a külterületek irányából friss és tiszta levegő érkezik a városmagok irányába. Ezen területek azonosítása és tudatos fejlesztése jelentősen javíthatja a város belső területein a levegőminőséget.

Az utak mentén kialakított zöldfelületek kedvezőbbé teszik a **mikroklimatikus komfortviszonyokat**. Cserjék, fák ültetésével jelentős zajcsökkentő hatás érhető el, különösen a legkellemetlenebb magas hangok frekvenciatartományában.

A rész cél tekintetében rögzített célállapot, hogy Nyírbátor Városa városrészeit integráltan és harmonikusan fejleszti mind a természeti és az épített, mind a társadalmi környezeti szempontokból. Nyírbátor Városa a területfelhasználási politikáját az energiahatékonyság kiemelt figyelembe vételével alakítja, törekszik a város relatív kompaktságának megőrzésére, a környező mezőgazdasági és erdőterületek megőrzésére, a zöldfelületek és városi nyitott terek arányának további növelésére, a tájhasználat optimalizálására, és projektszintű beavatkozások

megvalósításánál is erősíti a városi levegőminőség és a mikroklíma szempontjainak érvényesítésével.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- A barnamezős, alulhasznosított és/vagy felhagyott, funkcióvesztett területek re-vitalizálása, funkcióváltása
- Magas színvonalú és sokoldalú intézményhálózat, megújított közterület-hálózat, a városi közterületek megújítása, korszerűsítése, közösségi terek kialakítása minden városrész tekintetében
- A leszakadással veszélyeztetett településrészek integrált és harmonikus fejlesztése (mind fizika, mind társadalmi értelemben)
- A városrészek közötti közlekedési kapcsolat minőségi javítása
- A hagyományos tájhasználat erősítése, megőrzése
- A hagyományos tájszerkezet és tájhasználat működőképese hagyományainak és karakterének megőrzése
- Tudatos városi energiagazdálkodás kialakítása, erősítése
- A zöldmezős beruházások visszaszorítása
- Az átszellőzési és ventilációs folyosók tekintetbe vétele településszerkezet alakítása során
- A városi levegőminőség és a mikroklíma javításának figyelembe vétele
- A szerkezeti fejlesztésekkel érintett területek értéknövekedésének érvényesítése;
- Csereterületek lehetőségének feltárása a barnamezős területeken.

2.4.részcél: Megújuló energiaforrások részarányának növelése és energiahatékony építés

A „2.4. részcél: Megújuló energiaforrások részarányának növelése és energiahatékony építés” részcél kihívásai, kiinduló főbb adatok:

Biomassza

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye kiváló adottságokkal rendelkezik a mezőgazdasági eredetű **biomassza energetikai célú hasznosítására**. A mezőgazdasági termelés ágazati megoszlása változatos, a tömegtakarmány termesztésére alkalmas területeken az állattenyésztés került előtérbe, míg az átlagos vagy annál jobb termőhelyi adottságokkal rendelkező területeken a növénytermesztés dominál. Mindennek köszönhetően egyre elterjedtebb a bioenergia előállítása és hasznosítása. **Nyírbátorban Európa egyik legnagyobb, 2 600 MW teljesítményű biogáz üzeme működik** 2002 óta. Az üzem egy szarvasmarha telep és egy baromfifeldolgozó mellé épült, így közvetlenül csővezetéken jut el a hígtrágya és a vágóhídi szennyvíz a fermentációs térbe, csökkentve a szállítási költségeket és biztosítva az üzem folyamatos ellátását

Geotermikus energia

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye földrajzi felépítése és vízföldtani adottságai alapján geotermikus energia feltárása különösen kedvezőnek mondható a Tiszavasvári-Nagyhalász-Kisvárdai-Fehérgyarmat-Nagyecsed-Nagykálló által bezárt terület. Az Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatóság 2003-ban minősítette **gyógyvízzé** a **nyírbátori termálvizet**, amelynek hasznosíthatósága így megoszlik az **egészségturizmus** és a **geotermikus energiatermelés** között. Az önkormányzat több kapcsolódó energetikai projektet is megvalósít: Befejeződött be a Sárkány Wellness és Gyógyfürdő, valamint az általános iskola hőszivattyús rendszerének kiépítése.

Nap- és szélenergia

A napenergia hasznosíthatóságát az átlagos éves napfénytartam határozza meg, ebből a szempontból Nyírbátor helyzete Magyarországon átlagosnak mondható (1900-1950 óra), ami alkalmas napelemes és napkollektoros rendszerek hatékony üzemeltetéséhez. A napenergia használata önkormányzati, vállalkozói és lakossági szinten is egyre elterjedtebb.

A „2.4. részcél: Megújuló energiaforrások részarányának növelése és energiahatékony építés” részcél részletezése:

A cél keretében a **közszolgáltatást nyújtó intézmények energiahatékonyságának fokozása**, épületgépészeti rendszerének energetikai célú korszerűsítése, a megújuló energiaforrások részarányának növelése jelenik meg. Az **uniós célok és elvárások**, s ezzel összefüggésben a rendelkezésre álló források, és a környezet állapotával szemben erősödő általános társadalmi elvárások az energiagazdálkodást a fejlesztések fókuszába állítják. Az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás, a fenntarthatóság szempontjai, az energiafüggőség csökkentésére való törekvés érdekében Nyírbátor Városa tovább kívánja növelni az energiafelhasználásán belül a megújuló energia részarányát. A megújuló energiaforrásokból származó villamosenergia-termelés elősegítése európai uniós és országos szinten is kiemelt jelentőséggel bír. Ezt támasztja alá, hogy **Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Tervében** 2020-ra 14,65%-os megújuló energia részarány elérését vállalta a teljes bruttó végső energiafelhasználáson belül.

Szabolcs – Szatmár – Bereg megyében korábbi évekre zömmel a tűzifa felhasználás volt jellemző. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye földrajzi felépítése és vízföldtani adottságai alapján **geotermikus energia feltárása** különösen kedvezőnek mondható a megyén belül a Tiszavasvári-Nagyhalász-Kisvárdai-Fehérgyarmat-Nagyecsed-Nagykálló által bezárt terület. A napsütéses órák **magas száma és**

besugárzott napenergia mennyisége napelemes és napkollektoros rendszerek telepítéséhez jó adottságot biztosít.

Elsődlegesen a napenergia és a geotermikus energia hasznosításának szélesebb körű igénybe vétele eredményezhet megtakarítást. Kiemelten a nyári hűtés energia igényének kielégítésére hasznosítható napelemek terjesztésével. A föld energiája is, mint megújuló energiahordozó hasznosításra alkalmas. A fejlesztésekkel meg kell oldani a középületek külső határoló szerkezeteinek hőszigetelését, árnyékolását, épületgépészeti és világítási rendszerük korszerűsítését. A tervezett intézkedések megvalósítása során szem előtt kell tartani a klímaváltozással járó káros jelenségek következményeinek minimalizálását, továbbá támogatni szükséges települési szilárd hulladék minél nagyobb arányú újrahasznosítását, illetve energetikai célú felhasználását célzó beruházásokat.

Az energiahatékonyság szempontjait az egyes építkezések esetében is figyelembe kell venni. Ezen a területen az önkormányzati beruházásoknak példamutató gyakorlatot kell kialakítani. Törekedni kell a megújuló energiák hasznosítására az új beruházásoknál, illetve a meglévő épületek energiahatékony átalakítására (pl. utólagos hőszigetelés).

Energiatakarékony építés célkitűzés a meglévő épületállomány energiatakarékos rekonstrukcióját, az alacsony energiafogyasztású és passzív házak építésének ösztönzését célozza.

Az energiafogyasztást tudatosan lehet és kell is befolyásolni. A klímaváltozás fő okozóiként számon tartott ipari nagyvállalatok mellett az egyének szerepe is éppen olyan fontos. A szemléletformálás, azaz az emberek gondolkodásmódjának, viselkedésének, mindennapi szokásainak megváltoztatása az első számú eszköz arra, hogy a fenntartható fejlődés szempontjaival azonosulni tudó, tudatos felhasználói társadalom jöhessen létre. Annak érdekében, hogy a jövő nemzedéke számára a fenntarthatóság társadalmi norma legyen, szükséges átfogó szemléletformáló programok végrehajtása, melyeket a társadalom együttes feladatának kell kezelni. Energia- és klímatudatossági szemléletformáló tevékenységek fokozott megvalósítása szükséges.

A rész cél tekintetében rögzített célállapot, hogy Nyírbátor Városában az energiaellátásának biztosítására egyre növekvő arányban kerülnek hasznosításra a megújuló energiaforrások, s kiemelten kerülnek figyelembe vételre az energiahatékonyság szempontjai mind az új épületek építésénél, mind a meglévő épületállomány felújításánál.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- A megújuló energiaforrások használatának elterjesztését segítő szemléletformálási akciók, figyelemmel a táj- és természetvédelem, valamint a klímaváltozás elleni küzdelem, összehangolt szempontrendszerére
- Kialakult intézményi rendszer épületállományának korszerűsítése, felújítása, megújuló energiahordozók alkalmazása
- A megújuló energiaforrások felhasználásának (pl. napenergia és geotermikus energia) preferálása
- Intézmények energetikai fejlesztése
- Geotermikus energia adta lehetőségek további kiaknázása
- Napenergia hasznosítása
- Biogáz hasznosítása
- Komplex programok, előadások, kampányok megrendezése különböző célcsoportok részére,
- Szakmai konferenciák megrendezése
- Klímatudatossági versenyek szervezése (oktatási intézmények; vállalkozások/intézmények energiateljesítményeinek mérésével),
- Kommunikációs intézkedések (tájékoztató anyagok, honlap, tanácsadó-hálózat)
- A tervezési, szabályozási és támogatási intézkedések (pl.: a lakosság érdekeltté tétele a megújuló energiák használatában, stratégiák készítése)
- A „zöldebb” és hatékonyabb közműmenedzsment (a folyamat minden pontjának monitorozása a vízgazdálkodás, a hulladékgazdálkodás, illetve a középületek hatékonyabb működtetése terén)

2.5.rész cél: Helyi és térségi közlekedési rendszer fejlesztése, modernizálása

A „2.5. rész: Helyi és térségi közlekedési rendszer fejlesztése, modernizálása” rész: célkitűzései, kiinduló főbb adatok:

Nyírbátor közlekedési tekintetben kistérségi szinten **jelentős csomópontnak** tekinthető. A város közlekedését meghatározza a Debrecen Mátészalkával összekötő 471. sz. út és a Nyíregyháza – Nyírbátorral összekötő 4911. sz. út találkozási pontja, átmenő forgalma.

A várostól északra, a 471. sz. főúttal párhuzamosan fut az **M3 autópálya**, amely a városközpontból északnyugati irányban 12 km-re érhető el.

A városi közúthálózat centrális szerkezetű. A legforgalmasabb úthálózati elemei a 471. sz. főút városi szakasza (Debreceni u. – Bajcsy-Zsilinszky u. – Zrínyi u. – Szabadság tér – Szentvér u. – Császári u.), a 4911. j. út városi szakasza (Pócsi u.) valamint a 4915. j. út városi szakasza (Árpád u.). Ezek közül mindegyik 2x1 sávos kialakítású, egyes helyeken körforgalmi csomópont található.

Száz lakosra jutó személygépkocsi száma (db) (2014): **29,2 db**

Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárút hossza (km) (2014): **2,38 km**

Önkormányzati járdák kiépítettsége (1 km kiépített járdára jutó kiépítetlen járda) (2014): **0,86**

Idő szerinti optimalizálás esetén a leggyorsabb út hossza kilométerben a megyeszékhelyig (km) (2014): **44 km**

Idő szerinti optimalizálás esetén a leggyorsabb út hossza kilométerben autópálya csomópontig (km) (2014): **15 km**

Idő szerinti optimalizálás esetén a leggyorsabb út hossza kilométerben Budapestig (km) (2014): **268 km**

A „2.5. rész: Helyi és térségi közlekedési rendszer fejlesztése, modernizálása” rész: részletezése:

Nyírbátor Város fejlődésének egyik kulcstényezője a **települési közlekedés fenntartható fejlesztése**, a **környezetbarát mobilitás feltételeinek megteremtése**. A megközelíthetőség és elérhetőség fontos alapfeltétele a gazdasági fejlődésnek, a kedvezőtlen demográfiai tendenciák megfordításához közvetlen módon is hozzájárulhatnak az ilyen jellegű beruházások.

A város közlekedési infrastruktúrájában számos szűk keresztmetszet beazonosítható, melyek mind a helyben élők, mind pedig a város vonzáskörzetében lakók életminőségére kedvezőtlen hatással vannak.

Bár nem kizárólagosan a város döntési kompetenciájába tartozó és nem csak Nyírbátor Városát érintő (nagy)beruházás, de a **településen átmenő állami tulajdonú közutak felújítása** szükséges.

A belterületi közúti forgalomban továbbra is vannak problémás keresztmetszetek (**közlekedésbiztonsági szempontú fejlesztések**), emellett az alacsonyabb rendű felvezető útszakaszok szűk kapacitása is a belterületi úthálózat fejlesztését igénylik.

A városban kiemelt kérdés a **tömegközlekedés fejlesztése**: az autóbusz megállók helye a rájárási távolságot nézve majdnem mindenhol megfelelő, azonban a leszállóhelyeket előírás szerinti kialakítása illetve átalakítása szükséges. Jelentős beruházást igényel a városi- és térségi **hivatásforgalmú kerékpárút hálózat fejlesztése**, felújítása, bővítése.

A város külső és belső elérhetősége azonban még korántsem nevezhető teljes körűnek. Fejlesztésre szorul az ipari park gyalogos és kerékpáros elérhetősége is, valamint a gyalogút-hálózat további fejlesztése szükséges.

A rész: célkitűzésében rögzített célállapot, hogy Nyírbátor Városa biztonságosan és környezetbarát módokon is könnyen elérhető, kiemelt szerepet tölt be a közlekedési módok közül a tömegközlekedés, az egyéni közlekedési formák közül a kerékpáros közlekedés.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- Hivatásforgalmi kerékpáros közlekedés feltételeinek további fejlesztése
- Környezetbarát közösségi közlekedés kialakítása, s a közlekedésen belüli részarányának növelése a személygépjármű forgalommal szemben
- Közutak fejlesztése, felújítása
- Közlekedésbiztonsági szempontú fejlesztések
- Turisztikai kerékpár-hálózat fejlesztése

3.2.1.3. A „GONDOSKODÓ VÁROS - Jövőjében bízó, nyitott, szolidáris fenntartható társadalom” átfogó cél rész céljai és beavatkozásai

3.1.rész cél: Szolidáris és befogadó társadalom

A „3.1. rész cél: Szolidáris és befogadó társadalom” rész cél kihívásai, kiinduló főbb adatok:

A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 10. mellékletében meghatározott módszertan szerint a KSH végezte el a 2011. évi népszámlálási adatok alapján, az ún. szegregációs mutató kiszámításával. Járasszékhely esetében azok a legalább 50 lakossal rendelkező területek nyilvánulnak szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja a 35%-ot, míg a szegregációval veszélyeztetett területek esetén az érték 30% és 35% közé esik. Nyírbátor város esetében 2 szegregátum azonosítható be, ahol a szegregációs mutató értéke az érintett területen 35% feletti:

1. szegregátum

(Bethlen G. u. - Táncsics u. (nyugati oldal is Széchenyi és Bethlen G. u. között) - Ságvári E. u. mindkét oldala - névtelen u. - Béke u., Gyöngyvirág u., Pipacs u. mindkét oldala - József A. u. páros oldala - Széchenyi u. - Deák F. u. - Béke u.)

Érintett lakónépesség: 2163 fő (2011. évi népszámlálás adatai alapján)

2. szegregátum

(Nyírfa u. nyugati oldala (névtelen u.-tól a Tavasz u.-ig) - Tavasz utca déli oldala (a Nyírfa u.-tól a névtelen u.-ig) - a Tavasz utca mindkét oldala a névtelen u.-tól)

Érintett lakónépesség: 51 fő (2011. évi népszámlálás adatai alapján)

A szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatást 2007. január 1-től, a szociális szakellátást pedig 2008. augusztus 1-től az integrált kistérségi intézményként működő Kistérségi Szociális és Pedagógiai Központ látta el. A feladatátadással Nyírbátor Város Önkormányzata használatba adta az épületeket és berendezéseket, a szakmailag felkészült munkatársakkal bíró intézményét.

A fogyatékkal élők nappali ellátásában az Egyenlő Esélyért Egyesület vállal szerepet. A gyermekvédelmi feladatok ellátásában részt vesz a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Központ.

Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül - 1. szegregátum: **79,9%**

Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül - 2. szegregátum: **58,3%**

Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya - 1. szegregátum: **75,3%**

Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya - 2. szegregátum: **66,7%**

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül – 1. szegregátum: **70,4%**

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül – 2. szegregátum: **54,9%**

A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül – 1. szegregátum: **33,7%**

A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül – 2. szegregátum: **8,3%**

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek átlagos száma (fő) (2014): **1159 fő**

A „3.1. rész cél: Szolidáris és befogadó társadalom” rész cél részletezése:

Cél az alacsony státuszú, teleszerű lakhatási körülmények között élő **marginalizált csoportok mobilizációjának és lakhatási körülményeinek javítása**. A szegregátumok és leszakadással veszélyeztetett településrészek esetében a lakhatási körülményeket javítani kell, a lakások felújításával és a komfortfokozatuk emelésével. Az **érintett településrészek közszolgáltatási, gazdasági-, és egyéb funkciókkal való ellátottságát emelő infrastrukturális fejlesztések** szükségesek (épületek, utak, járdák, zöldfelületek stb. építése, felújítása). A társadalmilag leromlott területek esetében kiemelten fontos az érintett, zömében roma lakosság **szociális kohéziójának az erősítése**. Ezt a közösségformálást erősítő terek, létesítmények és kulturális intézmények fejlesztése szolgálja. Fontos, hogy komplex programok szükségesek, melyek infrastrukturális és soft elemeket ötvöző fejlesztéseket foglalnak magukba, egymás hatását erősítve járulnak hozzá a lakosság szegregálódása és a településrészek leszakadásának az enyhítéséhez.

A társadalmi integráció és a rehabilitáció egyik kulcskérdése, hogy a **hátrányos helyzetű és a megváltozott munkaképességű személyek munkaerő-piaci esélyeit javítani** kell egy magasabb képzettségi szint vagy egy keresettebb szakma megszerzésével.

A cél eléréséhez olyan eszköz nyújthat segítséget, mint pl. a népi kézművesség értékeinek terjesztése, mely egyszerre gazdasági és kulturális tevékenység, közösségformáló módszer és lehetőség, személyiségformáló, identitásalakító erő. A **helyi lakosság identitásának növelése** hosszú távon a civil szféra erősödését eredményezheti, amely jótékony hatással lehet a helyi gazdaság versenyképességére. A civil szervezeteknek törekedniük kell a civil társadalom fejlődésére, szerepet kell vállalni a helyi közösségek megerősítésében, az ehhez elengedhetetlenül szükséges emberi kapcsolatok kialakításában; közösségfejlesztéssel, közösségi munkával **erősíteni kell a társadalmi kohéziót, a helyi identitást**; közre kell működniük a helyi kulturális és természeti örökség közös gondozásában, a hagyományok ápolásában, a helyi tudás megőrzésében és átörökítésében. Ezeken túl aktívan rész kell, hogy vegyenek környezetük fejlesztési elképzeléseinek kialakításában is.

A város már évek óta rendelkezik a **hagyományokra épülő fesztivál programokkal**. Ezen események tematikus programcsomaggá történő átalakításával elérhető a társadalmi kohézió erősítése, szélesítése. A térségi együttműködések kialakítása és ösztönzése turisztikai és gazdasági hasznot jelent a település számára.

Szegregációval veszélyeztetett területek a város hátrányos helyzetű lakossága tekintetében cél, hogy ezeknek a területeknek az elszigetelődését megállítsa a város. Szociális rehabilitációval összekapcsolt komplex programok kidolgozása szükséges, melyek infrastrukturális felzárkóztatáson és a lakókörnyezet, épületállomány megújításán túl kezelik a meglévő társadalmi problémákat (alacsony végzettségűek és jövedelműek magas aránya, kedvezőtlen egészségügyi helyzet), szociális biztonságot teremtenek és javítják az életminőséget.

A város számára nagyon fontos a **képzett fiatalok helyben tartása**. Ehhez a munkahelyen kívül, megfelelő lakás, szabadidős sportolási és szórakozási lehetőség, közösségi életre, találkozássokra alkalmas terek a lakótelepeken és a belvárosban, jó közösségi közlekedés és jó gyermekintézmények szükségesek.

A közszolgáltatásokhoz kapcsolódó infrastruktúrafejlesztés azon szolgáltatások rendszerének minőségi javítását célozza, amelyek meghatározzák az életminőség és a lakossági komfortérzet feltételrendszerét, de jelentős hatással bír a **mikro-térségi szerepkör erősítésére** és a vonzáskörzet szolgáltatásellátottságára. A lakossági ellátás szempontjából a legfontosabb terület és az önkormányzat ezen a területen rendelkezik a legnagyobb döntési súllyal és direkt beavatkozásokkal.

Nyírbátor Város Önkormányzata kiemelt figyelmet kell, hogy fordítson arra, hogy ellátandó közszolgáltatásra irányuló feladatait magas színvonalon, a város lakosságának megelégedésére hajtsa végre. Cél a közszolgáltató rendszereknek minőségi fejlesztése, ügyfélbaráttá tétele.

A demokratikus helyi kormányzás a **jó kormányzást** (demokratikus döntéshozatalt, a döntés előkészítésben való közösségi részvételt, a konszenzusra való törekvést) és a **közönség fenntartható fejlődés melletti elkötelezettségét** jelenti.

Erre alapozva egy **szolgáltató és gondoskodó város** víziója fogalmazódik a következő fejlesztési periódusban, ahol a városi közszolgáltatások ügyfélbarátok és szolidárisak.

A **városi lakosság magasabb szintű bevonása** szükséges a településfejlesztés folyamatába. A fejlesztések intenzívebb társadalmasításával a lakosság adott beavatkozásokkal kapcsolatos elfogadása is nő. A **civil szféra szereplőivel** szükséges intenzívebb **kapcsolattartás**, érintettség esetén adott beavatkozás tervezési folyamatainak bevonásával, a megvalósítás során aktív részvevőként való pozicionálással erősödik az önkormányzati vezetés és a lakosság kapcsolatának minősége. A demokratikus helyi kormányzás feltételezi, hogy az önkormányzat lehetőségeihez képest járuljon hozzá a civil szervezetek működési feltételeinek biztosításához és az egyházak működési feltételeinek biztosításához. Az **önkormányzati rendszer rentabilitásának és hatékonyságának** növelése cél. A hatékonyság növelésének két célja van, egyrészt a költségvetés működési kiadások oldalának csökkentése, azaz a fejlesztésre fordítható pénzeszközök növelése, másrészt a lakosság terheinek csökkentése. Ennek eszköze lehet az intézmények energiaracionalizálása, de a térségi hatókörű intézmények kihasználtságának növelése is.

A rész cél tekintetében rögzített célállapot, hogy Nyírbátor Városának lakói közötti kohézió erős, a többségi társadalom a leszakadással veszélyeztetett réteget re-integrálja, melyben az intézményrendszer is hatékonyan segít. A társadalmi polarizáltság megszűnik. Megvalósul a teljes körű integráció, szegregálódás és a szlömösödés elleni harc (a közbiztonság javítása) sikeres volt, a település minden lakosa hasznos és tudatos tagja a Város társadalmának. Nyírbátor Város lakosságát erős városi identitástudat és lokálpatriotizmus jellemzi. Az önkormányzati vezetőség a helyi civil szervezetekkel nagyfokú és eredményes együttműködés keretében végzi irányító és fejlesztő munkáját, a lakosság elégedettségi foka magas.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- A közösségfejlesztést és a helyi társadalom identitástudatának fejlesztését segítő kulturális rendezvények támogatása, civil és egyházi szervezetek aktív bevonásával
- A közbiztonság javítása, közösségi alapon szervezett közbiztonsági programok megvalósítása
- Integrált – foglalkoztatási, lakhatási, szociális – beavatkozások megvalósítása
- Önkormányzati bérházak építése
- Az időskorúak védelmét és reintegrálását segítő beavatkozások
- A leszakadó vagy leszakadással fenyegetett csoportok – nők, mélyszegénységben élők, romák, fogyatékkal élők, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, idősek – felzárkóztatásának segítése a szociális alapú támogatási rendszer fejlesztésével, adott csoportok reintegrációját segítő akciók megvalósításával
- A civil és egyházi szerveződések, mint a társadalmi kohéziót erősítő szervezetekkel aktív kapcsolat, támogatási rendszer erősítése
- A veszélyeztetett településrészek magas színvonalú és sokoldalú intézményhálózat, megújított közterület-hálózat, a városi közterületek megújítása, korszerűsítése, közösségi terek kialakítása, meglévők minőségi fejlesztése (szociális városrehabilitáció)

A városlakókat a középpontba helyező városi vezetés (kisebb bürokrácia, több elektronikus adat és információ, hatékony kommunikáció az államigazgatás intézményeivel, átláthatóság)

- Az elektronikus és e-ügyintézés fejlesztése, családbarát ügyfélszolgálatok kialakítása, megőrzése
- A közszolgáltatások, közfeladatok ellátásához szükséges infrastruktúra (épület és eszközök) megteremtése, pótlása, fejlesztése
- A szolgáltatások minőségének javítása (módszertani fejlesztések, minőségirányítási rendszerek bevezetése, humán erőforrás-fejlesztés).
- A beavatkozások elfogadását segítő akciók
- A civil egy egyházi szervezetek bekapcsolása a településfejlesztés döntési mechanizmusába, bevonásuk a fejlesztések megvalósítói körébe

3.2.részcél: Egészséges társadalom

Az „3.2. részcél: Egészséges társadalom” részcél kihívásai, kiinduló főbb adatok:

Az **egészségügyi alapellátást** 5 felnőtt, 3 gyermekorvosi, 4 fogászati körzet, 1 iskolafogászati rendelés, 5 körzeti, 3 iskolai-védőnői, iskola-egészségügyi és anyatejgyűjtés-forgalmazás tevékenységei képezik, valamint 4 gyógyszerár működik a városban.

A **Nyírbátori Szakrendelő** 2013. április 1. óta Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház részeként működik, azonban szakellátás nem teljes spektrumú.

Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma (fő) (2014): **1532,4 fő**

Ezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma (db): **0 db**

Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (ezrelék) (2014): **1000 ezrelék**

Az „3.2. részcél: Egészséges társadalom” részcél részletezése:

Nyírbátor Városa kiterjedt szociális és egészségügyi ellátórendszer működtetését biztosítja. A rászoruló lakosság számának emelkedése a központi finanszírozás problémái miatt is szükségesek a fejlesztések. Megkerülhetetlen a **kapacitás bővítése** és a **meglévő intézmények folyamatos felújítása**. A feladatot egyrészt magasabb szintű elvárások kötelezettségként jelenítik meg, másrészt a növekvő igények a lakosság magasabb szintű ellátásának szempontjából teszik fontossá.

A lakosság egészségi állapota alapvetően befolyásolja a humán erőforrások minőségét. Nyírbátor Városa előregedő társadalmi szerkezettel jellemezhető, és a jelenlegi demográfiai tendenciák alapján a jövőben egyre nagyobb szerep hárul majd az egészségügyi ellátórendszerre. A város kezelésében lévő egészségügyi intézményrendszer megfelelő egészségügyi ellátást biztosít, azonban **tárgyi feltételeit fejlesztésre** szorulnak. Fontos mindamellett, hogy az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése a szociális ellátórendszerrel összhangban történjen meg. Kiemelten fontos terület ezen kívül a fiatalok bűnmegelőzéséhez, valamint a hátrányos helyzetű csoportok védelméhez kapcsolódóan a **prevenció** és a **családvédelem erősítése**, szorosan kapcsolódva az egyházi és közösségi kezdeményezésekhez.

A részcél tekintetében rögzített célállapot, hogy Nyírbátor Városának lakossága jó egészségügyi állapotban van, melyet a prevenció és a családvédelem valamint a magas színvonalú ellátásrendszer biztosít.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- Hatékony egészségügyi rendszerek, prevenció és rehabilitáció szélesítése
- A prevenció és egészségmegőrző programok, szemléletformálási akciók az egészségügyi szféra és civil szervezetek bevonásával
- Az egészségügyi és szociális rendszer minőségének fejlesztése mind infrastrukturális, eszközellátottság és tartalmi szempontból
- A demográfiai folyamatok miatti idősök mellett a perifériára szorultak ellátásának, re-integrálásának segítése
- A költséghatékony szociális és egészségügyi ellátórendszer (az adatok integrálása, az egy páciensre vonatkozó információk könnyebb hozzáférhetősége)

3.3.részcél: Kulturált és képzett társadalom

A „3.3. rész: Kulturált és képzett társadalom” rész: céljai, kiinduló főbb adatok:

A **kulturális és szabadidős szolgáltatások** intézményi, szervezeti feltételrendszerét tekintve **Nyírbátor helyzete kedvezőbb**, mint a hasonló méretű vidéki magyar városok többsége. A város kulturális intézményei és közösségi terei széleskörű szolgáltatást nyújtanak, melyek az alábbiak:

- Kulturális Központ
- Városi Könyvtár
- Báthori István Múzeum
- Báthori Várkastély
- a Roma Nemzetiségi Önkormányzat által működtetett Közösségi Ház

Az **általános iskolai oktatást** egyrészt az állami másrészt Nyírbátori Református Általános Iskola látja el. A településen az alábbiak az **oktatott szakmák a középfokú oktatási intézményekben**:

- Báthory István Katolikus Gimnázium és Szakközépiskola (emelt szintű angol, német és informatikai képzés)
- Nyírbátori Bethlen Gábor Középiskola, Szakképző Iskola és Kollégium (szakközépiskolai képzés: informatika, kereskedelem, rendészet szakiskolai képzés: asztalos, eladó, elektronikai műszerész, hűtő- és légtechnikai rendszerszerelő, ipari gépész, kőműves és hidegburkoló, női szabó, villanyszerelő, számítógép-szerelő, karbantartó, szociális gondozó és ápoló, karosszéria lakatos)
- Éltes Mátyás Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Gyermekotthon, Kollégium és Pedagógiai Szakszolgálat (enyhén értelmi fogyatékos gyermekek oktatása-nevelése)

Működő bölcsődei férőhelyek száma (db) (2014): **24 db**

Óvodai férőhelyek száma (gyógyneveléssel együtt) (db) (2014): **500 db**

Egy óvodai férőhelyre jutó óvodások száma (fő) (2014): **0,95 fő**

Egy óvodai férőhelyre jutó 3-5 évesek száma (fő) (2014): **0,75 fő**

Általános iskolai tanulók száma (gyógyneveléssel együtt) (fő) (2014): **1364 fő**

Általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszáma (fő) (2014): **454,7 fő**

Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%) (2014): **14,7%**

Középiskolák száma (gimnázium és szakközépiskola együtt) (db) (2014): **5 db**

Nappali tagozatos középiskolai tanulók száma (a hat-, nyolcévnyolc éves gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt) (fő) (2014): **745 fő**

Más településről bejáró középiskolai iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%) (2014): **85,5%**

Múzeumi látogatók száma (fő) (2014): **3751 fő**

A „3.3. rész: Kulturált és képzett társadalom” rész: részletezése:

A bölcsődébe íratott gyermekek száma évről évre növekszik, ezért a gyermekek napközbeni ellátásának biztosítását intézménybővítéssel szükséges megvalósítani. Nyírbátor Városában bár óvodai kapacitáshiány nincs, a jelenlegi **feladatellátási helyek minőségi fejlesztése** elengedhetetlen.

Az **oktatás intézményrendszerének infrastrukturális és tartalmi megújítása** is szükségessé vált. Az általános iskolák infrastruktúrájának fejlesztése, oktatási kínálatának bővítése (pl. gimnáziumi osztályok, új szakok indítása) elengedhetetlen a tanulók helyben tartása érdekében és az iskolából való lemorzsolódás mérséklésére.

Fontos a **munkaerőpiaci igényekhez illeszkedő képzési kínálat** fenntartása, bővítése a gimnáziumi, szakközépiskolai és szakmunkásképzési, valamint felnőtt levelező oktatás és továbbképzési kínálatában.

A jövőkihívása, hogy a különböző feltételeknek és igényeknek megfelelően minden korosztály megtalálja a számára megfelelő módot kulturális életének kiteljesítésére. Az önkormányzat feladata,

hogy ezeket az alternatívákat biztosítsa úgy, hogy vagy saját maga valósítja meg, vagy pl. civil szervezetekkel együttműködve, azoknak segédkezet nyújtva hívja életre azokat.

Kiemelten fontos, hogy Nyírbátor Városa szem előtt tartsa a helyi igényeket, de ezek a fejlesztések messze túlmutatnak a helyi elvárások teljesítésén, mivel a **kulturális és közművelődési szolgáltatások infrastruktúrájának és kínálatának bővítése** alkalmas arra, hogy a járási igényeket is kielégítse és kiszolgálja, növelve ezzel a város vonzerejét, ismertségét és turisztikai szerepét is.

A gazdasági szerkezetváltás, a **tudás alapú társadalom** teremtette igények folyamatos megújulásra készítik a humán szféra szereplőit. A lakosság képzettségi szerkezetének gazdasági igényekhez igazítása a város, a térség (járás) versenyképességének egyik alappillére. A gyorsan változó gazdasági igényekhez igazodás az intézményrendszer minden elemére hatással van: a korai fejlesztési feladatoktól az általános- és középiskolai képzés készség- és képességfejlesztésén át a szakképzésig, az élethosszig tartó tanuláshoz.

A gazdaságfejlesztő fejlesztések humán erőforrás oldalát a **munkaerő-piaci igényeknek megfelelő, minőségi képzés** (közoktatás, szakképzés, valamint térítéses képzés) és a kutatás teremti meg. Ennek elengedhetetlen részét képezi az oktatásban résztvevők, a lakosság és elsősorban a fiatalok szemléletváltozása, az innováció társadalmi elterjesztése, valamint az ezt szolgáló infrastruktúra fejlesztése.

A rész cél tekintetében rögzített célállapot, hogy Nyírbátor Városában a helyi munkaerő szakmai felkészültsége, motiváltsága kiváló, illeszkedik a kereslethez, a folyamatos tovább- és átképzés lehetőségei rendelkezésre állnak.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- Bölcsődei és óvodai férőhelyek kapacitásának rugalmas alakítása az igényeknek megfelelően
- Az oktatás-nevelési rendszer minőségének fejlesztése mind infrastrukturális, eszközellátottság és tartalmi szempontból. új oktatási módszerek preferálása (közoktatás minőségi fejlesztése: pedagógusképzés, infrastruktúra, innováció az oktatásban)
- A gazdaság igényeihez rugalmasan igazodó középfokú képzési rendszer megteremtése
- A kulturális és közművelődési rendszer minőségének fejlesztése mind infrastrukturális, eszközellátottság és tartalmi szempontból
- A kulturális sokszínűség segítése, programok, akciók szervezése
- A gazdaság és a civil élet szereplőinek bevonása a város kulturális- és sportéletébe
- Közösségi élet támogatása

3.2.2. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A városnak rendelkeznie kell egy olyan hosszú távú jövőképpel, amely egy tudatos értékválasztást tükröz, illetve kijelöli azt a célállapotot, amelyet a város 2030-ra akar elérni. A város jövőképe egy olyan vízió, amely a helyzet meghatározásból származó megállapításon alapul. Az átfogó célok a város középtávú, vagyis 5-7 éves fejlesztéspolitikai céljait rögzítik. A jövőkép elérése érdekében kerülnek meghatározásra az átfogó célok, vagyis a jövőkép teljesülésének előfeltételei. Azokat a középtávon realizálandó fókuszpontokat rögzítik, amely a városfejlesztés súlypontjai lesznek. Esetünkben a célállapot az átfogó célok esetében 2020. év. A településfejlesztési koncepció feladata továbbá részcélok kijelölése, amelyek már főbb fejlesztési területi illetve ágazati irányai lesznek a település fejlesztésének. A célrendszer belső koherenciáját az alábbi ábrák szemléltetik.

Nyírbátor Város Településfejlesztési koncepciójának átfogó céljainak és részcéljainak kapcsolata

	1. GAZDAGODÓ VÁROS <i>A város és vonzáskörzete lakosságának munkát adó gazdasági központ</i>	2. LAKHATÓ VÁROS <i>Jó színvonalú, fenntartható lakókörnyezet, vonzó városközpont</i>	3. GONDOSKODÓ VÁROS <i>Jövőjében bízó, nyitott, szolidáris fenntartható társadalom</i>
Korszerű, hatékony ipar (1.1. rész cél)			
Több lábon álló (diverzifikált) gazdaság (1.2. rész cél)			
A gazdaságfejlesztés támogatása "soft" programokkal (1.3. rész cél)			
Turisztikai fejlesztések és a kapcsolódó szolgáltatások (szuprastruktúra) fejlesztése (1.4. rész cél)			
Minőségi lakókörnyezet megteremtése (2.1. rész cél)			
A környezet védelme (2.2. rész cél)			
A városrészek harmonikus fejlesztése, épített örökség, műemlékek védelme, külterületi fejlesztések és tájhasználat optimalizálása, koncentrált terület-felhasználás (2.3. rész cél)			
Megújuló energiaforrások részarányának növelése és energiahatékony építés (2.4. rész cél)			
Helyi és térségi közlekedési rendszer fejlesztése, modernizálása (2.5. rész cél)			
Szolidáris és befogadó társadalom (3.1. rész cél)			
Egészséges társadalom (3.2. rész cél)			
Kulturált és képzett társadalom (3.3. rész cél)			

(Forrás: saját szerkesztés)

	erős kapcsolat
	közepes kapcsolat
	gyenge vagy nincs kapcsolat

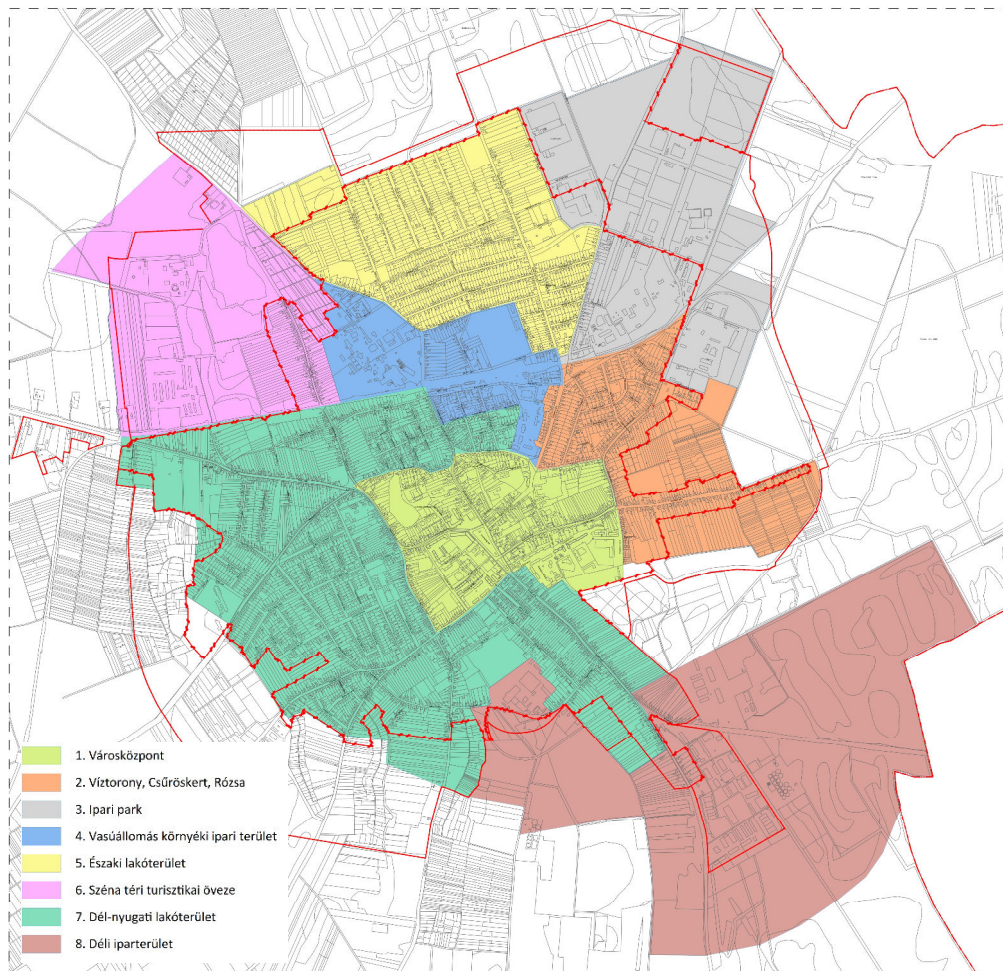
3.2.3. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Nyírbátor beazonosított városrészei hézag- és átfedés-mentesen fedik le a város közigazgatási területét. A városrészekre osztás a szerkezeti terven, valamint a városrészek jelenlegi és tervezett funkcióin alapul (városközpont, lakóterületek, ipari területek megléte illetve azok kialakítási szándéka). Nyírbátorban **8 városrész** került kijelölésre, amelyek egy része külterületeket is érint:

1. Városközpont
2. Víztorony, Csűröskert, Rózsakert
3. Ipari Park
4. Vasútállomás környéki ipari-gazdasági terület
5. Északi lakóterület
6. Széna réti turisztikai övezet
7. Délnyugati lakóterület
8. Déli iparterület

Az elsősorban funkcionális alapon történő lehatárolás eredményeként jelentős különbségek rajzolódnak ki a városrészek népességszámát és lakásállományát tekintve.

Nyírbátor Város városrészei

(Forrás: saját szerkesztés)

Az egyes településrészek vonatkozásában a fentebb meghatározott fejlesztési célok eltérő kontextusban értelmezhetőek a településrészekre, melyek az alábbiakban kerülnek bemutatásra.

Nyírbátor Város Településrendezési Tervéhez
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ - 2024. ÉVI MÓDOSÍTÁS

A településfejlesztési koncepció célrendszerének és Nyírbátor városrészeinek kapcsolata

		Városközpont	Víztorony, Csűrőskert, Rózsakert	Ipari Park	Vasútállomás környéki ipari- gazdasági terület	Északi lakóterület	Széna réti turisztikai övezet	Délnyugati lakóterület	Déli iparterület
GAZDAGODÓ	1.1. Korszerű, hatékony ipar (jellemzően a mezőgazdaság/élelmiszergazdaság terén mezőgazdasági feldolgozó ipar)								
	1.2. Több lábon álló (diverzifikált) gazdaság								
	1.3. A gazdaságfejlesztés támogatása "soft" programokkal								
	1.4. Turisztikai fejlesztések és a kapcsolódó szolgáltatások (szuprastruktúra) fejlesztése								
LAKHATÓ	1.1. Minőségi lakókörnyezet megteremtése								
	1.2. A környezet védelme								
	1.3. A városrészek harmonikus fejlesztése, épített örökség, műemlékek védelme, a külterületi fejlesztések és tájhasználat optimalizálása, koncentrált terület-felhasználás								
	1.4. Megújuló energiaforrások részarányának növelése és energiahatékony építés								
	1.5. Helyi és térségi közlekedési rendszer fejlesztése, modernizálása								
GONDOSKODÓ	3.1. Szolidáris és befogadó társadalom								
	3.2. Egészséges társadalom								
	3.3. Kulturált és képzett társadalom								

Forrás: saját szerkesztés

erős kapcsolat
  közepes kapcsolat
  gyenge vagy nincs kapcsolat

3.3. Településfejlesztési Konceptió (TK) és Integrált településfejlesztési Stratégia (ITS) célrendszereinek összefüggés-vizsgálata

Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, amely kijelöli a középtávon (7-8 év) elérendő fejlesztési célokat, a megvalósítást szolgáló beavatkozások körét és a megvalósítás eszközeit – elsősorban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP), másodsorban az ágazati operatív programok forrásainak felhasználásához, illetve egyéb fejlesztési források mozgósításához, az alábbi célrendszert rögzíti:

Nyírbátor Város ITS célrendszere

(Forrás: Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) – 2016.)

3.3.1. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) átfogó céljai

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) az alábbi átfogó célokat rögzíti:

Á1-ITS: Stabil helyi gazdaság megteremtése:

a gazdasági versenyképesség növelése, kiegyensúlyozott munkaerő-piaci helyzet kialakulása és az értékteremtő foglalkoztatás bővítése.

Á2-ITS: Kulturális értékek és hagyományok átörökítése

a meglévő kulturális örökség és hagyományok megőrzése és fenntartható hasznosítása a város kedvező arculatának és a lakosság helyi identitásának megerősítése céljából.

Á3-ITS: Magas életminőség biztosítása

a lakosság életszínvonalának, életfeltételeinek javítása megfelelő szolgáltatások biztosításával és a társadalmi kohézió erősítésével.

Á4-ITS: Fenntartható város megteremtése

környezettudatos és energiahatékony működés városi, vállalkozói és lakossági szinten a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás céljából

ITS Városi szintű középtávú tematikus célok

Az ITS célrendszerében az átfogó célok megvalósulásához az alábbi középtávú célok járulnak hozzá, amelyek ágazati bontásban kerülnek meghatározásra:

T1-ITS: A versenyképes gazdaság feltételeinek javítása

T2-ITS: A kulturális és idegenforgalmi vonzerő fejlesztése

T3-ITS: A települési környezet és infrastruktúra fejlesztése

T4-ITS: Az energiahatékonyság növelése és a megújuló energiaforrások használatának terjesztése

T5-ITS: A hátrányos helyzetű lakosság komplex felzárkóztatása és társadalmi integrációja

T6-ITS: A nemzetközi szerepkör erősítése

3.3.2. Településfejlesztési Konceptió (TK) és Integrált településfejlesztési Stratégia (ITS) célrendszereinek összefüggés-vizsgálata

Nyírbátor Város Településfejlesztési Konceptiója (TK) célrendszerének Átfogó céljai és az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) átfogó és tematikus céljai az adott területfejlesztési eszköz időbeli hatósugara és az ez alapján eltérő módszertani alapok miatt nem azonosak, azonban természetesen fedik egymást, összeegyeztethetők. A Településfejlesztési Konceptió (TK) a település hosszú távú, 2030. évig vizionált fejlesztésének elvi kereteit teremti meg, míg az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) rövidebb időtávú, a szükséges és tervezett fejlesztések, beavatkozások megfelelő megvalósításához szükséges rövid távú célrendszert teremti meg.

A Településfejlesztési Konceptió „Gazdagodó Város” átfogó céljához rendelt ITS tematikus célok:

T1-ITS: A versenyképes gazdaság feltételeinek javítása

T2-ITS: A kulturális és idegenforgalmi vonzerő fejlesztése

A Településfejlesztési Konceptió (TK) „Gazdagodó város” átfogó célja hosszú távon és integráltan foglalja magában a helyi gazdaság megerősítését célzó beavatkozási területeket, ennek fontos eszközeként rögzítve a turisztikai szektor fejlesztését is. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) fókuszáltabb tematikus célokat fogalmaz meg, külön célként rögzítve a gazdaságfejlesztés területén belül a turisztikai szektort. Az Integrált Településfejlesztési Stratégiában (ITS) bemutatott projektek esetében – lévén, hogy külön tematikus cél alá rendelve találhatók meg – hangsúlyosabban jelennek meg a turisztikai területet érintő beruházások.

A Településfejlesztési Konceptió „Lakható Város” átfogó céljához rendelt ITS tematikus cél:

T3-ITS: A települési környezet és infrastruktúra fejlesztése

T4-ITS: Az energiahatékonyság növelése és a megújuló energiaforrások használatának terjesztése

A Településfejlesztési Konceptió (TK) „Lakható Város” átfogó célja és az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) „**T3-ITS:** A települési környezet és infrastruktúra fejlesztése” tematikus célja ugyanazon kitételeket tömöríti, mindkettő célkitűzés fontos – horizontálisabb természetű - elemei a megújuló energiaforrások részarányának növelése valamint a harmonikus fejlesztésre való törekvés. A „**T4-ITS:** Az energiahatékonyság növelése és a megújuló energiaforrások használatának terjesztése” tematikus cél a Konceptióban a településfejlesztési elvek között is rögzítésre kerül (**Fenntartható növekedés**)

A Településfejlesztési Konceptió „Gondoskodó Város” átfogó céljához rendelt ITS tematikus cél:

T5-ITS: A hátrányos helyzetű lakosság komplex felzárkóztatása és társadalmi integrációja

A Településfejlesztési Konceptió (TK) „Gondoskodó Város” átfogó célja foglalja magában az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) „**T5-ITS:** A hátrányos helyzetű lakosság komplex felzárkóztatása és társadalmi integrációja” tematikus cél egyes elemeit; az emberközpontú, szolgáltató város megteremtésének egészségügyi, szociális, kulturális vetületeit. Mindkettő cél természetesen a szükséges infrastrukturális beruházásokon túl tartalomfejlesztő beavatkozásokat is előír, kiemelve a tartalomfejlesztő elemek fontosságát.

A „**T6-ITS**: A nemzetközi szerepkör erősítése” tematikus cél a Konceptió esetében nem került célként megfogalmazásra, hiszen mind a gazdaságfejlesztés, mind a társadalmi fejlesztés fontos paramétere a nemzetközi kapcsolatrendszerbe való ágyazódottság növelésére való törekvés.

TK és ITS célrendszer összefüggés-vizsgálata

Településfejlesztési Konceptió (TK) Átfogó célja				
Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) hozzárendelt céljai	Átfogó	Á1-ITS - <i>Stabil helyi gazdaság megteremtése</i>	Á2-ITS - <i>Kulturális értékek és hagyományok átörökítése</i> Á4-ITS: <i>Fenntartható város megteremtése</i>	Á3-ITS – <i>Magas életminőség biztosítása</i>
	Tematikus	T1-ITS: <i>A versenyképes gazdaság feltételeinek javítása</i> T2-ITS: <i>A kulturális és idegenforgalmi vonzerő fejlesztése</i>	T2-ITS: <i>A kulturális és idegenforgalmi vonzerő fejlesztése</i> T3-ITS: <i>A települési környezet és infrastruktúra fejlesztése</i> T4-ITS: <i>Az energiahatékonyság növelése és a megújuló energiaforrások használatának terjesztése</i>	T5-ITS: <i>A hátrányos helyzetű lakosság komplex felzárkóztatása és társadalmi integrációja</i>

(Forrás: saját szerkesztés)

3.4. A célrendszer illeszkedése az Európai Unió, a hazai és a megyei fejlesztési célokhoz

3.4.1. EU 2020 stratégia

Az EU 2020 stratégia sikeres megvalósításában a városoknak kiemelkedő szerep jut. A jövőbeni kohéziós politika célul tűzi ki az integrált várospolitikát ösztönzését, amely elősegíti a fenntartható városfejlesztést, s ezzel erősíti a városok kohéziós politikában betöltött szerepét. Alapelveként fogalmazódik meg, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alapnak olyan integrált stratégiákat kell támogatnia a fenntartható városfejlődés érdekében, amely célul tűzi ki a várostérségeket érintő gazdasági, környezeti, éghajlattal összefüggő és társadalmi problémák kezelését. Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó EU stratégiához, illetve az egyes alapok célkitűzéseire, többek között a gazdasági, társadalmi és területi kohézióhoz történő hozzájárulás érdekében minden egyes európai strukturális és beruházási alap tematikus célkitűzéseinek és Nyírbátor Város Településfejlesztési Konceptiójának célrendszerét az alábbi táblázat mutatja be:

A településfejlesztési koncepció célrendszerének és az EU 2020 stratégia célkitűzéseinek kapcsolata

	GAZDAGODÓ VÁROS	LAKHATÓ VÁROS	GONDOSKODÓ VÁROS
1. Kutatás, technológia-fejlesztés és innováció erősítése			
2. Információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés és ezek minőségének fejlesztése			
3. Kis- és közepes vállalkozások, agrárszektor és halászati szektor versenyképességének fejlesztése, vízkultúrák támogatása			
4. Az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás elősegítése minden ágazatban			
5. A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése és kockázat-megelőzés és -kezelés			
6. Környezetvédelem és erőforrás-hatékonyság ösztönzése			
7. A fenntartható közlekedés fejlesztése és a kulcs hálózati infrastruktúrák szűk keresztmetszeteinek feloldása			
8. A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása			
9. A társadalmi befogadás segítése és a szegénység elleni harc			
10. Befektetés az oktatásba, készségekbe és az élethosszig tartó tanulásba			
11. Intézményi kapacitások fejlesztése és hatékony közigazgatás			

(Forrás: saját szerkesztés)

	erős kapcsolat
	közepes kapcsolat
	gyenge vagy nincs kapcsolat

3.4.2 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció (OFTK)

Az OFTK a kormányzati fejlesztéspolitika 2030, illetve 2014-2020 között megvalósítandó stratégiai céljait, prioritásait jelöli ki. A koncepcióban foglaltak szerint Magyarország 2030-ban Kelet - Közép Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal. Ennek érdekében az OFTK négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt, valamint 13, az átfogó céloknál egyenként jóval szűkebb tárgykörű ágazati és területi specifikus célt fogalmaz meg. A településfejlesztési koncepciójában megfogalmazott célrendszer illeszkedését az OFTK átfogó célkitűzésekhez a következő oldalon található táblázat foglalja össze:

A Településfejlesztési koncepció célrendszerének és az OFTK célkitűzéseinek kapcsolata

		GAZDAGODÓ VÁROS	LAKHATÓ VÁROS	GONDOSKODÓ VÁROS
Szakpolitikai	Versenyképes, innovatív gazdaság			
	Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság			
	Élteképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése			
	Kreatív tudástársadalom, piacépes készségek, K+F+I			
	Értékutatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom			
	Jó állam, szolgáltató állam és biztonság			
	Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme			
Területi	Az ország makro-regionális szerepének erősítése			
	A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat			
	A vidéki térségek népességeltartó erejének növelése			
	Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése			
	Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése			
	Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása			

(Forrás: saját szerkesztés)

	erős kapcsolat
	közepes kapcsolat
	gyenge vagy nincs kapcsolat

3.4.3 Szabolcs – Szatmár – Bereg Megye Területfejlesztési Konceptiója

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2014-ben elfogadott területfejlesztési koncepciója három átfogó és 4 tematikus, illetve 3 területi stratégiai célt jelölt ki. Az átfogó célok ötvözik a megye legfontosabb gazdaságpolitikai, társadalompolitikai, ökológiai kihívásokra adott válaszait.

Átfogó célok illeszkedése:

Az aktív megye – Értékteremtő közfoglalkoztatás és az aktivitás növelése: Az aktív megye átfogó cél a foglalkoztatási, munkaerő piaci kérdéseket és a munkahelyteremtéssel kapcsolatos gazdaságfejlesztési célokat integrálja. Nyírbátor Város Településfejlesztési Koncepciójának „GAZDAGODÓ VÁROS” átfogó célja teljes mértékben összhangban áll Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ezen átfogó céljával, mindkét koncepció egyik fő célja a foglalkoztatás és aktivitás növelése.

A szolidáris megye – A szegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása: A szolidáris megye Szabolcs-Szatmár-Bereg megye leégetőbb társadalmi, szociális problémáira és a tartós leszakadással veszélyeztetett térségek felemelésére fogalmazza meg a legfontosabb fejlesztési stratégiákat. Ezzel Nyírbátor Város Településfejlesztési Koncepciójának „GONDOSKODÓ VÁROS”, illetve „LAKHATÓ VÁROS” átfogó céljai teljes mértékben összhangban állnak, mindkét koncepció fő célkitűzései között szerepel a társadalmi különbségek csökkentése, a lakosság életminőségének növelése.

A vonzó megye – Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése: A vonzó megye azokat a fejlesztéspolitikai irányokat jelöli ki, amelyek egy ideális és fenntartható ökológia állapotot megtartása mellett egy befektető- és vállalkozásbarát üzleti környezetet hoznak létre, a helyi közösségek életminőségét javítják és az ide érkező turisták igényeit, szükségleteit is kielégítik. Gyakorlatilag ugyanezek a célok jelennek meg Nyírbátor Város jövőképében és átfogó célkitűzésében.

A Nyírbátor Településfejlesztési Koncepciójában megfogalmazott részcélok illeszkedését Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területfejlesztési koncepciójának stratégiai céljaihoz az alábbi táblázat mutatja be.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Településfejlesztési Koncepció stratégiai céljai	Nyírbátor Város Településfejlesztési Koncepció kapcsolódó átfogó céljai
1. Versenyképes élelmiszergazdaság: Az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon	1. GAZDAGODÓ VÁROS
2. Zöld megye: Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás	3. LAKHATÓ VÁROS
3. Proaktív megye: A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása	1. GAZDAGODÓ VÁROS
4. Képzett megye: Rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet kialakítása	4. GONDOSKODÓ VÁROS
5. Fejlett centrum: A nyíregyházi agglomerációnak mint gazdasági, foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése	-
6. Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok: A megyei gazdasági decentrumainak és járásközpontjainak funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése	1. GAZDAGODÓ VÁROS 3. LAKHATÓ VÁROS
7. Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák: A megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése	1. GAZDAGODÓ VÁROS 3. LAKHATÓ VÁROS

(Forrás: saját szerkesztés)

4. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

4.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (ITS) belügyminisztérium általi támogatás segítségével – a Belügyminisztérium támogatást nyújtott a járásszékhely önkormányzatok részére a 2014-2020-as fejlesztési időszakra vonatkozóan a releváns jogszabálynak megfelelő településfejlesztési koncepciók és integrált településfejlesztési stratégiák kidolgozására - a Belügyminisztérium által kiírt „Vállalkozási szerződés Integrált Településfejlesztési Stratégiák elkészítésére” tárgyú közbeszerzési eljárás Észak-Alföld régió vonatkozó része tekintetében nyertes konzorcium készítette el.

Azonban a Településfejlesztési Koncepció előkészítése részeként felülvizsgálatra kerül a jelenlegi tervezés első fázisában a vonatkozó Megalapozó Vizsgálat (MV), amely a 314/2012. (XI.8.). Korm. rendelet által előírt tartalmi követelményeknek megfelelően – a 2011-es népszámlálás és a legfrissebb statisztikai adatok feldolgozásával - készült, így valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti adatot tartalmaz, amely a településrendezési eszközök elkészítéséhez szükséges.

A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatokat a kijelölt átfogó és részcélok mentén lehet kijelölni. Az adatok körének kijelölésekor elsődleges szempont, hogy ezen adatokkal a kívánt változások mérhetőek legyenek.

Tervezett indikátorok meghatározása

Indikátor neve	Indikátor definíciója	Mértékegység	Forrás	Adatgyűjtés gyakorisága
Gazdasági fejlődés indikátorai				
A városi gazdaság teljesítménye	Működő gazdasági szervezetek és egyéni vállalkozók éves nettó árbevétele (cél: növekedés)	millió Ft	NAV	Éves
Vállalkozások száma	Működő vállalkozások száma	db	KSH	Éves
Vállalkozások által aktivált beruházások volumene		millió Ft	NAV	Éves
Vállalkozói szerkezet	A helyi vállalkozások megoszlása a foglalkoztatotti létszám alapján	fő	KSH	Éves
Újonnan betelepült vállalkozások száma	A településre újonnan betelepült vállalkozások száma	db	Polgármesteri Hivatal	Éves
Vállalkozások jövedelmezősége	Iparűzési Adó növekedésének vizsgálata	Ft	Polgármesteri Hivatal	Éves
A város kereskedelmi szolgáltatásai	Kiskereskedelmi egységek száma	db	KSH	Éves
A városban élők munkajövedelme	A foglalkoztatottak éves munkajövedelme	millió Ft	NAV	Éves
Munkanélküliségi ráta	A munkanélküliek aránya a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva	%	KSH	Éves
Foglalkoztatottsági ráta	A foglalkoztatottak aránya a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva	%	TEIR	Éves
Aktivitási ráta	Az aktív korú népesség aránya a teljes lakónépességben belül	%	KSH	évente

Nyírbátor Város Településrendezési Tervéhez
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ - 2024. ÉVI MÓDOSÍTÁS

Indikátor neve	Indikátor definíciója	Mértékegység	Forrás	Adatgyűjtés gyakorisága
Vendégéjszakák száma	Kereskedelmi és magán szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (cél: növekedés)	vendég-éjszaka	KSH	Éves
Társadalom fejlődés indikátorok				
Lakónépesség száma	A településen élők száma	fő	KSH	évente
A város korszerkezete	0-14 éves és a 60 év fölött korosztály aránya a népességen belül, öregedési index értékelése	%	KSH	évente
Vándorlási egyenleg	A településre el és a településre beköltözők arányának vizsgálata	%	KSH	évente
Születések száma	Élve születések számának vizsgálata a lakónépességen belül	fő	KSH	évente
A városi lakosság jövedelme	Átlagkereset vizsgálata	Ft	NAV	Évente
Aktív kereső nélküli háztartások száma	Az aktív kereső nélküli, aktív korú taggal rendelkező háztartások száma	db	KSH Népszámlálások	10 évenként
A társadalom elszegényedése	segélyezettek száma és megoszlása az egyes segélyezési típus alapján	%	Szociális iroda	Évente
Szegregátumok, szegregációval veszélyeztetett területek népességszáma	A szegregált körülmények között élők száma	fő	Polgármesteri Hivatal	Éves
Társadalmi önszerveződés fejlődése	Civil szervezetek száma	db	Polgármesteri Hivatal	Éves
Települési környezet				
Rehabilitált városi terület nagysága	Városfejlesztési beruházással érintett terület nagysága	m2	Polgármesteri Hivatal	Éves
Barnamezős területek funkcióváltása	Hasznosított funkcióvesztett épületek, barnamezős területek nagysága		Polgármesteri Hivatal	Éves
A város funkcióbővülése	Új közszolgáltatások száma a városban	db	Polgármesteri Hivatal	Éves
Rehabilitált lakásállomány nagysága	A felújítással, energetikai korszerűsítéssel érintett lakások aránya a lakótelepeken	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
Megújuló energiák felhasználásának növekedése	Megújuló energiák használatának aránya a város teljes energia felhasználásán belül	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
Energia megtakarítás mértéke a közintézmények működtetésében	A városi közintézmények energiafogyasztásának csökkenése	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
Kerékpárutak hossza	Bel- és külterületén lévő kerékpárutak hossza	km	Polgármesteri Hivatal	Éves
Zöldfelületek nagyságának növekedése	Zöldfelületek aránya a városi területekhez viszonyítva	%	Polgármesteri Hivatal	Éves

Nyírbátor Város Településrendezési Tervéhez
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ - 2024. ÉVI MÓDOSÍTÁS

Indikátor neve	Indikátor definíciója	Mértékegység	Forrás	Adatgyűjtés gyakorisága
Lakossági elégedettség javulása	Primer felmérés keretében évente kérdőíves felmérés elvégzése a lakosság körében	%	Polgármesteri Hivatal,	Éves
Kulturális rendezvények résztvevőinek száma	Színházi előadások látogatóinak száma + kulturális és ismeretterjesztő rendezvények résztvevőinek száma (cél: növekedés)	fő	Polgármesteri Hivatal,	Éves

4.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

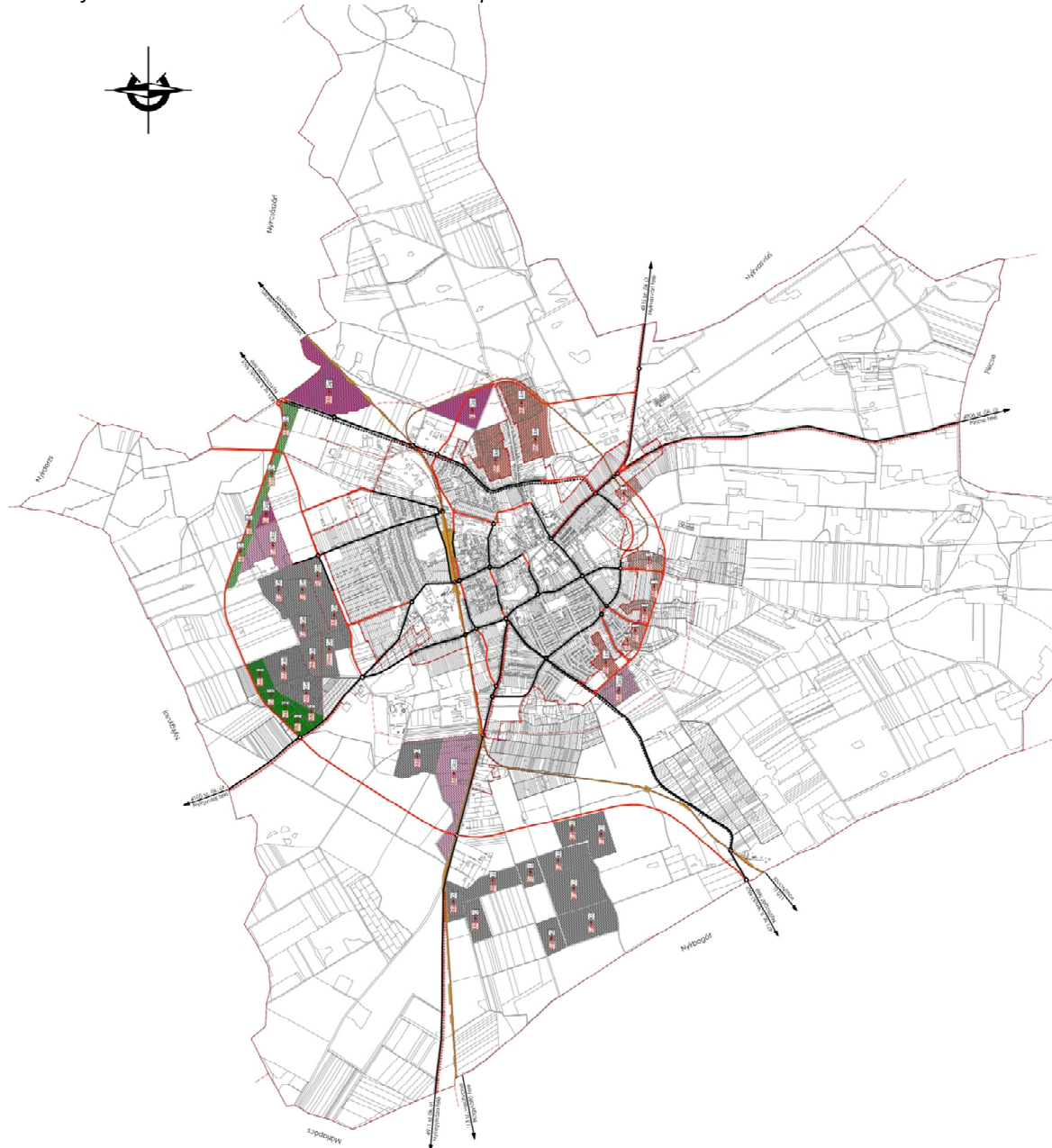
Terület-felhasználást érintő beavatkozások:

- Kereskedelmi szolgáltató terület kialakítása a 4911 sz. ök. úttól (Nyíregyháza felé) északra
  - Általános mezőgazdasági területből kereskedelmi szolgáltató terület: 26,65 ha
- Különleges városi idegenforgalmi és szabadidő centrum területének kialakítása a 4911 sz. ök. úttól (Nyíregyháza felé) északra, a 0390/37; 0390/43; 0390/44; és a 0390/22 hrsz-ú telkek északi részén
  - általános mezőgazdasági területből különleges turisztikai terület: 15,00 ha
- Gazdasági erdőterület kialakítása a település északi részén
  - kertes mezőgazdasági területből gazdasági erdő terület kialakítása: 8,26 ha
  - általános mezőgazdasági területből gazdasági erdőterület kialakítása: 9,76 ha
  - védelmi erdő terület átminősítése gazdasági erdő területté: 2,37 ha
- Kereskedelmi szolgáltató terület kialakítása a 083/4; 084 és a 085/3-5 hrsz-ú telkeken, a belterületi határtól északra
  - védelmi erdő területből kereskedelmi szolgáltató terület: 15,42 ha
- Ipari gazdasági terület kialakítása a belterületi határtól északra
  - védelmi erdő területből ipari gazdasági terület: 3,25 ha
- Védőerdősáv kialakítása a település észak-keleti részén
  - általános mezőgazdasági területből védő erdő: 15,65 ha
  - ipari gazdasági területből védőerdő: 3,51 ha
- Általános mezőgazdasági területből ipari gazdasági terület kialakítása a település észak-keleti részén (közigazgatási határ mentén)
  - általános mezőgazdasági területből ipari gazdasági terület: 29,04 ha
- Ipari terület kialakítása belterületen a 0137 hrsz-ú terület igénybevételével
  - gazdasági erdő területből ipari gazdasági terület: 14,74 ha
- Kertvárosias lakóterület a belterület keleti részén
  - általános mezőgazdasági területből kertvárosias lakóterület: 41,36 ha
- Falusias lakóterület kialakítása a település déli részén
  - kertes mezőgazdasági területből falusias lakóterület kialakítása: 10,20 ha
  - általános mezőgazdasági területből falusias lakóterület: 11,69 ha
- Kertvárosias lakóterület a belterület dél nyugati részén
  - általános mezőgazdasági területből kertvárosias lakóterület: 6,36 ha
- Kereskedelmi szolgáltató terület kialakítása a 471 sz. II. rendű főút (Nyírbogát felé) mentén
  - általános mezőgazdasági területből kereskedelmi szolgáltató terület: 10,16 ha
- Különleges mezőgazdasági üzemi terület kialakítása a település nyugati részén
  - gazdasági erdőterületből különleges üzemi terület: 84,62 ha
  - kertes mezőgazdasági területből különleges üzemi terület: 8,03 ha
  - általános mezőgazdasági területből különleges üzemi terület: 16,68 ha

Infrastrukturális változások

- Elkerülő úthálózat
  - a 471 sz. II. rendű főút északi elkerülő szakasz: 8,89 km
  - a település keleti elkerülő szakasz: 2,51 km
  - a település déli elkerülő szakasz: 2,31 km
- Tervezett kerékpárutak
  - 4105 sz. ök. út mentén (Nyírgyulaj felé): 1,50 km
  - 4915 sz. ök. út mentén (Nyírvasvári felé): 2,48 km
  - 4906 sz. ök. út mentén (Piricse felé): 3,64 km
- Belterületi gyűjtő utak: 10,06 km

Terület- felhasználást érintő beavatkozások térképe

(Forrás: Saját szerkesztés)

4.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

A kulturális örökség védelmét a 2001. évi LXIV. törvény szabályozza. A törvény hatálya a régészeti örökségre, műemléki értékekre, kulturális javakra terjed ki. A művi értékeket is magába foglaló fejlesztések szabályozási kereteinek meghatározásánál, elsődleges szempont kell, legyen az adott érték védelme mellett a hasznosítására irányuló infrastrukturális beruházás szigorú kereteinek rögzítése egyedi jelleggel. Továbbá a közvetlen környezet illeszkedési elvét is, különös tekintettel lakó és gazdasági területek határvonalánál. A helyi építési szabályzatban a feltétel rendszerét ki kell dolgozni, figyelembe véve a fenntarthatóságot.

Nyírbátor közigazgatási határában található nyilvántartott régészeti lelőhelyek

azonosító	név	leírás	HRSZ
22730	Báthori rezidencia	A Báthori-család középkori rezidenciájának maradványai húzódnak a lelőhelyen.	2507, 2506, 2450, 2508, 2549, 2451/1, 2451/2
30692	Református templom	Gótikus templom és kápolna maradványai.	2030, 2029, 2027, 2031/1
32025	Minorita templom	Gótikus templom és barokk kolostor maradványai.	1939/1, 1939/2, 1940/8, 1940/9, 1945, 1930
53481	Piricsei földvár	Ismeretlen korú mesterséges erődítés.	0248/3, 0248/5, 0248/6, 0248/7, 0248/8, 0246/1, 0245/28, 0245/9, 0244/6, 0234/38, 0244/4, 0243
53482	Földvár	Ismeretlen korú mesterséges erődítés.	7730/2, 7731, 7733, 7734, 7741/2, 7742, 7743, 7744, 7745, 7746, 7747, 7748, 7749, 7750
53483	Ófehértó felé vezető út	A nyíregyházi Jósa András Múzeum régészei 1972-ben tartott helyszíni szemle során egy késő bronzkori településre utaló kerámiatöredékeket gyűjtöttek.	0383/15, 0383/3, 0383/7, 0383/10, 0383/12, 0383/13
54212	Kőolajtárolótól K-re	Helyszíni szemle során ismeretlen korú településre utaló kerámiatöredékek kerültek felszínre.	0298/1, 0297/31, 0297/29
54861	Bátori utca	A középkori mezőváros már a középkorban is meglévő utcája. Az utcában a középkori mezőváros maradványai húzódnak.	2526, 2508, 2548, 2549, 2012/1, 2013, 2014, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2026, 2027, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2524/1, 2524/2, 2524/3, 2039, 2004/4, 2010/8, 2011/1, 2011/2, 2010/4, 2523, 2525/8, 2010/7, 2010/3
55151	Ipari park, egykori lőtér területe	A 2006-ban végzett helyszíni szemle és rövid ásatás során egy őskori, bronzkori település maradványai kerültek felszínre.	081/3

Nyírbátor Város Településrendezési Tervéhez
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ - 2024. ÉVI MÓDOSÍTÁS

55334	Ipari park, Derzsi-út mente	A tervezett ipari park területén 2006-ban végzett helyszíni szemle során egy őskori, bronzkori település maradványai kerültek felszínre.	0119/23, 0119/12
55335	Ipari park, Derzsi-út mente II.	A tervezett ipari park területén 2006-ban végzett helyszíni szemle során egy őskori, bronzkori település maradványai kerültek felszínre.	0119/14, 0119/15, 0119/17, 0119/12, 0119/35, 0119/48, 0119/49
55336	Borbély-kúti-tábla	A tervezett ipari park területén 2006-ban végzett helyszíni szemle során egy őskori, bronzkori település maradványai kerültek felszínre.	0115/6, 0112, 0113, 0115/7, 0115/8, 0115/9
58718	Debreceni út	2008-ban végzett helyszíni szemle során őskori-bronzkori településre utaló kerámiatöredékeket gyűjtöttek a felszínen.	0309/54, 0309/14, 0309/9
67027	Derzsi út mente	A Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat által 2008-ban végzett régészeti terepbejárás során gyűjtöttek a felszínen kerámiatöredékeket.	0119/17
65494	Gyékényes	A Bátortrade Kft tervezett biogázvezetéke nyomvonalában került a felszínre a lelőhely.	0214, 0218, 0207/4, 0207/3
67619	Király-völgyi-dűlő I.	A Bátortrade Kft tervezett biogázvezetéke nyomvonal mentén végzett terepbejárás során gyűjtöttek a felszínen, őskori, Árpád-kori, középkori kerámiatöredékeket.	0207/4, 0214, 0218
67629	Király-völgyi-dűlő II.	2009-ben végzett régészeti terepbejárás során gyűjtöttek a felszínen Árpád-kori, középkori kerámiatöredékeket a felszínen.	0218
67633	Király-völgyi-dűlő III.	2009-ben végzett régészeti terepbejárás során gyűjtöttek a felszínen szarmata és Árpád-kori kerámiatöredékeket.	0207/4, 0214, 0218
66842	Kátai-dűlő	2009-ben végzett régészeti terepbejárás során gyűjtöttek a felszínen bronzkori, Árpád-kori, középkori kerámiatöredékeket.	0196, 0195, 0197/11, 0193, 0194
71045	Pál-kúti-dűlő	2009-ben végzett régészeti terepbejárás során gyűjtöttek a felszínen őskori kerámiatöredékeket.	030/2, 030/3, 030/4, 030/5, 030/6, 030/7, 030/8, 030/9, 030/1
71047	Pál-kúti-dűlő II.	2009-ben végzett régészeti terepbejárás során gyűjtöttek a felszínen őskori és szarmata kerámiatöredékeket.	0174/42, 029, 030/9, 030/8, 028, 030/7, 030/6, 030/5, 030/4, 030/3, 030/2
71049	Uraság tagja I.	2009-ben végzett régészeti terepbejárás során gyűjtöttek a felszínen őskori, vaskori kerámiatöredékeket.	053/5, 053/4
71051	Uraság tagja II.	2009-ben végzett régészeti terepbejárás során gyűjtöttek a felszínen őskori kerámiatöredékeket.	031/1, 053/2, 030/4, 030/3, 053/4, 053/3, 030/2

Nyírbátor Város Településrendezési Tervéhez
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ - 2024. ÉVI MÓDOSÍTÁS

71053	Bodin-lapos	2009-ben végzett régészeti terepbejárás során gyűjtöttek a felszínen Árpád-kori, középkori kerámiatöredékeket.	0169
73281	Szennyvíztelep	2010-ben végzett régészeti terepbejárás során gyűjtöttek a felszínen Árpád-kori, középkori kerámiatöredékeket.	0241
74147	Nagy-bóni-szőlő, Vajai (III.)-főfolyástól északra	2010-ben Nyírbátor szennyvízcsatornázásához készített örökségvédelmi hatástanulmány készítése során került sor az őskori-neolit, és Árpád-kori lelőhely térképezésére.	016/1, 015, 016/2, 016/3, 016/4, 016/5, 016/6, 016/7
74145	Új Barázda Tsz-től keletre 1.	2010-ben Nyírbátor szennyvízcsatornázásához készített örökségvédelmi hatástanulmány készítése során került sor a szarmata, és Árpád-kori lelőhely térképezésére.	0207/2, 0207/5
75713	Hordós-kút	2010-ben végzett terepbejárás során került sor a lelőhely térképezésére.	0371/5
77799	Középkori település	A középkori mezőváros maradványai.	1874, 2069/2, 1940/8, 1930, 1939/1, 1939/2, 1927/1, 1927/4, 1940/9, 1945, 1931/2, 1931/4, 1970/6, 1938, 1937, 1936, 1935, 1934/2, 1934/1, 1933/2, 1933/1, 1932, 1926, 1957, 1962, 1963, 1964, 1970/5, 1970/1, 1970/3, 1965, 1966/1, 1969, 1931/5, 1968/2, 1970/4, 1966/2, 2525/5, 1987/2, 2004/5, 2003/1, 2520, 1987/1, 1987/3, 2002, 2010/3, 2025, 2039, 2004/4, 2003/2, 2005, 2004/1, 2010/4, 2009, 2008/2, 2007, 2006/1, 2004/3, 2508, 2526, 2524/1, 2524/3, 2524/2, 2523, 2525/8, 2014, 2016, 2019, 2018, 2017, 2012/1, 2010/7, 2525/4, 2006/2, 2522, 2521, 2013, 2525/7, 2011/1, 2011/2, 2010/8, 2006/3, 2008/1, 2525/6, 1948, 1820, 1830, 2117, 1867, 1868, 1869, 1946, 1940/3, 1940/6, 1944/1, 1943/1, 1942/1, 1941/2, 1942/2, 1943/2, 1944/2, 1940/4, 1940/5, 1940/7, 1947, 1949, 1865, 1866, 1870, 1871, 1873, 1872, 1863, 1862, 1861, 1860, 1859, 1951/2, 1951/1, 2001/3, 2001/4, 2030, 2029, 2450, 2549, 2225, 2527/4, 2535, 2548, 2536, 2546/1, 2546/2, 2547, 2546/3, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2026, 2027, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514,

Nyírbátor Város Településrendezési Tervéhez
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ - 2024. ÉVI MÓDOSÍTÁS

			2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2031/2, 2033, 2034, 2035, 2036/1, 2036/2, 2036/3, 2037, 2226, 2069/1, 2068, 2063, 2062, 2059, 2058, 2055, 2054, 2040/1, 2032, 2040/2, 2451/2, 2031/1, 2507, 2451/1, 2506, 1950, 1952/1, 1953, 1954, 1955, 1952/3, 1952/4, 1858, 1857, 1959/2, 1959/1, 1994/6, 1993, 1997/1, 1999, 1994/1, 1959/3, 1992, 1994/5, 1991, 1990, 1988, 2070, 1856, 1854, 1853, 1989/1, 2076, 2075, 1997/2, 1998, 2000/1, 2000/2, 1994/3, 1994/4, 1989/2, 2051, 2056, 2050/2, 2049, 2050/1, 2048, 2047, 2046/2, 2041, 2042, 2044, 2043, 2045, 1995, 1994/2, 2053, 2052, 2038, 1996, 2074/2, 2527/3, 2527/1, 2528/3, 2528/5, 2528/6, 2528/2, 2057, 2073, 2160/1, 2157, 2156, 2072, 2071, 2155, 2065, 2061, 2066, 2064, 2060, 2067, 2228, 2227, 2453/2, 2505/6, 2230, 2452, 2229/2, 2229/1, 2504, 2503/1, 2533, 2532, 2534/2, 2534/1, 2537, 2543, 2545, 2501/6, 2540, 2541, 2539, 2492, 2493, 2494, 2496, 2497, 2503/2, 2501/4, 2501/3, 2501/2, 2501/7, 2531/3, 2531/2, 2531/1, 2530/2, 2530/1
77983	Váradi-tag	2011-ben végzett terepbejárás során került sor a lelőhely térképezésére.	0392/3, 0386/1, 0390/9, 0392/4, 0392/2, 0391/1
77815	Kossuth utca	A Várostarténeti Sétány kivitelezése során kerültek felszínre a középkori mezőváros maradványai.	1987/3, 1957, 1962, 1963, 1964, 1965, 2000/1, 2000/2, 1987/2, 1987/1, 1959/2, 1959/1, 1959/3, 2002, 2001/3
84347	Nyírjes- dűlő		0194/13, 0194/11, 0194/7, 0232/2, 0232/3, 0232/4

A nyíregyházi Jóna András Múzeum Régészeti Adattárának feljegyzései alapján további régészeti lelőhelyek valószínűsíthetők még Nyírbátor határában, azonban a kevés és pontatlan helymegjelölések miatt ezek pontos beazonosítása nem lehetséges.

Vincellér-hát

Nyírgyulaj felé vezető út mellett lévő Földmívesszövetkezet területén krumplisverem ásásakor őskori régészeti leletek kerültek felszínre.

Nyírbátor határa

1914-ben szántás során került a felszínre II. Teodosius arany solidusa, amely Erdész Miklós ajándékaaként került múzeumba.

Liget

U. Szabó Elek telkén, az udvar végében 1925-ben több bronzkori bronztárgy került a felszínre, a telken Kiss Lajos hitelesítő ásatást is végzett, amikor további tárgyak kerültek múzeumba.

Nyírbátori Bátorliget

U. Szabó Elek küldött be innen egy bronz köpüs vésőt amely 200 méterre volt az 1925-ben előkerült bronz halmazlelettől.

Lucsik Ferenc tanyája

1925-ben egy középkori vaslándzsa került innen a múzeumba.

Nyírbátor határa

1912-ben Erdélyi Farkas nyírbátori főjegyző ajándékaaként került be a múzeumba egy bronzkori tokosbalta.

Nyírbátor határa

1914-ben Balogh Ferenc nyugalmazott igazgató ajándékaaként került be a múzeumba 5 darab ezüstpénz.

Nyírbátor határa

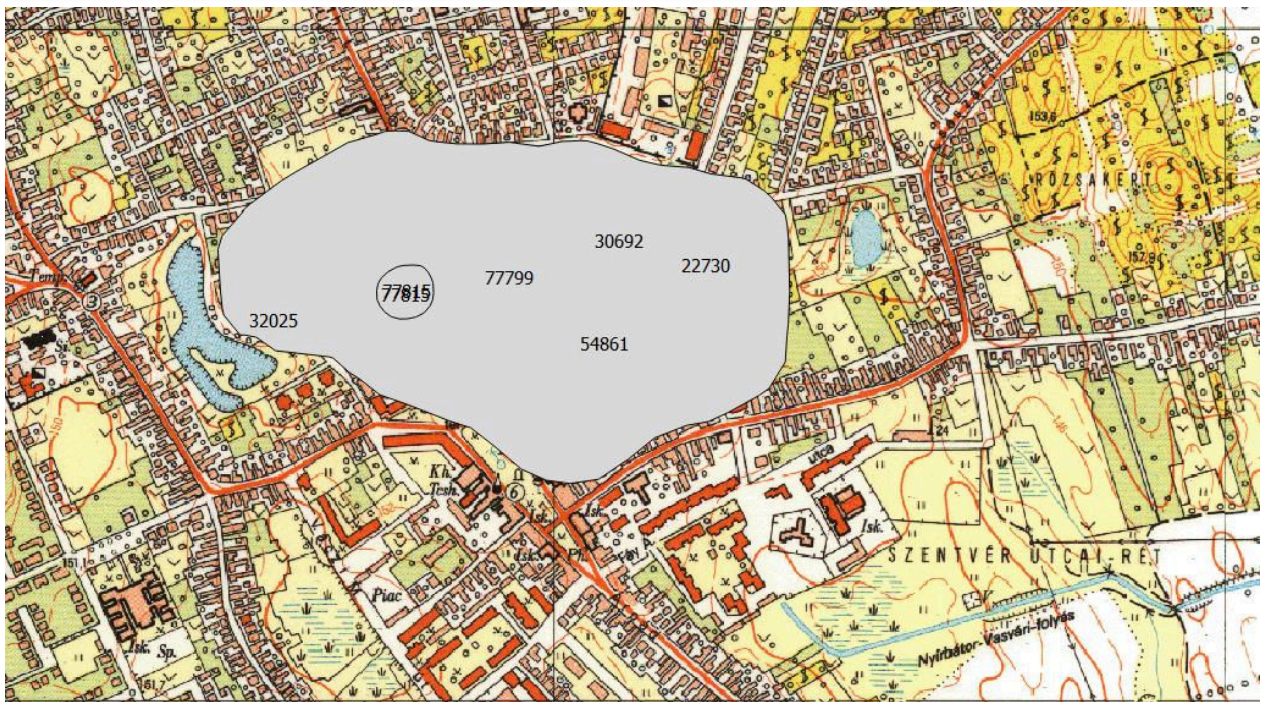
1929-ben 3 db XIV-XV. századi sarkantyú került be a múzeumba.

Bátor-Császári útépítés

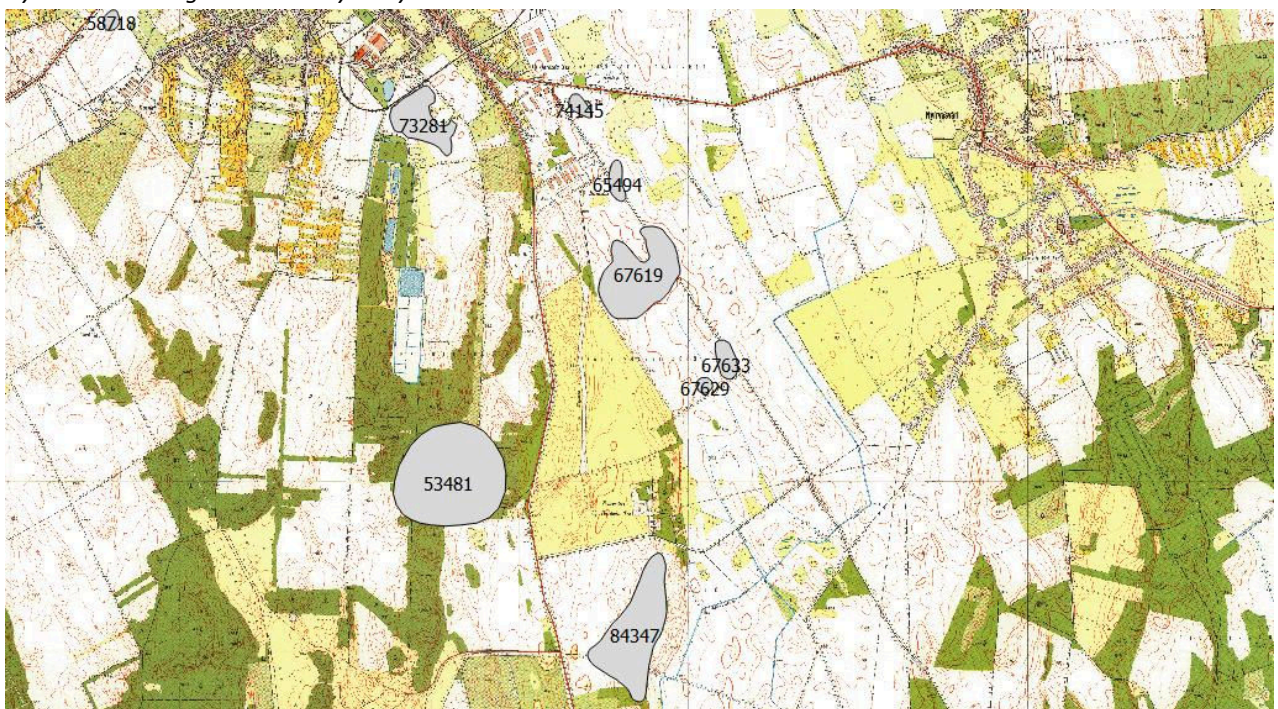
1914-ben Heinz Frigyes államépítészeti mérnök a bátor-császári útépítés alkalmával talált Anjou-királyok korabeli zablát.

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek Nyírbátor belterületén

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek Nyírbátor délkeleti határában

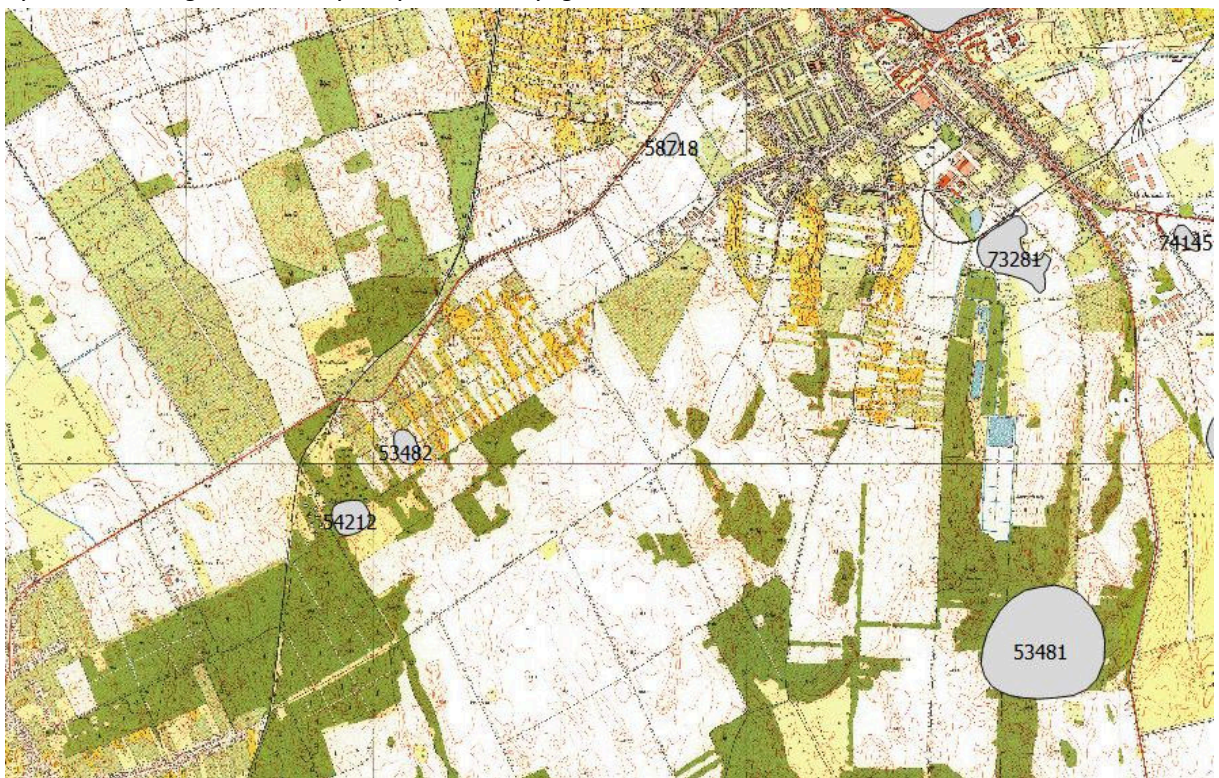

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek Nyírbátor északi határában

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek Nyírbátor délnyugati határában

Nyírbátor közigazgatási határában húzódó régészeti érdekű területek

Középkori mezőváros környezete

Bátor középkori településének elhelyezkedésére a középkori eredetű, késő gótikus stílusban épült református templom, a Báthori-család rezidenciája, és a szintén középkori előzményekkel rendelkező minorita templom és kolostor elhelyezkedése utal. A település középkori központjában a templom állt. A középkori településhez tartozó épületek, régészeti jelenségek a templom körül húzódtak. A belterületen végzett régészeti kutatások hiányában a középkori település pontos kiterjedésének megrajzolását nem tudjuk elvégezni.

Az okleveles adatok alapján tudjuk, hogy a jelenlegi Báthori utca helyén már a középkorban is volt utca. A középkori mezőváros lehatárolása elsősorban az okleveles adatok alapján történt, a mezőváros területén ugyanis szisztematikus régészeti feltárások nem történtek, azok csak az álló középkori épületekhez kapcsolódtak. A fentiekre való hivatkozással megállapíthatjuk, hogy a mezőváros nyilvántartott régészeti lelőhely határán kívül is lehet középkori maradványok felszínre kerülésére számítani.

A középkori település maradványait a belterületen modern építési törmelék borítja, amelynek vastagságát régészeti kutatás hiányában nem ismerjük, azonban azt valószínűsíthetjük, hogy egy-egy építkezés pinceszintjén már lehet számítani késő középkori-kora újkori településmaradványok előkerülésére. A fentieknek megfelelően a település központjában, a mélyebb alapozási síkkal rendelkező építkezések esetén különös gonddal kell eljárni. Az építkezések földmunkáihoz pedig javasolt a régészeti felügyelet megrendelése.

Nyírbátor határában további régészeti érdekű területeket találunk az egykori szikes tavak, mocsarak, lápok magas partjain, így például Nyírbátor északnyugati határában húzódó Hordós-kút határrészen.

Nyírbátor keleti határában húzódik a Nyírbátor-Vasvári-folyás, amely egy egykori nyírvízfolyás, ami több egykoron vízjárta medencét kapcsol össze. Nyírbátor közigazgatási határába eső vízmentes magaspártja régészeti érdekű területnek minősül, ahol a kulturális örökség védelméről szóló törvény értelmében régészeti leletek előkerülésére kell számítani. Különösen a Bodin-lapos, Gebei-úti-dűlő, Kátai-dűlő területén.

Világörökségi és világörökségi várományos terület

Világörökségi terület nem található Nyírbátor közigazgatási határában. A református templom mellett álló fa harangtorony, mint a Felső-Tisza-vidéki fa harangtoronyok közé tartozó elem, kulturális kategóriában világörökségi várományos terület.

Műemlék, műemlékegyüttes

Református templom, műemléki törzsszám: 6140, hrsz.: 2031/1, Báthori utca

Késő gótikus teremtemplom, egykorú oratóriummal ellátott emeletes sekrestyével és kisméretű nyugati toronnyal, jelentős gótikus és reneszánsz stílusú részletekkel. A négyszintes, négyszögű torony a homlokzat déli feléhez kapcsolódik. A teljesen zárt északi homlokzat keleti végén, közvetlenül a szentélyzáródás mellett helyezkedik el a négyszögű sekrestye. A templombelső legszebb díszé a monumentális hálóboltozat és a reneszánsz stallum.

A 2000-es években a templom kubatúráját is érintő műemlékfelújítás történik. Visszaépítik az emeletes sekrestyét.

Református faharangtorony, műemléki törzsszám: 6141, hrsz.: 2031/1, Báthori utca

A középkori református templom délnyugati sarka közelében álló hatalmas, közel 30 méter magas késő reneszánsz fa harangtorony. A harangtorony szerkezeti váza faragott tölgygerendákból készült. A harangtorony törzséhez felül galéria kapcsolódik. A favázás szerkezetet András-kereszt merevítések fogják össze. A konzolosan túlnyúló galériát szépen faragott oszlopok és fűrészelt deszka mellvéd keretezi, s legfelül a tornyot jellegzetes formájú, négyzetes gúlára épült, nyolcszögbe átmenő, csúcsos sisak fedi. A sisak négy sarkán négy faragott oszlopos fiatorony helyezkedik el.

Római katolikus templom, volt minorita templom, műemléki törzsszám: 6143, hrsz.: 1939/1, Károlyi utca

Az 1480-as években épült, sokszög záródású, hosszú, tengelyében dél felé kissé elhajló szentéllyel ellátott, támpilléres, egyhajós, késő gótikus templom, ferences szokás szerint a szentély mellett négyszögű gótikus toronnyal és ovális, barokk nyugati előcsarnokkal. A déli homlokzatot háromlépcsős támpillérek tagolják, a támpillérek között háromosztatú, magas, csúcsíves ablakok, amelyeket változatosan elhelyezkedő halhólyagokból és karéjos idomokból álló kőrácsok díszítenek.

A templomon a 2010-es években jelentős, a templom kubatúráját is érintő műemléki felújítást végeztek.

Báthori Múzeum, volt minorita rendház, műemléki törzsszám: 6144, hrsz.: 1940/8; 1940/9, Károlyi utca 17.

Késő gótikus kolostor helyén emelt U alakú, emeletes barokk épület, amely a templom északi falához csatlakozik, 6+10+8 tengellyel, nyugati bejáratral. A homlokzatot vízszintesen és függőlegesen egyszerű, oszlopot utánzó, fehér vakolatszalagok osztják sárga mezőkre, amelyek közepén egy-egy vakolatkeretes, téglány alakú barokk ablak foglal helyet.

A 2010-es években jelentős, a kolostorépület kubatúráját is érintő műemléki felújítás történt, amelynek keretében megépítették a hiányzó keleti szárnyat.

Báthori várkastély, műemléki törzsszám: 6145, hrsz.: 2451/1; 2451/2, Vár utca 1.

A régészeti kutatások alapján több traktusból álló reneszánsz várkastély, amelyből felmenő falakkal a XVIII. században magtárrá alakított egykori ebédlőpalota rendelkezik. A régészeti ásatások feltárták a rezidencia reprezentatív reneszánsz ajtó- és ablakkeretezéseket, báboskorlát maradványokat.

A régészeti és épület kutatások alapján elkészített rekonstrukciós tervek alapján a 2000-es években gyakorlatilag teljesen átépítik a máig álló magtárat, és visszaállítják az épület reneszánsz arculatát.

Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

Nyírbátor területén műemléki terület, történeti táj, műemléki jelentőségű terület nem került kijelölésre. Az országos műemléki védelem alatt álló épületek közül a református templom esetén a védelemhez kapcsolódóan, külön jogszabályban jelölték ki műemléki környezetét. Ennek megfelelően a református templom rendeletben rögzített műemléki környezete az alábbi helyrajzi számú ingatlanokra terjed ki: 2025, 2027, 2029, 2030, 2031/1, 2031/2, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036/1, 2036/2, 2036/3, 2037, 2040/1, 2040/2, 2054, 2055, 2058, 2059, 2062, 2063, 2068, 2069/1, 2225, 2226, 2450, 2507, 2508, 2549.

Az országos műemléki védelem alatt álló épületek közül a római katolikus templom esetén a védelemhez kapcsolódóan, külön jogszabályban jelölték ki műemléki környezetét. Ennek megfelelően a római katolikus templom rendeletben rögzített műemléki környezete az alábbi helyrajzi számú ingatlanokra terjed ki: 1911/3, 1912/3, 1913/3, 1914/2, 1915/3, 1916/5, 1917/2, 1918/2, 1926, 1927/1, 1927/4, 1928/1, 1930, 1938, 1939/1, 1940/3, 1940/4, 1940/5, 1940/7, 1940/8, 1940/9, 1941/2, 1942/2, 1943/2, 1944/2, 1945, 1894, 1895, 1939/2.

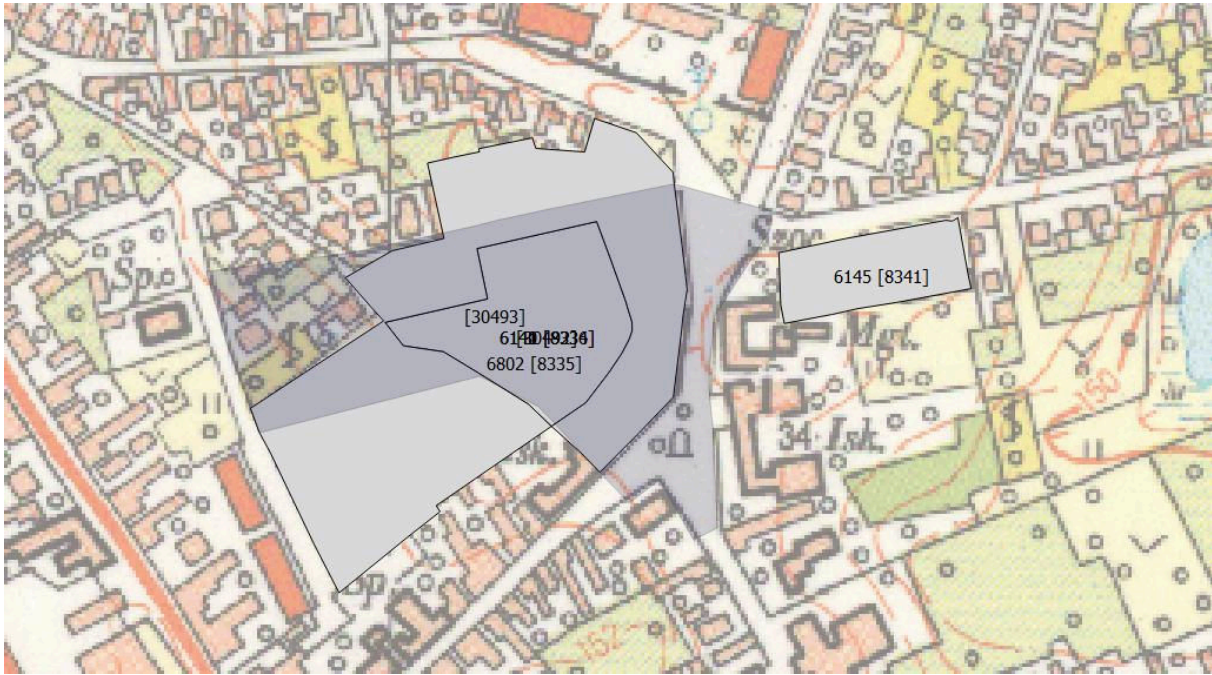
Az országos műemléki védelem alatt álló épületek közül a református faharangtorony, Báthori várkastély és a volt minorita rendház esetén a védelemhez kapcsolódóan, külön jogszabályban nem jelölték ki műemléki környezetét.

Ennek megfelelően a harangtorony, volt minorita rendház és a Báthori várkastély műemléki környezetének megrajzolásakor a kulturális örökség védelméről szóló 2001. LXIV. törvény rendelkezései az irányadóak.

A római katolikus templom és minorita rendház műemlék ingatlana, valamint a római katolikus templom kijelölt műemléki környezete

A református templom és a Báthori várkastély műemlék ingatlana, valamint a református templom kijelölt műemléki környezete

Nemzeti emlékhely

Nyírbátor területén a kulturális örökség védelméről szóló 2001. LXIV. törvény alapján kijelölt nemzeti emlékhely nem található.

Helyi védelem

Nyírbátor belterületén az alábbi épületek állnak helyi védelem alatt:

- Polgármesteri Hivatal, Szabadság tér 7. hrsz.: 26
- Régi „Nagyvendéglő”, Szabadság tér 6. hrsz.: 26.
- Görög katolikus templom, Bajcsy-Zsilinszky u. hrsz.: 1887
- Kakukk étterem, Szabadság tér 20. hrsz.: 2526
- Egykori takarékszövetkezet, Szabadság tér 22. hrsz.: 2527/1
- Munkaügyi Központ, Kossuth u. 14. hrsz.: 1966/2
- Egykori bútorbolt épülete, Szabadság tér 4. hrsz.: 8/3, 7/2, 2/23
- Régi zeneiskola épülete, Szentvér u. 1. hrsz.: 2686
- Báthori István Általános Iskola, Édesanyák útja 7. hrsz.: 2506
- Lakóház, Damjanich u. 1. hrsz.: 1860
- Lakóház, Damjanich u. 3. hrsz.: 1861
- Lakóház, Váradi u. 1. hrsz.: 1989/1
- Városi Bíróság, Báthori u. 4. hrsz.: 2016
- Lakóház, Báthori u. 6. hrsz.: 2017
- Hotel Hódi, Báthori u. 11. hrsz.: 2517
- Lakóház, Szentvér u. 6. hrsz.: 2530/1
- Alkotóház, Szentvér u. 7. hrsz.: 2683
- Lakóház, Szentvér u. 9. hrsz.: 2682
- Lakóház, Szentvér u. 11. hrsz.: 2681
- Lakóház, Kossuth u. 28. hrsz.: 1955
- Lakóház, Kossuth u. 30. hrsz.: 1954

Lakóház, Kossuth u. 33. hrsz.: 1992
Lakóház és rendelő, Ady Endre u. 11. hrsz.: 2116
Egyéb épület, Ady Endre u. 19. hrsz.: 2205
Lakóház, Vasvári P. u. 4. hrsz.: 2109
Dohánygyári épületek, Madách u. 32. hrsz.: 2224/12
Malomüzem irodaépület, Bajcsy-Zsilinszky u. 102. hrsz.: 573

A fenti felsorolásból látható, hogy a számottevő középkori előzményekkel rendelkező város belterületén a kevés országosan védett egyedi műemlék mellett számos épületet helyeztek helyi védelem alá. A helyi védett épületek között középületeket, egyházi épületeket, lakóépületeket és ipari építményeket is találunk.

A település önkormányzata a helyi értékvédelmi rendelet megalkotása mellett további rendeletekkel törekszik a város építészeti kulturális örökségének megőrzésére.

Nyírbátor Város Önkormányzata rendeletet alkotott a városközpontra vonatkozó arculati stratégiáról, a településképi véleményezési eljárásról, városképet meghatározó hirdetőberendezések, hirdetmények elhelyezéséről, homlokzat-felújítási alap létrehozásáról.

A város fent felsorolt rendeletei szorosan kapcsolódnak a helyi értékvédelmi rendelethez, és azok együttesen jelzik az önkormányzat tudatos tevékenységét a város építészeti értékeinek utókorra történő áthagyományozása és megőrzése terén.

A homlokzat-felújítási alap elsősorban a történelmi városmag területén az egységes városkép kialakítását célozza, mind emellett a lakosság épületfelújítási szándékát is támogatja. Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy külön rendelet foglalkozik a kereskedelmi- és vendéglátóegységek reklámtábláinak kihelyezésével. A hagyományőrző cégek megjelenése előnyösen befolyásolja a város arculatát.

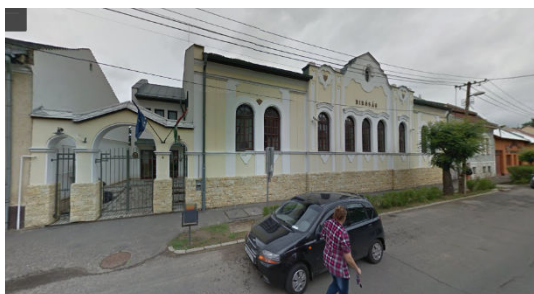
A fenti rendeletek értékmegőrző hatásukat együttesen fejtik ki, amelyek célja a középkori előzményekkel bíró XIX. század végén XX. század elején kialakult kisvárosi hangulat megőrzése, a városkép javítása.

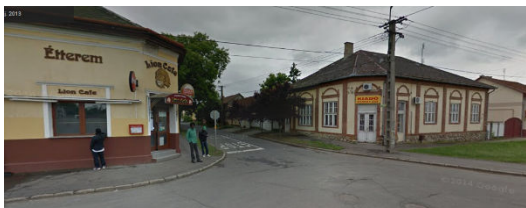
Szentvér u. 9-11.

Damjanich u. 3.

Báthori u. 4.

Ady Endre u.

5. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZE ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

A megvalósítás eszközeit (eszköz- és intézményrendszer) és azok nyomon követésének módját Nyírbátor Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) tartalmazza.